



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 18 marca 2021 r.

Poz. 1046

SPRAWOZDANIE NR 1/2021 STAROSTY SANDOMIERSKIEGO

z dnia 4 marca 2021 r.

z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku wraz z informacją o realizacji „Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego” na terenie powiatu sandomierskiego za 2020 rok

Na podstawie art. 38b ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 poz. 920 t.j.) Starosta Sandomierski składa sprawozdanie z działalności komisji za rok 2020.

DZIAŁ I.

Sprawozdanie z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku w 2020 roku.

W celu realizacji zadań w zakresie zwierzchnictwa nad państwowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz zgodnie z art. 38a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym i Zarządzeniem Nr 3/2020 Starosty Sandomierskiego z dnia 16 stycznia 2020 roku w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, zmienionym Zarządzeniem Nr 25/2018 z dnia 2 listopada 2020 roku, została powołana Komisja Bezpieczeństwa i Porządku.

Zgodnie z przyjętą zasadą pracy, posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku odbywały się w zależności od potrzeb. W 2020 roku zwołano 2 posiedzenia.

Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 27 stycznia 2020 roku. Pan Marcin Piwnik – Starosta Sandomierski przedstawił program spotkania, a następnie poinformował, że dobiegła końca 3 letnia kadencja członków Komisji Bezpieczeństwa i Porządku. W związku z tym Starosta wręczył akty powołania nowo wybranym członkom Komisji, życzył im wielu sukcesów i satysfakcji ze wspólnie podejmowanych inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.

W dalszej części posiedzenia Kierownik Referatu Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Pan P. Cencek szczegółowo zreferował zagadnienia jakie zostały zawarte w sprawozdaniu z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku wraz z realizacją Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego za 2019 rok. Należy nadmienić, że wszystkie instytucje przysłały obszerne pisemne informacje o podejmowanych działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego.

Po wysłuchaniu informacji oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji, a także po wysłuchaniu wyjaśnień, członkowie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku jednogłośnie zaakceptowali przedstawione sprawozdanie z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za 2019 rok wraz z informacją z realizacji „Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”.

Następnie głos zabrał Pan Piotr Krytusa Komendant Powiatowy PSP w Sandomierzu, który poinformował, że planuje stworzenie sali edukacyjnej „Ognik” na bazie pomieszczenia w KP PSP w Sandomierzu. Sala ma odzwierciedlać potencjalne zagrożenia z jakimi mogą się spotkać dzieci w życiu codziennym i jak w takich sytuacjach należy się zachować.

W dalszej części głos zabrał Pan Ernest Pastuszka Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu. Odniósł się on do działań profilaktycznych, realizowanych przez KP Policji wyjaśnił, że przynoszą one dużo korzyści niemniej jednak przestępcy podczas swoich działań wykorzystują coraz to nowsze metody na wyłudzenie pieniędzy.

Kolejne posiedzenie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku odbyło się w dniu 15 grudnia 2020 roku, Starosta wręczył akty powołania nowym członkom Komisji Bezpieczeństwa i Porządku oraz złożył gratulacje i życzył owocnej pracy. Następnie głos zabrał Pan Piotr Krytusa Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu w swoim wystąpieniu szczegółowo omówił *Informację o stanie bezpieczeństwa powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej w 2020 roku*. Ponadto poinformował, że PSP w Sandomierzu jest najczęściej wyjeżdżającą do zdarzeń jednostką w województwie. Jedną z głównych przyczyn, która generowała najwięcej wyjazdów, mimo prowadzenia szeroko realizowanej profilaktyki i licznych akcji informacyjnych było zjawisko wiosennego wypalania traw.

Członkowie Komisji pozytywnie zaopiniowali informację o stanie bezpieczeństwa powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej w 2020 r.

Kolejnym referującym była Pani Bernadeta Ślęzak – Skarbnik Powiatu, która w swoim wystąpieniu przedstawiła projekt budżetu powiatu w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na 2021 rok. Poinformowała, że zgodnie z artykułem 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, tworzy się rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego i rezerwa ta w projekcie budżetu na 2021 rok wynosi 190 000 zł.

Projekt budżetu powiatu w zakresie, o którym mowa w art. 38a ustawy o samorządzie powiatowym ust. 2 pkt.5 został zaopiniowany pozytywnie.

DZIAŁ II.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego za 2020 rok.

Powiatowy Program Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Nr XXX/190/2002 z dnia 26 czerwca 2002 roku, określający istotne zagrożenia dotyczące terenu powiatu sandomierskiego oraz przyjęty harmonogram realizacyjny wskazujący kierunki działań zapobiegawczych był w pełni realizowany przez zainteresowane instytucje w 2020 roku.

W swojej bieżącej działalności Komisja Bezpieczeństwa i Porządku inspirowała realizatorów programu do podejmowania nowych działań inwestycyjnych, organizacyjnych i profilaktyczno – edukacyjnych oraz do ciągłego zwiększania aktywności. Jednostki realizujące program bezpieczeństwa dzięki wprowadzonym systematycznie zmianom organizacyjnym oraz podejmowanym działaniom zapobiegawczym i pozyskiwanym środkom finansowym, a także dzięki dużej aktywności, uzyskały bardzo dobre efekty w swojej pracy.

1. Podstawowym założeniem sandomierskiej Policji na rok 2020 było w dalszym ciągu utrzymanie wysokiego poziomu społecznego poczucia bezpieczeństwa i wzrostu poziomu zaufania obywateli do Policji.

Od lat sandomierscy policjanci starają się realizować oczekiwania lokalnego społeczeństwa wyrażające się zapewnieniem m.in. poczucia bezpieczeństwa, ograniczaniem przeszeczności, monitorowaniem patologii społecznych. Ważnym elementem w naszym działaniu jest szukanie nowych rozwiązań.

Na bieżąco analizowany jest stan bezpieczeństwa, diagnozowane są zagrożenia i dysponowane są adekwatne siły i środki do służby, w zależności od potrzeb.

Na podstawie doświadczeń z lat ubiegłych, na rok 2020, przyjęliśmy do realizacji poniższe założenia:

- Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym uczestnikom ruchu drogowego;

- „Walka z Patologiami Społecznymi Alkohol i Narkotyki – Przemoc Domowa”;
- Bezpieczeństwo osób starszych i prowadzenia rozmów o przestrzeganiu przed wyłudzeniami pieniędzy przez inne osoby metodą „Na Wnuczka”, „Na Policjanta”;
- Poprawę skuteczności w wykrywaniu sprawców z jednoczesnym dążeniem do odzyskiwania skradzionego mienia, zabezpieczenia składników majątkowych sprawców na poczet przyszłej kary;
- Ujawnianie nieletnich zagrożonych demoralizacją oraz popełniających czyny karalne, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z przestępczością narkotykową;
- Eliminowanie negatywnych zachowań takich jak wandalizm, wybryki chuligańskie, a także występujących w ruchu drogowym zagrożeń (nietrzeźwi, piractwo drogowe);
- Zapewnienie bezpieczeństwa w trakcie imprez sportowych przeważnie meczów piłki nożnej oraz przejazdów kubiców.

Wyżej wymienione przedsięwzięcia nie były by możliwe do realizacji bez wsparcia samorządów, instytucji samorządowych i państwowych.

Realizację założeń oraz wyniki uzyskane przez sandomierską Policję za rok 2020 przedstawia poniższe sprawozdanie.

1) Informacja o przestępczości w powiecie sandomierskim

W Komendzie Powiatowej Policji w Sandomierzu w 2020 roku ogółem w sprawach o przestępstwa wszczęto **869** postępowań przygotowawczych, natomiast w 2019 roku było wszczęte **966** postępowań, tj. o **97 postępowań mniej** przy niewielkim spadku wykrywalności przestępczości

o 0,2 % tj. z 83, % do 82,8 %. Na ogólną liczbę wszczęć składają się również wszczęcia dot. przestępstw komunikacyjnych, których w 2020 roku odnotowano 92, tj. o **48** mniej niż w roku poprzednim gdzie było ich 140. Należy jednak zaznaczyć, że największą część wszczętych postępowań dot. przestępstw komunikacyjnych stanowią postępowania w sprawie kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, których odnotowano łącznie 60.

W sprawach przestępstw o charakterze kryminalnym w 2019 roku wszczęto 610 postępowań przygotowawczych natomiast w 2020 roku wszczęto 528 postępowań tj. o 82 mniej niż w 2019 roku.

Nadmienić należy, że w ubiegłym roku odnotowano znaczący spadek liczby wszczęć odnośnie artykułu dotyczącego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego. W zakresie przestępstw odnośnie uchylania się od obowiązku alimentacyjnego czyli art. 209 KK w 2019 roku wszczęto z tego artykułu 207 postępowań natomiast w 2020 roku 120 postępowań, czyli o **87** postępowań mniej. Odnotowano również kilka przestępstw z kategorii oszustwa popularnie znanego jako „na wnuczka”, lecz sprawcy tego rodzaju przestępstw działają pod różną legendą „na policjanta”, „na administratora”, „na hydraulika” itp. Przestępstwa tego rodzaju charakteryzują się wykorzystywaniem naiwności starszych ludzi, aby najpierw wzbudzić w nich zaufanie, a następnie wyłudzić od nich pieniądze.

Warto podkreślić, że w 2020 roku na terenie powiatu sandomierskiego w kilku kategoriach odnotowano niewielki wzrost przestępstw kryminalnych zaliczanych w odczuciu społecznym do najbardziej uciążliwych przy utrzymaniu takiego samego poziomu wykrywalności. W kilku z tych przestępstw odnotowano wzrost poziomu wykrywalności wobec 2019 roku. Przestępczość w 7 najcięższych gatunkowo kategoriach (kradzież, kradzież z włamaniem, bójki, pobicia, rozbój, uszkodzenie mienia, uszczerbek na zdrowiu, kradzież samochodu) wszczęto 165 postępowań, tj. o **5 więcej** niż w 2019 roku przy wzroście wykrywalności w tych kategoriach o 6,8 punktu procentowego. Na tle innych jednostek Policji województwa świętokrzyskiego jest to bardzo dobry poziom wykrywalności tego rodzaju przestępstw.

Na podkreślenie skuteczności pracy Policji zasługuje fakt, że w przypadku przestępstw szczególnie uciążliwych dla społeczeństwa w niektórych kategoriach odnotowano spadek ich ilości,

a w niektórych uzyskano wyższą wykrywalność. Spadek ilości przestępstw wszczętych odnotowano w przypadku kradzieży z włamaniem z 33 przypadków w 2019 roku do 32 w 2020 r. przy znaczącym wzroście poziomu wykrywalności w tej kategorii z 56,6% w 2019 roku do aż 70,6% w roku 2020. Podobna sytuacja ma miejsce w kategorii bójka lub pobicie, gdzie można zauważyć spadek ilości

przestępstw z 6 w 2019 roku do 1 w 2020 roku przy 100% wykrywalności. Spadek przestępstw odnotowano również w kategorii rozbój i wymuszenie rozbójnicze, w których w 2020 roku było 3 przy 100,0% skuteczności, natomiast w 2019 roku było 5 przy wykrywalności 60,0%. Taka samą ilość przestępstw w 2019 i 2020 roku, tj. 72 odnotowano w kategorii kradzież cudzej rzeczy przy wzroście wykrywalności z 47,6% w 2019 roku do 50,0% w 2020 roku. Na uwagę zasługuje także fakt, że pomimo wzrostu ilości przestępstw w kategoriach uszczerbek na zdrowiu i uszkodzenie mienia odnotowano w nich wzrost wykrywalności w stosunku do roku 2019.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w 2020 roku zaistniało jedno przestępstwo dotyczące zgwałcenia, a które to przestępstwo ze względu na znamiona, charakter popełnienia czynu, osobę pokrzywdzonego oraz sferą intymną osób należałoby zaliczyć do kategorii jednego z najcięższych przestępstw. Doszło również do jednego najcięższego przestępstwa jakim jest **zabójstwo** natomiast

w roku 2019 odnotowano trzy zdarzenia z tej kategorii.

Zdecydowaną walkę sandomierska Policja kontynuuje także w zakresie przestępczości narkotykowej, ujawniając 39 przestępstw zdefiniowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, tj. o jedno przestępstwo więcej niż w stosunku do roku poprzedniego. Ujawnienia tego rodzaju przestępstw skutkowało zatrzymaniem i zabezpieczeniem środków odurzających i psychoaktywnych, które nie trafiły na rynek jako oferowane do sprzedaży.

Łącznie Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu zabezpieczyła w 2020 roku :

- 260 gramów amfetaminy;
- 4978 gramów suszu marihuany;
- 2 szt. tabletek ecstasy;
- 17 gramów meteaklefedronu;
- 165 gramów klefedronu.

Ponadto wykryto i zlikwidowano plantacje konopi, które mieściły się zarówno w pomieszczeniach mieszkalnych jak i na otwartej przestrzeni, których łącznie ujawniono i zabezpieczono 1814 krzewów o wysokości od 0,5 do 1,5 metrów. Jedną z większych upraw plantacji konopi jaką zlikwidowali

w 2020 roku funkcjonariusze Policji w Sandomierzu znajdowała się na terenie gm. Samborzec. Ujawniono tam 1790 krzewów konopi o łącznej wadze 3580 g. Wartość rynkowa zabezpieczonych konopi jedynie z tej plantacji to kwota 107 400 złotych.

W 2020 roku ustalono ogółem 518 sprawców czynów zabronionych, z czego 7 to osoby nieletnie. Ponadto w wielu sprawach sprawcy zatrzymywani byli na gorącym uczynku, np:

- W lutym 2020 roku dzięki pracy operacyjnej sandomierscy kryminalni zatrzymali sprawców serii włamań do różnych firm i instytucji. W trakcie zatrzymania osoby posiadały znaczna ilość narkotyków oraz broń palną. Dokonane przeszukania w wynajmowanych przez te osoby mieszkaniach doprowadziły do odzyskania większości skradzionych rzeczy. W wyniku pracy procesowej dwóm mężczyznom udowodniono kilkanaście włamań na terenie Sandomierza, posiadanie znacznej ilości narkotyków oraz ich udzielanie oraz nielegalne posiadanie broni. Po przedstawieniu zarzutów i doprowadzeniu do prokuratury z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania Sąd Rejonowy w Sandomierzu przychylił się do wniosku i zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania;
- We wrześniu 2020 w Sandomierzu doszło do zabójstwa. Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu prowadziła postępowanie w formie śledztwa w wyniku, którego ustalono, iż kobieta w trakcie kłótni ugodziła ostrym narzędziem, wyglądem przypominającym włócznię swojego konkubenta. W wyniku poniesionych obrażeń ciała mężczyzna zmarł. Decyzją Sądu Rejonowego w Sandomierzu kobieta została tymczasowo aresztowana;

- W grudniu 2020 roku w m. Piotrowice gm. Zawichost sandomierscy policjanci zauważyli samochód marki Peugeot, którym poruszali się sprawcy pościgu, do którego doszło dzień wcześniej na terenie woj. lubelskiego. Policjanci z Wydziału Kryminalnego podjęli próbę zatrzymania pojazdu, którym kierował młody mężczyzna. Kierujący zlekceważył wydawane sygnały do zatrzymania się i doprowadził do zderzenia z policyjnym radiowozem po czym uderzył w ogrodzenie. 25-letni kierujący po pościgu pieszym został zatrzymany. Funkcjonariusze podchodząc do rozbitego pojazdu usłyszeli głośny huk i zauważyli, że pasażer pojazdu krwawi. Pomimo udzielonej pierwszej pomocy życia 35-latka nie udało się uratować. Na miejscu zabezpieczono m.in. broń czarnopochową, której prawdopodobnie użył drugi mężczyzna oraz substancje psychoaktywne w ilości około 100 gramów. Decyzją Sądu kierujący pojazdem mężczyzna został tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy.

W 2020 roku zatrzymano 193 osoby poszukiwane na podstawie listów gończych, nakazów doprowadzenia do zakładów karnych i aresztów śledczych oraz w celu ustalenia miejsca pobytu. Uniemożliwiono tym samym ewentualne dalsze popełnianie przez te osoby przestępstw co stanowi czytelny sygnał o nieuchronności odbycia kary pozbawienia wolności określonej przez wymiar sprawiedliwości.

Przestępczość gospodarcza

W 2020 roku policjanci Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu oraz jednostek podległych, tj. Komisariatu Policji w Dwikozach i Koprzywnicy przeprowadzili **łącznie 204 postępowania z zakresu przestępczości gospodarczej** wobec 169 w roku 2019 osiągając wykrywalność na poziomie 79,7 %. Zdecydowana większość przeprowadzonych postępowań w tej kategorii spraw dotyczyła różnego rodzaju oszustw – łącznie 164 sprawy, kolejne 13 postępowań dotyczyło przestępstw z zakresu nieprzestrzegania ustawy o rachunkowości, 2 postępowania dotyczyły naruszeń przepisów kodeksu karnego skarbowego, 7 postępowań w zakresie wykorzystania danych osobowych w celu wyrządzenia szkody majątkowej innym osobom, 2 postępowania z zakresu fałszowania lub posługiwania się fałszywym dokumentem, pozostałe sprawy dotyczyły zmiany zapisów danych teleinformatycznych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przy dokonaniu nieautoryzowanych wypłat z rachunku bankowego, działania na szkodę podmiotu gospodarczego, przywłaszczeń związanych z obrotem gospodarczym, usunięcia mienia zagrożonego zajęciem lub egzekucją i innych z katalogu przestępstw gospodarczych, odnotowano również 3 postępowania dotyczące urządzania wbrew przepisom ustawy gier losowych na automatach do gier hazardowych bez wymaganego pozwolenia, w trakcie których to czynności podjętych wspólnie z Świętokrzyskim Urzędem Celno-Skarbowym w Kielcach ujawniono i zabezpieczono **łącznie 14 maszyn - automatów do gier o niskiej wygranej oraz zabezpieczono pieniądze w kwocie 16 003 zł** a następnie, postępowania te przekazano do dalszego prowadzenia SUCS Kielce, 4 postępowania dotyczące poświadczenia nieprawdy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w trakcie przeprowadzanych badań technicznych przez diagnostów z stacji kontroli pojazdów.

Na przestrzeni 2020 roku w Komendzie Powiatowej Policji w Sandomierzu zakończono 144 postępowania z zakresu przestępczości gospodarczej, z których to 79 dało wynik pozytywny (co stanowi 54,9 % ogółu zakończonych), z czego w 70 przypadkach ustalono osobę sprawcy (co stanowi 48,6 % ogółu spraw), w których skierowano akt oskarżenia do Sądu, a 11 po przeprowadzeniu procedury określonej w art. 335 kpk (co stanowi 15,7 % do ogółu aktów oskarżenia). 38 postępowań zakończono niewykryciem sprawców przestępstwa (stanowiące 26,4 do ogółu zakończonych postępowań), natomiast 27 z braku znamion przestępstwa (co stanowi 18,8% do ogółu zakończonych).

Wśród postępowań dotyczących różnego rodzaju oszustw większość postępowań dotyczyło oszustw popełnionych przy zakupie różnego rodzaju przedmiotów za pośrednictwem portali aukcyjnych /OLX, allegro i inne/ jak też zakupów z fikcyjnych sklepów internetowych. Należy nadmienić, że skuteczne ściganie sprawców tej kategorii spraw jest wysoce utrudnione, bowiem przeważnie korzystają oni z telefonów i rachunków bankowych rejestrowanych na tzw. osoby słupy nie mające bezpośredniego związku ze sprawcą, a uzyskane w wyniku przestępstw środki finansowe wprowadzane są do obrotu międzybankowego w sposób utrudniający ustalenie faktycznego odbiorcę.

Popularne jest również wykorzystywanie przez sprawców narzędzi teleinformatycznych, głównie różnego rodzaju wirusów, umożliwiających dokonywanie zmian w trakcie korzystania z płatności internetowych, a skutkujących nieautoryzowanymi przez pokrzywdzonego wypłatami z posiadanych

rachunków bankowych za pośrednictwem tzw. „BLIK”. Środki uzyskane przez przestępców w ten sposób są również inwestowane w krypto waluty.

Zaznaczyć należy, że przestępstwa w zakresie uszczuplenia podatku akcyzowego, obok przestępstw dotyczących wyłudzeń podatku od towarów i usług VAT, przestępstw na szkodę interesów Unii Europejskiej oraz przestępstw dotyczących zamówień publicznych, objęte są działaniem priorytetowym Komendanta Głównego Policji i należą do kluczowych monitorowanych obszarów przestępczości gospodarczej mających największy wpływ na finanse państwa.

W tych kategoriach spraw w 2020 roku Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu wszczęła łącznie 4 postępowania z których dwa zakończone zostały przedstawieniem zarzutów przewidzianych w treści art. 65 § 1 i 3 Kodeksu Karnego Skarbowego, które zostały zakończone sporządzeniem aktów oskarżenia, a następnie przesłane do Sądu Rejonowego w Sandomierzu.

Podkreślenia wymaga fakt, że w wyniku przeprowadzonych działań w trakcie wyżej wymienionych postępowań w zakresie zwalczania przestępczości akcyzowej na terenie KPP w Sandomierzu zabezpieczono łącznie niżej wymienione ilości wyrobów bez polskich znaków skarbowych akcyzy: **24 660 sztuk papierosów co przekłada się na łączną ilość 1233 paczek papierosów. Uszczuplenie podatku akcyzowego dla tej ilości towarów wyniosło 22.456 zł.**

Kolejnym działaniem priorytetowym Komendanta Głównego Policji realizowanym w 2020 roku w Komendzie Powiatowej Policji w Sandomierzu było podniesienie skuteczności działań Policji w zakresie ujawniania, identyfikacji, zabezpieczania i odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. **Łącznie w prowadzonych w 2020 roku w Komendzie Powiatowej Policji w Sandomierzu i jednostkach podległych postępowaniach przygotowawczych zabezpieczono u sprawców na poczet groźących kar i grzywien mienie o wartości 523 437 zł. Na udział w tym mierniku stanowiło mienie sprawców przestępstw gospodarczych w kwocie 170 145 zł, kryminalnych w kwocie 183 292 zł i przestępstw narkotykowych w kwocie 41 132 zł.**

2) Efektywność służby prewencyjnej

Na przestrzeni 2020 r. Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu zrealizowała łącznie **11 008** służb zewnętrznych.

Policjanci realizowali swoje zadania na terenie całego powiatu. Na terenie miasta Sandomierz wykonano łącznie **5285** tego rodzaju służb, natomiast w pozostałej części powiatu **5723** służb.

Blisko 50% wszystkich służb zewnętrznych zostało zrealizowanych na terenie miasta Sandomierz, skupiającego największą liczbę ludności, tu również występuje największa liczba podejmowanych interwencji przez Policję.

W przeważającej mierze policjanci pionu prewencji realizowali zadania w ramach patroli zmotoryzowanych, ta forma pracy prewencyjnej to około 75% ogólnego czasu służby, około 25 % służby to służba w ramach patrolu pieszego.

Dodatkowo Policja realizowała swoje zadania wspólnie z innymi służbami, m. in.: ze Strażą Miejską, Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach i Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Sandomierzu.

Wprowadzenie w 2020 r. w kraju stanu epidemii nałożyło dodatkowe zadania na Policję.

W okresie od marca do grudnia policjanci dokonali blisko **10 000** sprawdzeń osób odbywających obowiązkową kwarantannę. Wspólne służby ze Strażą Miejską oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Sandomierzu realizowane były pod kątem sprawdzania przestrzegania obowiązujących przepisów epidemiologicznych. W tym zakresie kontrolowano placówki handlowe, sklepy wielkopowierzchniowe, lokale gastronomiczne.

Jednym z głównych czynników wpływających na sposób pełnienia służby zewnętrznej przez policjantów prewencji jest ilość i rodzaj zgłoszeń od obywateli.

W roku 2020 przyjęto **12 243** zgłoszenia przekazywane bezpośrednio z Centrum Powiadomień Ratunkowych na podstawie, których podejmowane były interwencje policyjne, którym nadawano miano interwencji pilnej – wymagającej niezwłocznego podjęcia czynności po odebraniu zgłoszenia

(15 % wszystkich interwencji).

Bardzo ważnym czynnikiem był również czas jaki potrzebowały służby Policji na podjęcie czynności na miejscu zdarzenia od chwili zgłoszenia.

Średni czas reakcji na zdarzenia pilne wyniósł 10 min. 25 sek. a średni czas reakcji na zdarzenie zwykłe wyniósł 17:17 min.

Średni czas reakcji na zdarzenie wynosił:

- na terenie miejskim – **12:26 min**;
- na terenie pozamiejskim - **21:41 min**.

3) Zabezpieczenie imprez plenerowych, sportowych

Policja sandomierska podejmowała czynności w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas imprez sportowych i kulturalnych. **85 funkcjonariuszy zabezpieczyło łącznie 18 imprez.**

Dużą uwagę przykładano do zabezpieczenia imprez sportowych, zwłaszcza meczów piłki nożnej zarówno tych odbywających się na terenie miasta Sandomierz, jak również na terenie powiatu.

Ponadto funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu zabezpieczali przejazdy kibiców przez rejon naszego powiatu:

- zabezpieczenia meczów piłki nożnej – łącznie zabezpieczono **67 meczów**, przy których zabezpieczeniu udział wzięło **277 funkcjonariuszy**;
- **150 funkcjonariuszy w 10 przypadkach** zabezpieczało przejazdy kibiców przez teren powiatu i województwa.

4) Represjonowanie wykroczeń

W 2020 r. na terenie powiatu sandomierska Policja ujawniła łącznie **4400 wykroczeń**.

Jednym z podstawowych zadań policjantów prewencji i ruchu drogowego jest eliminowanie niebezpiecznych zachowań takich jak wandalizm, wybryki chuligańskie, zagrożenia w ruchu drogowym, popełniane w miejscach publicznych niejednokrotnie przez osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu. W takich przypadkach funkcjonariusze reagowali bezpośrednio po ujawnieniu wykroczeń, w sposób zdecydowany i stanowczy.

5) Działalność profilaktyczna

Policjanci pionu prewencyjnego podejmowali działania zapobiegawcze w ramach prewencji kryminalnej (działalność edukacyjna i profilaktyczna).

W ramach programu „Razem Bezpiecznej” duży nacisk kładziono na współpracę ze społeczeństwem w zakresie zapobiegania przestępczości i innym patologiom.

W 2020 roku w ramach programu tego programu przeprowadzono szereg akcji i przedsięwzięć, do których można zaliczyć:

- Wzmoczone działania kontrolne pod kryptonimem „ALKOHOL I NARKOTYKI” – 6 działań,
- Wzmoczone działania kontrolne pod kryptonimem „PRĘDKOŚĆ” – 21 działań;
- Wzmoczone działania kontrolne pod kryptonimem „NIECHRONIENI UCZESTNICY, RUCHU DROGOWEGO” – 18 działań;
- Wzmoczone działania pod kryptonimem „BUS&TRUCK” – 6 działań;
- Wzmoczone działania pod kryptonimem „PASY BEZPIECZEŃSTWA” – 1 działanie;
- Wzmoczone działania pod kryptonimem „BEZPIECZNE JEDNOŚLADY” – 2 działania;

- Lustracja dróg pod kątem oznakowania i stanu technicznego oraz składanie stosownych wniosków do zarządców;
- Realizacja akcji „Bezpieczna droga do szkoły”;
- Ujawniono 7721 przekroczeń prędkości, zatrzymano 393 praw jazdy;
- Policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu uczestniczyli w trzeciej edycji akcji pod nazwą „EDWARD”, czyli Europejski Dzień Bez Ofiar Śmiertelnych. Funkcjonariusze podczas tych działań kontrolowali prędkość, stan techniczny pojazdów oraz trzeźwość kierujących. Mundurowi nadzorowali zachowanie kierujących w stosunku do niechronionych uczestników ruchu drogowego, którzy stanowią grupę szczególnie wysokiego ryzyka poniesienia śmierci lub doznania ciężkich obrażeń w wypadkach drogowych;
- Wprowadzony w kraju stan epidemii w znacznym stopniu ograniczył możliwości organizacji ćwiczeń i różnego rodzaju szkoleń oraz działalność profilaktyczną, które realizowane były w sposób na jaki pozwalała sytuacja epidemiologiczna w kraju, a realizowane spotkania odbywały się z przestrzeganiem reżimu sanitarnego lub odbywały się on-line;
- Dzięki dofinansowaniu Starostwa Powiatowego w Sandomierzu opracowano ulotkę profilaktyczną dla seniorów dotyczącą współczesnych sposobów działania oszustów tzw. metodą „na wnuczka” i „na policjanta”. Komunikaty informacyjne, dotyczące tych zagrożeń umieszczane były na stronie internetowej KPP Sandomierz, profilu Facebook, w prasie, emitowane w lokalnej stacji radia „Leliwa” i Radia „Kielce”;
- W ramach „Dnia Bezpiecznego Internetu” policjanci przeprowadzili spotkania z młodzieżą dotyczące zagrożeń i konsekwencji wynikających z nieumiejętnego korzystania z Internetu;
- Przeprowadzono szereg działań z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w tym wiele uwagi poświęcono edukacji najmłodszych jego uczestników m.in. egzamin na kartę rowerową;
- W ramach kampanii „Narkotyki i dopalacze zabijają” przeprowadzono spotkania, których tematem była problematyka narkotykowa. Za pomocą filmów oraz prezentacji funkcjonariusze przedstawiali zagrożenie, jakim są narkotyki i dopalacze. Ponadto odbyły się spotkania nt. odpowiedzialności prawnej, agresji i cyberprzemocy. Łącznie policjanci przeprowadzili **90 spotkań** na rzecz ponad **3300 uczniów**, którzy w różny sposób zostali przeszkoleni i ostrzeżeni o niebezpieczeństwie stosowania takich środków;
- Podczas spotkań z najmłodszymi, policjanci przypominali o bezpieczeństwie w czasie letniego wypoczynku oraz zasadach poruszania się po drogach. Mundurowi zwracali uwagę na wszystkich, którzy w upalne dni korzystali z kąpeli. Pod nadzorem policjantów znalazły się również miejsca zbiorowego wypoczynku zbiorniki wodne, rzeki. Doraźnie kontrolowali również tzw. „dzikie kąpieliska”;
- Dzielnicowi KPP w Sandomierzu aktywnie uczestniczyli w realizacji wszystkich podprogramów prewencyjnych. Szczególną rolę odgrywają w realizacji Świętokrzyskiego Programu Pomocy Ofiarom Przestępstw. Zadania wynikające z założeń prewencji kryminalnej starali się upowszechnić w czasie codziennych obchodów, współpracowano także z Kościołem Katolickim. Dzielnicowi utrzymywali również ścisłe kontakty ze szkołami w swoich rejonach działania;
- W dniach 21-28 lutego 2020 r. zorganizowano edycję ogólnopolskiej akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”. Miała ona na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa oraz instytucji państwowych i samorządowych na potrzeby osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz udzielenie wsparcia potrzebującym. W ramach akcji wszystkie osoby pokrzywdzone w wyniku przestępstw mogą skorzystać z bezpłatnych porad i konsultacji. W Komendzie Powiatowej Policji w Sandomierzu, w systemie całodobowym można było uzyskać informację, w zakresie uprawnień przysługujących ofiarom przestępstw. Dodatkowo w trakcie trwania akcji dyżur pełnił wyznaczony policjant. Wszystkim zainteresowanym, informacji udzielali prokuratorzy w siedzibie Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu.

6) Problematyka nieletnich

W 2020 r. na terenie powiatu sandomierskiego odnotowano wzrost ilości przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie. Na łączną liczbę 864 wszczętych postępowań w 33 przypadkach były to czyny karalne popełnione przez nieletnich, co stanowi 0,81 % do ogółu.

Udział nieletnich w ogólnej liczbie przestępstw

Rok	Ogółem przestępstw	Czyny nieletnich	% wskaźnik czynów karalnych do ogółu przestępstw	Osoby podejrzane ogółem	Nieletni sprawcy czynów karalnych	% wskaźnik osób nieletnich do ogółu podejrzanych
2017	849	11	1,30%	527	12	2,27%
2018	976	28	2,87%	603	26	4,31%
2019	986	8	0,81%	562	9	1,60%
2020	864	33	3,81%	518	7	1,35%

2. Komenda Powiatowa Policji wraz z Komendą Powiatową PSP, OSP, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Urzędami Gmin, Kierownictwami Szkół, Komendą Hufca ZHP, Sandomierską Spółdzielnią Mieszkaniową oraz Wydziałami Starostwa Powiatowego kontynuowała realizację programu cząstkowego „Bezpieczny Powiat Sandomierski” stanowiący integralną część „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”.

Podsumowując pracę sandomierskiej policji należy zwrócić uwagę na to, że wykrywalność była na wysokim poziomie biorąc pod uwagę sytuację pandemiczną w kraju.

Przez miniony rok Komenda Powiatowa Policji Sandomierzu z uwagi na rodzaj i charakter służby zaangażowana była do działań w walce z konronawirusem. Funkcjonariusze podejmowali liczne interwencje oraz dokonywali sprawdzeń osób objętych obowiązkową kwarantanną, często narażając się na bezpośrednio zakażenie wirusem. Zaplanowane działania profilaktyczne realizowano w sposób na jaki pozwalała panująca w danych czasie sytuacja w kraju.

1) W **I Liceum Ogólnokształcącym w Sandomierzu** realizowane są następujące zadania ogólnowychowawcze:

- Dbłość o prawidłową realizację obowiązku nauki przez uczniów – poprzez bieżącą analizę frekwencji i współpracę między pedagogiem szkolnym, wychowawcami, uczniami i rodzicami;
- Monitorowanie i analizowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych uczniów;
- Diagnozowanie środowiska szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania w szkole uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniów sprawiających problemy wychowawcze oraz znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej;
- Rozmowy indywidualne wychowawców, nauczycieli i pedagoga szkolnego z uczniami wspierające w trudnych dla młodzieży sytuacjach rodzinnych, rówieśniczych i zdrowotnych, wspierające w radzeniu sobie ze stresem maturalnym i szkolnym, dyscyplinujące uczniów w sytuacjach niewłaściwego zachowania się w szkole, interwencyjne w przypadku naruszania zasad społecznego współżycia, mediacyjne pomiędzy skonfliktowanymi uczniami;
- Poradnictwo dla rodziców w przypadkach trudności wychowawczych.

Działania profilaktyczne wynikające z programu wychowawczo - profilaktycznego w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli:

- Program adaptacji uczniów klas pierwszych w nowej szkole, w ramach którego w pierwszych tygodniach roku szkolnego pedagog szkolna przeprowadziła zajęcia integracyjne w każdej klasie pierwszej;
- Pogadanki uczniów z policjantami na temat odpowiedzialności prawnej młodzieży i na temat uzależnień;
- Projekt „Znajdź pomysł na siebie” skierowany do uczniów i nauczycieli. Projekt współfinansowany był przez Fundusz Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. W ramach projektu uczniowie klas I i II uczestniczyli w dwugodzinnym spotkaniu profilaktyczno-motywuującym, a nauczyciele w szkoleniu „Budowanie autorytetu nauczyciela”;
- Zajęcia zdalne z pedagog szkolną: „Kilka słów o uzależnieniach behawioralnych”, "Etapy wchodzenia w uzależnienie”;
- Lekcje wychowawcze oraz wychowania do życia w rodzinie o tematyce profilaktycznej.

Działania związane z pracą na rzecz innych i środowiska przyrodniczego, wolontariat w Domu Pomocy Społecznej w Sandomierzu, noworoczny koncert charytatywny przygotowany przez uczniów, honorowe krwiodawstwo pełnoletnich uczniów oraz nauczycieli, akcja „Sprzątanie świata”, akcja charytatywna na rzecz Przytuliska na Wiśniowej, Maraton pisania listów Amnesty International.

Ze względu na trudną sytuację epidemiologiczną w kraju i zawieszenie zajęć stacjonarnych nie wszystkie zaplanowane na ten rok zajęcia się odbyły. Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego mają do wyboru wiele propozycji spędzania czasu wolnego w szkole, należą do nich m.in.: zajęcia sportowe (siatkówka, badminton, piłka nożna, zumba, joga, pilates) na sali gimnastycznej lub szkolnym boisku oraz treningi na siłowni, zajęcia szkolnego teatru „Cegielnia”, zajęcia chóru szkolnego, zajęcia w ramach szkolnego koła ratownictwa medycznego „SAMPLE”, spotkania redakcyjne gazetki szkolnej „Spójnia”, udział w „Parnasach szkolnych”, rozwijanie zainteresowań dzięki szkolnym kołom zainteresowań, kołom naukowym, Indywidualnemu Programowi Nauki.

Ponadto teren I Liceum Ogólnokształcącego jest ogrodzony i objęty monitoringiem wizyjnym. Przy wejściu do budynku pełnią dyżur pracownicy obsługi, którzy pilnują, aby na teren szkoły nie wchodziły osoby niepożądane. W czasie przerw międzylekcyjnych, na korytarzach pełnią dyżur nauczyciele, którzy dbają o bezpieczeństwo uczniów. Raz w roku przeprowadzana jest próbna ewakuacja budynku szkoły, która ma przygotować społeczność szkolną do sprawnego działania w przypadku pożaru. Pedagog szkolny w każdym roku szkolnym prowadzi badania diagnostyczne np. ankieta pt. „Portret społeczny ucznia I LO”, która bada klimat szkoły oraz atmosferę panującą w domach rodzinnych uczniów, poziom bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz poziom zachowań agresywnych. Ankiety przeprowadził też Samorząd Uczniowski oraz nauczyciel wychowania fizycznego.

Szkoła w podejmowanych działaniach współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną

w Sandomierzu, Poradnią Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Sandomierzu, Stacją Krwiodawstwa w Szpitalu Ducha Świętego w Sandomierzu, Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu, Urzędem Miasta i Starostwem Powiatowym, kuratorami sądowymi (w zakresie uczniów lub ich rodzin).

W 2020 roku w **II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki** organizowano i zrealizowano działania profilaktyczno-wychowawcze, wpisujące się w założenia „Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszłości oraz Ochrony Obywateli i Porządku Publicznego”. Działania te są zgodne z zapisami Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, z planami wychowawczymi poszczególnych klas oraz z realizowanymi na bieżąco sprawami wychowawczymi. W realizację powyższych działań bezpośrednio zaangażowani są: dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści oraz uczniowie II LO, czyli osoby, do których te przedsięwzięcia są skierowane.

Tematykę zachowania bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania patologiom społecznym podejmowano m.in. na lekcjach wychowawczych prowadzonych w poszczególnych klasach. Skoncentrowano się na:

- informowaniu uczniów o negatywnych skutkach stosowania używek oraz środków psychoaktywnych, tj.: alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy;
- propagowaniu higienicznego trybu życia;
- propagowaniu zachowań asertywnych;
- informowaniu o zagrożeniach ze strony środowiska społecznego (przemoc, sekty, deprawacja) w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego młodych ludzi;
- informowaniu o skutkach prawnych przestępstw oraz wykroczeń uczniów, zarówno nieletnich, jak również pełnoletnich;
- radzeniu sobie młodych ludzi ze stresem;
- radzeniu sobie z agresją, cyberprzemocą.

W ramach realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przeprowadzono następujące działania:

- przestrzeganie procedur i zasad reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- przestrzeganie zapisów Kodeksu Antydyskryminacyjnego;
- diagnozowanie bieżącej sytuacji wychowawczej oraz rodzinnej uczniów;
- systematyczna obserwacja zachowań uczniów, w szczególności sprawiających problemy wychowawcze oraz mających niską frekwencję;
- bieżące informowanie rodziców o frekwencji uczniów oraz ich postępach w nauce;
- współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi uczniów;
- współpraca z Zespołem Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Sandomierzu w wymagających tego sytuacjach;
- udział pani pedagog w posiedzeniach Zespołu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie prowadzonych celem dokonania oceny sytuacji wychowawczej uczniów przebywających w rodzinie zastępczej;
- udział pani pedagog w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- wdrażanie uczniów do przestrzegania norm współżycia społecznego oraz porządku prawnego;
- w przypadku naruszania przez uczniów norm społecznych, ustalanie przyczyn takiego zachowania, a następnie podejmowanie odpowiednich środków wychowawczych;
- zapoznanie uczniów z zasadami funkcjonowania infolinii;
- udział pani pedagog w szkoleniu on-line „Depresja dzieci i młodzieży”; przeprowadzenie zajęć dla uczniów w tym zakresie, praca z uczennicą w depresji;
- kontynuacja działań w zakresie ewaluacji wewnętrznej dotyczącej bezpieczeństwa uczniów w Internecie, przekazywanie rodzicom, uczniom informacji online na temat zachowania bezpieczeństwa w sieci, materiały szkoleniowo-informacyjne;
- udział uczniów w warsztatach w ramach realizowanych w szkole programów profilaktycznych: „Zdrowa dieta” oraz „Kodeks walki z rakiem”;
- przeprowadzenie w szkole Dnia Zdrowego Ucznia w ramach Światowego Dnia Walki z Otyłością;
- organizacja spotkania z zakresu profilaktyki antynowotworowej „Poranek zdrowia kobiety”;
- realizacja w szkole programu profilaktycznego „ARS czyli jak dbać o miłość” propagującego zdrowy tryb życia oraz przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych;
- udział uczniów w warsztatach integracyjnych realizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu TRATWA w Sandomierzu;
- prowadzenie wolontariatu na rzecz podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Sandomierzu oraz CARITAS;
- udział uczniów w akcji „Szlachetna Paczka”;
- współpraca pani pedagog z instytucjami oraz organizacjami wspomagającymi proces wychowania uczniów oraz rozwój ich osobowości, tj. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu, OPS w Sandomierzu, Świetlicą Środowiskową, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Sandomierzu, WTZ Przy Stowarzyszeniu TRATWA w Sandomierzu, Sądem Rejonowym w Sandomierzu, Komendą Policji w Sandomierzu;
- organizowanie indywidualnych konsultacji dla rodziców poświęconych występującym problemom wychowawczym oraz spotkań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących tematyki zapobiegania przemocy oraz cyberprzemocy, profilaktyki antynarkotykowej oraz promocji zdrowego stylu życia.

W ramach działań podejmowanych przez dyrekcję szkoły zwiększających bezpieczeństwo na terenie szkoły na bieżąco są realizowane:

- dyżury nauczycieli na poszczególnych kondygnacjach podczas przerw międzylekcyjnych;
- zakaz palenia papierosów na terenie szkoły i wokół budynku szkoły;

- współpraca z Radą Rodziców poprzez uzgadnianie zmian w programach i regulaminach szkolnych, m.in. dotyczących profilaktyki, wychowania oraz zapewnienia uczniom bezpieczeństwa;
- systematyczna dbałość o oznakowanie ewakuacyjne i zabezpieczenia przeciwpożarowe;
- przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z udziałem Straży Pożarnej.

W Zespole Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich im. KEN w Sandomierzu realizowane były następujące działania mające na celu zapobieganie przestępczości i poprawę bezpieczeństwa:

- realizacja programów profilaktyki zdrowia we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną i Starostwem Powiatowym w Sandomierzu - profilaktyka antynikotynowa;
- otrzymanie przez szkołę po raz kolejny certyfikatu „Szkoła Promująca Zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakim”;
- kontynuacja realizacji ogólnopolskich programów profilaktyki zdrowia (Szkoła Promująca Zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakim, Ars, czyli jak dbać o miłość?, profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, Podstępne WZW, Znamię znam je!);
- udział nauczyciela i pedagoga szkolnego w kursie e- learningowym na temat „Relacje nauczyciel-uczeń w zmieniającej się rzeczywistości - Szkoła of Road” oraz : Co zmienia pandemia COVID -19 w edukacji i czujności onkologicznej społeczeństwa”;
- udział nauczycieli w szkoleniach, m.in. nt. – „Sposoby wsparcia uczniów w czasie edukacji zdalnej”; „Nauczyciel i uczeń w sytuacji przedłużającego się stresu. Jak zachować spokój w sytuacji pandemii i zdalnej edukacji”;
- przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły;
- współpraca Szkolnego Klubu HDK PCK „Kropelka” z punktem krwiodawstwa;
- współpraca z Agencją Ochrony Argus w zakresie utrzymania bezpieczeństwa w szkole;
- realizacja działań w ramach profilaktyki uzależnień (cykliczne spotkania uczniów ZSGIH z dzielnicowym nt. odpowiedzialności karnej nieletnich, spotkanie uczniów kl. I Branżowej Szkoły I Stopnia, klasy III Technikum Nr 2 w zawodzie: technik hotelarstwa z psychologiem z PPP w Sandomierzu);
- korzystanie z systemu kontroli frekwencji i postępów w nauce młodzieży- dziennik elektroniczny Librus Synergia;
- bieżące informowanie rodziców o frekwencji młodzieży i postępach w nauce;
- funkcjonowanie monitoringu szkolnego i kontynuowanie noszenia identyfikatorów przez uczniów;
- przypominanie regulaminów szkolnych i pisemne potwierdzenie przez uczniów ich znajomości;
- podejmowanie rozmów wychowawczych, organizowanie apeli szkolnych dla uczniów, ścisła współpraca z Radą Rodziców poprzez uzgadnianie zmian w regulaminach, opiniowanie działań szkoły w zakresie poprawy bezpieczeństwa;
- współpraca szkoły, pedagoga szkolnego z instytucjami oraz organizacjami wspomagającymi proces wychowania i rozwój osobowy uczniów: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy sądowi, Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sandomierzu.

W Ponadgimnazjalnym Zespole Szkół Ekonomicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Sandomierzu, Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego był w pełni realizowany. Działania te odbywały się poprzez:

- realizowanie działań zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym ZSE. Od 1 września 2020 roku podejmujemy działania realizowane w programie wychowawczo – profilaktycznym ZSE, który został stworzony przy współudziale rodziców i uczniów;
- prowadzenie diagnozy sytuacji wychowawczej, rodzinnej uczniów zwłaszcza w klasach pierwszych;

- na bieżąco wprowadzane i aktualizowane procedury w sytuacjach kryzysowych w szkole zwłaszcza tych dotyczących nauczania hybrydowego czy nauczania zdalnego;
- monitorowanie i wprowadzanie najwyższych środków ostrożności w związku z zaleceniami Państwowego Inspektora Sanitarnego dotyczące zachowań podczas pandemii;
- prowadzenie szczegółowej oceny frekwencji uczniów;
- dostęp rodziców do dziennika elektronicznego dzięki, któremu rodzice na bieżąco monitorują swoje dziecko i mają na bieżąco przekazywane informacje dotyczące dziecka;
- prowadzenie spotkań informacyjno-profilaktycznych dotyczących odpowiedzialności uczniów niepełnoletnich i pełnoletnich w razie nieodpowiedniego zachowania w miejscu publicznym;
- udział uczniów w zajęciach organizowanych przez Państwową Inspekcję Pracy w Kielcach pt; „Kultura bezpieczeństwa”;
- udział uczniów w konkursie „Bezpieczeństwo w Internecie” w ramach warsztatów „Koduj z Gigantami”;
- realizowanie podczas zajęć z wychowania do życia w rodzinie oraz na godzinach wychowawczych zagadnień związanych z zapobieganiem agresji, stalkingu, przemocy, alkoholizmowi, narkomanii, środkami odurzającymi i inne. Powyższe zajęcia odbywały się również z pedagogiem zwłaszcza w zakresie z „Stalkingu”, „Cyberprzemocy i bezpieczeństwa w sieci”.

W czasie odbywania się egzaminów maturalnych dyrektor szkoły był w stałym kontakcie z KPP w Sandomierzu, w związku z rozpowszechnianiem fałszywych informacji na temat podkładania ładunków wybuchowych.

W szkole dostępna jest „Anonimowa skrzynka na sygnały”, do której zarówno uczniowie naszej szkoły jak również ich rodzice mogą wrzucać informacje dotyczące wszystkiego czego się obawiają, co ich niepokoi, czego się boją i o czym nie chcą powiedzieć wprost. Skrzynka ma na celu zapobiegać ewentualnym zagrożeniom. Chcemy, aby poprzez informację, które otrzymamy wszyscy czuli się bezpiecznie, by atmosfera panująca w szkole służyła wszystkim którzy w niej przebywają. Dzięki pozyskanym informacjom uczniowie będą mogli w razie potrzeby otrzymać pomoc ze strony pedagoga, psychologa, wychowawców, nauczycieli, terapeutów, policji, dyrekcji szkoły a także innych osób lub instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom potrzebującym.

W szkole działa Szkolny Klub Wolontariatu w ramach którego młodzież wraz z nauczycielami angażuje się w działalność na rzecz drugiego człowieka, niestety w tym roku ze względu na sytuację związaną z COVID-19 działalność została mocno okrojona.

W razie wystąpienia jakiegokolwiek nieodpowiednich zachowań odbywały się rozmowy dyscyplinujące uczniów w obecności dyrektora, wychowawcy pedagoga, uczniów wraz z rodzicami.

W szkole czynnie działa Szkolny Klub Honorowych Dawców Krwi „Kropelka” oraz Szkolny Klub Polskiego Czerwonego Krzyża w ramach, których młodzież wraz z opiekunami podejmuje działania na rzecz drugiego człowieka. Promowana jest również akcja rejestracji wśród uczniów i nauczycieli dawców komórek macierzystych.

Szkoła współpracuje z agencją ochrony Karabela w zakresie utrzymania bezpieczeństwa w szkole i otoczeniu szkoły.

Szkoła ściśle współpracuje z kuratorami Sądu dla Nieletnich, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską w Sandomierzu, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Sandomierzu, Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kielcach oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Sandomierzu.

W ramach działań podejmowanych przez dyrekcję szkoły zwiększających bezpieczeństwo na terenie obiektów szkolnych wprowadzono zakaz palenia papierosów na terenie szkoły i jego otoczenia, dyrektor szkoły skierował pismo do Komendanta Powiatowej Policji w Sandomierzu oraz Komendanta Straży Miejskiej w Sandomierzu z prośbą o zwiększenie częstotliwości patroli przy ulicy Żeromskiego i Patkowskiego (okolice szkoły), przypominano uczniom i ich rodzicom o konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły oraz przypominano o nieopuszczaniu terenu szkoły (apele szkolne, lekcje wychowawcze, indywidualne spotkania

z uczniami, spotkania z rodzicami), poruszanie tematów bezpieczeństwa w szkole na spotkaniach z rodzicami (przypominanie o procedurach obowiązujących w szkole), odbywały się dyżury nauczycieli i pracowników szkoły na korytarzach i otoczeniu szkolnym, kontrolowano prowadzenie zajęć wychowania fizycznego pod kątem bezpieczeństwa, systematycznie szkolono pracowników z zakresu BHP, systematyczne monitorowanie przez kamery wejścia do szkoły i korytarzy szkolnych na wypadek ewentualnego zagrożenia bezpieczeństwa, systematyczne spotkania z dzielnicowym KPP w szkole, w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów i pomocy uczniom w zakresie uzyskania wiedzy prawnej i możliwości reagowania w sytuacjach wymagających interwencji. Przeprowadzono w październiku próbny alarm ewakuacji z obiektów, prowadzone były zajęcia warsztatowe oraz spotkania tematyczne z młodzieżą, nauczycielami i rodzicami prowadzone przez pracowników PPP w Sandomierzu.

W Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. prof. Z. Strzeleckiego w Sandomierzu

podejmowane były różnorodne działania mające na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i demoralizacji uczniów. Realizację tych działań wyznacza program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu młodzieży odbywa się poprzez:

- systematyczną obserwację zachowania uczniów;
- rozpoznawanie warunków życia i nauki uczniów, sprawiających trudności w realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego;
- wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad współżycia społecznego i porządku prawnego;
- reagowanie na naruszenie przez uczniów norm społecznych, ustalanie przyczyn niewłaściwego zachowania oraz stosowanie odpowiednich środków wychowawczych;
- współpracę z rodzicami oraz różnymi instytucjami (Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

Sądem dla Nieletnich, Komendą Powiatową Policji) w zakresie spójnego oddziaływania na uczniów

wymagających szczególnej opieki wychowawczej.

W roku 2020 zostały przeprowadzone wśród uczniów rozmowy na temat wymagań szkoły w zakresie zachowania, frekwencji oraz przestrzegania norm społecznych. Młodzież została zapoznana ze swoimi obowiązkami i prawami oraz szkolnym systemem kar i nagród.

W klasach pierwszych został zrealizowany program integracyjny, mający na celu nawiązanie dobrych relacji interpersonalnych między uczniami, integrację zespołów klasowych oraz adaptację do nowego środowiska szkolnego.

W roku 2020 został w szkole przeprowadzony program profilaktyczny *"ARS, czyli jak dbać o miłość"*, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, nikotyny i narkotyków. Głównym celem programu było dostarczenie uczniom wiedzy niezbędnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia i odpowiedniego dystansu do substancji psychoaktywnych.

W roku 2020 zostały zorganizowane dla uczniów z klas technikalnych i uczniów Branżowej Szkoły Pierwszego stopnia spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu. Tematem przeprowadzonych spotkań była: odpowiedzialność osób nieletnich za czyny karalne oraz konsekwencje prawne posiadania i rozprowadzania substancji psychoaktywnych.

W ramach lekcji wychowawczych prowadzone były dla uczniów zajęcia edukacyjno - profilaktyczne, dotyczące umiejętności radzenia sobie ze stresem, negatywnymi emocjami, złością, agresją oraz kształtowane były umiejętności asertywne. Poruszane były również zagadnienia związane z systemem wartości człowieka, wzajemnymi relacjami międzyludzkimi oraz czynnikami wpływającymi na pozytywne relacje interpersonalne.

W celu zapewnienia dyscypliny na terenie szkoły prowadzone są systematycznie dyżury nauczycieli w czasie przerw między lekcjami oraz zajęciami praktycznymi. Wszystkie naganne zachowania uczniów rozpatrywane są przez komisję do spraw dyscypliny młodzieży.

W celu spójnego przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości młodzieży, szkoła ściśle współpracuje z kuratorami z Sądu dla Nieletnich, Komendą Powiatową Policji oraz Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Sandomierzu.

W 2020 roku w **Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Zawichoście** podejmowane były działania profilaktyczne i wychowawcze w ramach Programu Wychowawczo - Profilaktycznego. Działania nakierowane były na niwelowanie zachowań antagonistyczno – destrukcyjnych wychowanków, wzmacnianie pozytywnych zasobów, kompensowanie deficytów oraz nauka nowych zachowań. Jako nadrzędne przyjęto działania profilaktyczne problemów młodzieży. Prowadzone były spotkania zarówno z wysoko wyspecjalizowanymi w działaniach profilaktycznych pracownikami Ośrodka jak również specjalistami z zewnątrz. Podejmowane były próby pedagogizacji rodziców młodzieży niedostosowanej społecznie. Wiele działań nakierowanych było na uświadomienie wychowankom zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych oraz zachowań agresywnych.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Zawichoście realizuje swoje zadania głównie w obszarach:

a) zapobieganie przestępczości nieletnich

Wychowankowie w ramach pracy w grupie wychowawczej oraz na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy informowani są o skutkach działań o charakterze przestępczym, jednocześnie każda informacja o takim zachowaniu była wykorzystywana w oddziaływaniach resocjalizacyjnych. Duże znaczenie w tym zakresie ma uczenie umiejętnego organizowania czasu wolnego. Prowadzone były zajęcia w ramach zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć terapeutycznych, szeroko zakrojona jest pomoc psychologiczno – pedagogiczna z wykorzystaniem Metody Dialogu Motywującego oraz tutoringu szkolnego. W mijającym roku ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju oraz w naszej placówce wszelkie wyjazdy, imprezy oraz inne formy działalności zostały ograniczone z uwagi na bezpieczeństwo wychowanków i pracowników.

Duże znaczenie przywiązujemy do współpracy ze środowiskiem lokalnym, traktując je jako naturalne miejsce do resocjalizacji i tester skuteczności oddziaływań resocjalizacyjnych prowadzonych w placówce. Z uwagi na obostrzenia sanitarne w bardzo ograniczonym zakresie kontynuowana była współpraca z DPS w Sandomierzu, biblioteką w Zawichoście, klasztorem OO Dominikanów w Sandomierzu, ze schroniskiem dla zwierząt w Sandomierzu i w Zawichoście, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Sandomierzu. Nasi wychowankowie aktywnie uczestniczą w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, uczestniczą w akcjach „Światowego dnia rzucania palenia tytoniu”. Wiodącą metodą naszej pracy jest twórcza resocjalizacja w oparciu o dialog motywujący. Aktywnie współpracujemy z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach. Nasza młodzież wspólnie z opiekunami założyła ogródek warzywny w ramach projektu „Tradycyjny sad”. Młodzież przebywająca w Ośrodku jest na bieżąco zapoznawana z prawami dziecka, prawami ucznia oraz dotyczącymi ich sytuacji życiowej aktami prawnymi. Ośrodek jest wyposażony w monitoring wizyjny służący podniesieniu bezpieczeństwa w placówce. W przypadku zachowań o charakterze przestępczym powiadamiana jest Policja i właściwe Sądy.

b) przeciwdziałanie narkomanii

W ramach działania w tym zakresie prowadzone były systematyczne spotkania pedagogów i psychologów z młodzieżą mające na celu uświadomienie skutków używania środków psychoaktywnych na organizm. Prowadzona jest grupa wsparcia ograniczenia i zaprzestania palenia tytoniu - wynikająca z potrzeb samych wychowanków. Realizowany jest własny program profilaktyczny „Mentor” dostosowany do potrzeb wychowanków. Jednocześnie kadra pedagogiczna dokłada wszelkich starań aby wychowankowie nie mieli dostępu do środków odurzających. W ramach działań profilaktycznych realizujemy program profilaktyczny „FreD Goes Net”, koordynatorem jest psycholog Ośrodka. Wychowankom uzależnionym od substancji psychoaktywnych psychologowie udzielali wsparcia w postaci zajęć terapeutycznych. Wszystkie przypadki pojawienia się środków psychoaktywnych są zgłaszane Policji i właściwym Sądom.

c) podniesienie bezpieczeństwa na drogach publicznych

W ramach tego działania wychowankowie realizują kurs karty rowerowej we współpracy z KPP Sandomierz, wychowankowie regularnie uczestniczą w wycieczkach rowerowych pod opieką wychowawców. Uczestniczą także w zajęciach szkolnych Edukacji Dla Bezpieczeństwa, w ramach których poznają zasady pierwszej pomocy przedlekarskiej, zachowania w sytuacjach kryzysowych, właściwego korzystania i zachowania na drogach publicznych, podnoszące świadomość i umiejętności postępowania w sytuacjach zagrożenia. Wychowankowie poznają podstawy postępowania w sytuacji wypadku drogowego.

d) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ośrodek prowadzi zajęcia z wychowankami poddanymi przemocy rodzinnej. Wychowankowie uczeni są radzenia sobie z przemocą i agresją w środowisku rodzinnym. Staramy się angażować rodziców naszych wychowanków w proces poprawy relacji rodzinnych. Do pracy włączani są specjaliści zewnątrzni w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej. W bardzo szerokim zakresie prowadzona jest współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Sandomierzu oraz Sądem Rejonowym w Sandomierzu, którego Wydział Rodzinny i Nietletnich prowadzi nadzór nad działalnością Ośrodka.

e) przeciwdziałanie bezrobociu

W obecnym roku szkolnym kontynuujemy realizację projektu unijnego Poddziałania 8.5.1 „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju CZKIN” w ramach którego, wychowankowie mają zajęcia z doradztwa zawodowego, podstaw przedsiębiorczości oraz dodatkowe zajęcia z matematyki, informatyki - ICT, j. angielskiego, j. polskiego zdobywają także kompetencje społeczne charakterystyczne dla pełnienia roli przyszłego pracownika oraz uczestniczą w praktykach u zewnętrznego przedsiębiorcy (stolarnia i budowlanka). Rozpoczęliśmy także realizację nowego projektu unijnego Poddziałania 08.03.02 „Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych”, projekt ma na celu ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. Prowadzona jest destygmatyzacja młodych ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizowane są zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, pozwalające minimalizować deficyty edukacyjne naszych wychowanków. Młodzież podejmuje aktywność w ramach wolontariatu działającego w naszym Ośrodku. Pomagamy wychowankom w przygotowaniu programu usamodzielnienia po opuszczeniu placówki. Wszyscy wychowankowie objęci są doradztwem edukacyjno - zawodowym. Organizowane są spotkania z pracodawcami, które pozwalają na wyposażenie wychowanków w oczekiwane przez pracodawców kompetencje i umiejętności, co wykorzystywane jest przy planowaniu Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego.

f) bezpieczeństwo sanitarno – epidemiologiczne

Baza Ośrodka utrzymywana jest na wysokim poziomie technicznym i sanitarnym. W ostatnim czasie zakupiono dodatkowe wyposażenie gabinetu pielęgniarstwa, posiadamy izolatkę medyczną dla wychowanków wymagających podstawowej opieki leczniczej. Opracowany został regulamin postępowania w warunkach Covid – 19 oraz wydzielone zostały oddzielne pomieszczenia na potrzeby izolacji dla wychowanków z podejrzeniem Covid – 19. Pozyskano środki unijne na wyposażenie i utworzenie nowych pracowni do praktycznej nauki zawodu. Nasz Ośrodek uczestniczy w projekcie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna – dostęp do usług telekomunikacyjnych. Nasza młodzież uczestniczy w Ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnym „Trzymaj Formę” współorganizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców. Projekt ma na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Systematycznie prowadzone są kontrole stanu sanitarnego, a remonty przeprowadza się na bieżąco. Ośrodek przeszedł kontrolę bezpieczeństwa p.poż., inspektora budowlanego a także kontrolę Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym w budynkach:

- wszyscy pracownicy Ośrodka przeszkoleni zostali z przepisów przeciwpożarowych oraz zasad udzielania I pomocy medycznej;
- zaktualizowano plan ewakuacji placówki.

Bursa Szkolna jest placówką publiczną zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. W placówce oprócz uczniów szkół średnich mieszkają także studenci UJK, a w okresie wakacji organizowane są kolonie letnie, obozy sportowe dla młodzieży. Od września 2019 r. w bursie mieszkała grupa wychowanków obcokrajowców pochodzenia ukraińskiego, białoruskiego, którzy uczą się w sandomierskich szkołach.

Z młodzieżą realizowany jest Program Wychowawczo - Profilaktyczny opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku. Program realizowany jest przez wychowawców i skierowany do wychowanków, rodziców pracowników administracji i obsługi. Odpowiada na realne problemy oraz zagrożenia pojawiające się w bursie i środowisku. Jest otwarty na wszelkie nowe działania.

W roku szkolnym 2019/2020 w bursie realizowane były do marca 2020 r. działania przewidziane w planie pracy:

- zapoznano rodziców ,wychowanków z regulaminem Bursy, przepisami BHP i p/poż.;
- odbyła się próbna ewakuacja mieszkańców i pracowników;
- kształtowano nawyki sprzyjające zdrowiu poprzez zdrowe odżywianie, odpowiedni strój, gazetki na temat racjonalnego odżywiania, rozmowy indywidualne z wychowankami;
- w grupach organizowano pogadanki na temat szkodliwości palenia papierosów, zażywania narkotyków, dopalaczy.

Od 16.03.2020 r. w związku z nasilającą się pandemią COVID-19 w naszym kraju i na świecie bursa przeszła na tryb pracy zdalnej do 01.06. 2020 r. i w związku z tym:

- opracowano Regulamin funkcjonowania bursy w czasie pandemii i procedury bezpieczeństwa z godne z wytycznymi MZ, GIS , MEN dla pracowników , wychowanków i osób zewnątrz;
- zakupiono dodatkowe dozowniki i płyn dezynfekujący, maseczki na potrzeby placówki;
- przeszkolono pracowników z zasad higieny osobistej oraz przestrzegania opracowanych procedur covidovskich;
- wyznaczono miejsca odosobnienia dla pracowników i młodzieży na wypadek podejrzenia zakażenia;
- nad bezpieczeństwem mieszkańców przez całą dobę czuwają oprócz wychowawców, portierzy i pracownicy firmy ochroniarskiej Argus, która ma w budynku swoją siedzibę;
- przez cały rok szkolny i w wakacje odwiedza placówkę policja – dzielnicowi prowadzą rozmowy profilaktyczne z wychowankami, kolonistami, pracownikami;
- placówka współpracuje z Wojewódzką Stacją Epidemiologiczną w Kielcach oraz Powiatową Stacją Epidemiologiczną w Sandomierzu;
- kadra pedagogiczna, pracownicy administracji, obsługi na bieżąco przechodzą szkolenia z zakresu Bhp i p/poż, a kadra pedagogiczna na bieżąco uczestniczy w różnych formach doskonalenia zawodowego dla nauczycieli.

2) **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sandomierzu** realizowała na terenie powiatu sandomierskiego zajęcia warsztatowe oraz spotkania tematyczne z dziećmi, młodzieżą, nauczycielami i rodzicami.

Na bieżąco prowadzone są konsultacje z dyrektorami placówek oświatowych, nauczycielami, pedagogami szkolnymi oraz specjalistami z różnych instytucji, takich jak: policja, sąd, opieka społeczna, samorządy lokalne. W sprawach wychowawczych i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży współpracujemy z kuratorami sądowymi-zawodowymi i społecznymi, asystentami rodzin, a także policją.

Poradnia udziela porad dla rodziców i nauczycieli na terenie Poradni i w placówkach przedszkolnych oraz szkolnych w ramach punktów konsultacyjnych. W placówkach odbywały się indywidualne rozmowy wspierające i terapeutyczne dotyczące poszczególnych uczniów. Pozwoliło to na lepsze planowanie działań wychowawczych. Prowadzimy także terapię psychologiczną indywidualną i rodzinną, krótko i długoterminową, a także interwencję kryzysową.

Przeprowadzone zostały duże ilości zajęć warsztatowych dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Wiele z nich to programy autorskie naszych psychologów i pedagogów.

Zajęcia warsztatowe z młodzieżą miały na celu zapobieganie różnym formom uzależnień takich jak: alkohol, nikotyna, narkotyki, gry telewizyjne, komputerowe, Internet oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach traumatycznych i kryzysowych. Rozwijały także umiejętności prospołeczne np.: radzenie sobie ze złością, agresją, skutkami stresu i własnymi emocjami.

Zajęcia warsztatowe, prelekcje dla rodziców dostarczały wiedzy psychologicznej i pedagogicznej, kształtowały umiejętności wychowawcze.

Przeprowadzono kilkaset spotkań terapeutycznych udzielając pomocy psychologicznej. Zakres problematyki obejmował myśli samobójcze, problemy emocjonalne, problemy w relacjach społecznych, problemy wychowawcze, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, zaburzenia koncentracji i motywacji, nieśmiałość, traumy rodzinne (po śmierci rodzica, po wypadku samochodowym, po rozwodzie), lęki społeczne, zaburzone relacje rodzinne, trudności szkolne, zaburzenia zachowań i emocji.

W swoich działaniach profilaktycznych poruszamy tematy skupiające się wokół systemu wartości, środków uzależniających, zapobiegania zachowaniom ryzykownym, umiejętności prospołecznych oraz wspierania rozwoju dzieci i młodzieży poprzez wspomaganie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych. Poradnia posiada i na bieżąco udostępnia materiały informacyjne i edukacyjne dla rodziców, nauczycieli i młodzieży, dotyczące różnych form uzależnień oraz agresji, przemocy w szkole, w domu i w Internecie.

Prowadzone były punkty konsultacyjne w terenie:

- w Przedszkolu nr 3 w Sandomierzu, w Szkołach Podstawowych w Łoniowie, Świnarach, Wilczycach, w II LO w Sandomierzu, których tematem konsultacji były problemy edukacyjne i wychowawcze, zaburzenia zachowania, problemy okresu dorastania;
- w Przedszkolu w Dwikozach, w Szkołach Podstawowych w Koprzywnicy, Łązku, Gnieszowicach, których tematem konsultacji były problemy wychowawcze, edukacyjne, rodzinne, zdrowotne oraz w relacjach z rówieśnikami u uczniów;
- w Przedszkolu nr 1 w Sandomierzu, w Szkołach Podstawowych w Goźlicach, Gierlachowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Sandomierzu, Słupczy, Zawichoście, których tematem konsultacji były trudności edukacyjne, problemy wychowawcze, dojrzałość szkolna, ukierunkowanie edukacyjno-zawodowe.

W przedszkolach prowadzone były zajęcia w ramach programu „Inni, a jednak tacy sami”. Zajęcia te skierowane były do dzieci 5 i 6 letnich na temat niepełnosprawności i chorób przewlekłych dzieci. Celem zajęć było uwrażliwienie dzieci na potrzeby osób niepełnosprawnych i chorych. Uczenie tolerancji, empatii i zachowań prospołecznych. Zajęcia te przeprowadzone zostały w kilku cyklach w Przedszkolu w Głazowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Sandomierzu, Szkole Podstawowej w Głazowie.

Udzielono pomocy dzieciom i młodzieży w formie porad, treningów i warsztatów na temat:

- *Nauka asertywnego komunikowania potrzeb* - Przedszkole w Dwikozach;
- *Poznanie siebie, Systemy wartości, Cyberprzemoc - zajęcia psychoedukacyjne* - Szkoła Podstawowa Wilczyce;
- *Praca dramą budowanie pozytywnych wzorców zachowań i wartości, Porozmawiajmy zanim będzie za późno* - Szkoła Podstawowa Łoniów;
- *Porozmawiajmy zanim będzie za późno* - Szkoła Podstawowa Sulisławice;
- *Cyberprzemoc. Bezpieczeństwo w rzeczywistości wirtualnej* - Szkoła Podstawowa nr 3 Sandomierz;

- *Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży e-papierosy, Relacje w grupie rówieśniczej. Rozwiązywanie konfliktów* - Szkoła Podstawowa Łązek;
- *Cyberprzemoc. Bezpieczeństwo w rzeczywistości wirtualnej jak się chronić w cyberprzestrzeni. Fonoholizmy* - Szkoła Podstawowa Głazów;
- *Bezpieczne korzystanie z narzędzi cyfrowych oraz profilaktyka fonoholizmu* - Szkoła Podstawowa Złota;
- *Jak radzić sobie w sytuacjach trudnych-poziomy świadomości* - II LO Sandomierz;
- *Cyberprzemoc. Stalking. Siecioholizm. Bezpieczeństwo w rzeczywistości Wirtualnej* - ZSTiO Sandomierz.

Udzielono pomocy rodzicom w formie: porad, prelekcji / wykładów na temat:

- Konstruktywna współpraca na linii rodzic – szkoła. (SP nr 2 i 3 Sandomierz, Zawierzbie, Skotniki, Goźlice, Dwikozy, Klimontów, Złota, Koprzywnica, Obrazów);
- Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży e-papierosy. (SP Łązek);
- Jak pomóc dziecku radzić sobie z zagrożeniami – profilaktyka uzależnień oraz umiejętność podejmowania mądrych decyzji, asertywnych postaw oraz odpowiedzialności za siebie i bliskich. (Przedszkole Dwikozy);
- Zagrożenia jakie niesie ze sobą niekontrolowane korzystanie przez dzieci i uczniów z Internetu. (SP Gnieszowice);
- Parentyfikacja ról społecznych w rodzinie. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. (SP Złota);
- Profilaktyka cyberprzemocy - jak chronić dziecko. (SP Głazów);
- Jak wspierać dziecko w rozwoju w obliczu nowych zadań w szkole podstawowej. Współpraca rodziców ze szkołą i Poradnią. (SP nr 1 Sandomierz).

Specjaliści poradni systematycznie prowadzą Sieć Współpracy i Samokształcenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, podczas których są przeprowadzane szkolenia.

W roku szkolnym 2019 /2020 odbyło się 5 spotkań. Zostały poruszone następujące tematy:

- II Powiatowa Konferencja Profilaktyki Zdrowotnej „Pedagogiczno-zdrowotne aspekt uzależnień dzieci i młodzieży”;
- Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19 – perspektywa uczenia się i nauczania zdalnego.

Specjaliści poradni podczas lockdownu prowadzili systematycznie wsparcie merytoryczne dla pracowników powiatu odpowiedzialnych za koordynację działań związanych z kwarantanną dla osób wracających z zagranicy, interwencyjna pomoc psychologiczna dla osób odbywających dwutygodniową kwarantannę w Bursie Szkolnej w Sandomierzu.

Współpracujemy z Urzędem Miasta Sandomierza w zakresie rozwiązywania problemów społecznych „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierz”.

W czasie pandemii na stronie poradni ukazało się 150 artykułów, np.:

- „*Depresja-jak sobie z nią radzić*”;
- „*Jak budować autorytet rodzica?*”;
- „*Jak wspierać dzieci podczas epidemii - wskazówki dla rodziców*”.

Pracownicy systematycznie współpracują z placówkami z terenu powiatu sandomierskiego w celu koordynowania działań na rzecz dziecka i rodziny – np. PCK, MOPS, PZP, PCPR, Policją, Sądem, Lokalnymi mediami, Caritas, lokalnymi uczelniami wyższymi, a także udział w imprezach szkolnych i środowiskowych.

Przez cały rok szkolny 2019/2020 pani dyrektor prowadziła punkt konsultacyjny, który wspomagał rodziców i nauczycieli szkół ogólnodostępnych w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach

edukacyjnych. Pracownicy poradni takie punkty prowadzili na terenie całego powiatu sandomierskiego.

- 3) **Spółdzielnia Mieszkaniowa** starała się pomóc młodym ludziom i pokierować nimi w procesie integracji, co można osiągnąć w różnorodny sposób (integracja społeczna, kulturalna, językowa).

Sandomierskie Centrum Kultury w Sandomierzu podpisało umowę z Sandomierską Spółdzielnią Mieszkaniową na prowadzenie działalności społeczno - wychowawczej. Przez cały 2020 rok młodzież mieszkająca na osiedlach i nie tylko, znalazła zainteresowanie w prowadzonej placówce. Ośrodek prowadzi pełną gamę zajęć zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych. Wśród nich znajdują się zajęcia taneczne, muzyczne, plastyczne oraz rekreacyjne, na które pomimo panującej pandemii w ścisłym reżimie sanitarnym młodzież mogła uczęszczać. Działalność ta dofinansowana jest przez Spółdzielnię. Spółdzielnia ostrzegała również mieszkańców o baczne zwracanie uwagi na tzw. "domokrażców", którzy próbowali wyłudzić pieniądze oferując różnego rodzaju usługi, podszywając się pod pracowników spółdzielni, Urzędu Miasta lub PGKiM, jak również zwracała się do Policji o objęcie nadzorem miejsc szczególnie zagrożonych.

- 4) **Hufiec ZHP Sandomierz** zrzesza w swoich szeregach instruktorów, zuchów i harcerzy z Pisar, Gościeradowa, Annapola, Koprzywnicy, Liśnika, Gór Wysokich, Dwikóz, Chobrzan, Kleczanowa, Grabówki i Sandomierza. Zuchy i harcerze uczestniczą we wszystkich ważnych uroczystościach organizowanych na terenie powiatu sandomierskiego. W ciągu roku podejmują szereg akcji charytatywnych, organizują spotkania, biwaki oraz rajdy. Reprezentują hufiec również w licznych konkursach. Już od wielu lat organizują Harcerską Akcję Letnią oraz od 2020 roku Harcerską Akcję Zimową. Systematycznie także udają się do Zakopanego po Betlejemskie Świąteczne Pokoju.

Już po raz kolejny przedstawiciele naszego hufca dołączyli do "wielkiego grania" – 28 finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W niedzielę 12 stycznia 2020 r. wolontariusze prowadzili na terenie miasta zbiórkę pieniędzy na zakup nowoczesnego sprzętu medycznego dla specjalistycznych szpitali dziecięcych.

Występ zuchów i harcerzy podczas XVIII WIECZORU KOŁĘD I PASTORAŁEK zorganizowanego 30 stycznia 2020 roku w Zespole Placówek Oświatowych im. Jana Pawła II w Gościeradowie. O braterską, miłą dla ucha i serca atmosferę, jak zawsze zadbali gospodarze miejsca i organizator Przeglądu - 19 Gromada Zuchowa „Leśne Skrzaty” i 27 Drużyna Harcerska „Szare Szeregi”. Z dobrze wszystkim znanymi kolędami i zupełnie nowymi pastorałkami wystąpiło kilkunastu solistów oraz zespołów zuchowych i harcerskich.

W dniach 01.02 - 08.02.2020 r. 41 uczniów, zuchów, harcerzy wyjechało na zimowisko w ramach Harcerskiej Akcji Zimowej HAZ, organizowane przez Hufiec ZHP Sandomierz. Zimowisko miało miejsce w Małym Cichym k. Zakopanego. W pierwszym dniu wszyscy obowiązkowo udali się na spacer po Małym Cichym oraz zostali zaznajomieni z obowiązującymi na zimowisku regulaminami bezpieczeństwa, a także uczestniczyli w grach i zabawach integrujących. Przez kolejne dni wszyscy z zapalem, wyruszali na stok by się rozkoszować jazdą i szlifować umiejętności narciarskie. Byli też tacy, którzy pod czujnym okiem instruktora oswajali się ze sprzętem narciarskim, zapoznali się z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi na stoku narciarskim oraz podczas korzystania z wyciągów. Następnie przystąpili do pierwszych ćwiczeń i pierwszych zjazdów. Wielką frajdą były zjazdy z górki na sankach i jabłuszkach.

Wieczorami uczestnicy zimowiska doskonalili sprawności intelektualne, fizyczne, kształtowali właściwe nawyki oraz bezpieczne zachowania, rozwijali indywidualne zainteresowania i talenty poprzez udział w rozmaitych zajęciach sportowych, plastycznych i muzycznych. Największą atrakcją oprócz szusowania na nartach, okazał się kulig. Udało się też odwiedzić Krupówki i zrobić zakupy pamiątek. Bycie w górach, zwłaszcza w Zakopanem to spotkanie z niesamowitymi widokami - Giewont na wyciągnięcie ręki, Kasprowy Wierch. Te widoki mogliśmy podziwiać z Gubałówki. Śpiący Rycerz - Giewont jakby miał się zaraz zbudzić i rozpocząć walkę z chmurami, które go zaczęły przysłaniać. Przed wyjazdem nastąpiło uroczyste zakończenie, a więc podsumowanie wyników wszystkich konkursów, rozdanie nagród, upominków i słodyczy. Dzieci przyjemnie i pożytecznie spędziły czas wolny, każdy z pewnością znalazł interesujące dla siebie zajęcia. Minione ferie dostarczyły uczestnikom zimowiska wrażeń i z pewnością pozostaną na długo w ich pamięci.

04.02.2020 r. odbyło spotkanie w SP w Gościeradowie zuchów i harcerzy z Księdzem Biskupem Krzysztofem Nitkiewiczem.

12.02.2020 r. zakończyła się ogólnopolska akcja „Misie Ratownisie”, w czasie której DH Białe Orły z Kleczanowa, włączyła się w zbiórkę pluszowych maskotek dla dzieci poszkodowanych w wypadkach.

13.02.2020 r. odbył się występ zuchów i harcerzy podczas konferencji " Polskie Siły Powietrzne w Służbie Jana Pawła II", zorganizowanej w ramach działań Sandomierskiej Rodziny Szkół im. Jana Pawła II.

21.02.2020 r. w hufcu obchodzono - Dzień Myśli Braterskiej. Spotkanie w Dwikozach rozpoczęło się już 21 lutego i przybyło na nie około 100 druhow i druhen. Po wspólnych śpiewach i zabawach, o północy 31 osób złożyło ślubowanie harcerskie. Po ślubowaniu rozpoczęła się Msza św. w kościele parafialnym, której przewodniczył ks. Mateusz Bajak. Główną intencją Eucharystii była modlitwa za wszystkich zmarłych harcerzy z Hufca Sandomierz.

Wspólnie śpiewano i bawiono się chcąc jeszcze bardziej zjednoczyć środowisko harcerskie. W trakcie przyrzeczenia w gawędzie przypominano młodzieży, że harcerstwo to służba Bogu, bliźniemu i Polsce.

22.02.2020 r. druheny i druhowie wyruszyli również w trasę historyczną, w trakcie której zapoznawali się z różnymi postaciami związanymi ze skautingiem i harcerstwem w Polsce. Na zakończenie dla wszystkich przygotowany był poczęstunek.

W miesiącu lutym 2020 r. członkowie drużyny harcerskiej „Białe Wilki” wzięli udział i zdobyli III MIEJSCE w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Harcerskiej i Turystycznej „Śpiewograniec” w Tarnobrzegu.

Po raz czwarty na ostatkowej zabawie – Balu Karnawałowym w PSP w Annopolu spotkały się zuchy i harcerze Hufca ZHP Sandomierz. We wtorek 25.02.2020 r. ponad 80 osób z czterech środowisk: DH "Zawiszy Czarnego" z Dwikóz, DH "Watra" z Gór Wysokich, DH "Sokoły" z Grabówki oraz gospodarze – GZ "Leśne Duszki" i ŚDH "Nadwiślańskie Trampy", 17 Gromada Zuchowa „Leśne Sokoły” bawiło się przy znanych przebojach ostatnich sezonów i nieco starszych hitach muzycznych. Spotkanie karnawałowe rozpoczęliśmy od "Wirującego kapelusza". Zabawy integracyjne i wspólne układy choreograficzne przeplatały "free-stylowe" tańce uczestników Balu. Część z nas zdecydowała się na kostium, czy choćby mały element przebrania karnawałowego. Spalone w tańcu kalorie uzupełniliśmy podczas poczęstunku w przygotowaniu, którego włączył się każdy zuch i harcerz z naszego środowiska.

W Narodowym Dniu Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 1 marca przywołujemy pamięć tych, którzy mieli być wymazani z kart historii. skazani na zapomnienie. Żołnierze antykomunistycznego podziemia po II wojnie światowej nie złożyli broni, nie godząc się na sowietyzację Polski. Torturowani, wystawieni na nieludzkie cierpienie, straceni za wolną Polskę. Grobów wielu z nich nie odnaleziono do dzisiaj. Proces przywracania pamięci Żołnierzy Wyklętych rozpoczął się w 1995 roku. Z tej okazji przedstawiciele DH Szare Szeregi z Gościeradowa spędzili Noc w Szkole, połączoną z Marszem Pamięci "Żołnierzy Wyklętych" i wieczornicą zorganizowaną dla harcerzy. Zapoznali się z historią Żołnierzy Wyklętych i wysłuchali prelekcji - wspomnień pani Janiny Surmy.

Rozprzestrzeniająca się pandemia COVID-19 od początku marca wprowadziła wiele zmian i utrudnień we właściwej pracy drużyn i gromad. Wprowadzona zdalna praca utrudniła fizyczne spotkania zuchów i harcerzy, jednak w większości założoną tematykę i część wyzwań udało się zrealizować w formie on-line.

Na przełomie marca - kwietnia 2020 r. uczestniczono e w ogólnoświatowej akcji #zostań w domu.

W marcu 2020 r.– odbył się konkurs na projekt harcerskiej maseczki on-line.

Kwiecień 2020 r.– włączono się w ogólnokrajową akcję szycia maseczek. 300 maseczek wielokrotnego użytku przekazali sandomierscy harcerze Komendzie Powiatowej Policji, kolejnych 200 maseczek otrzymała od harcerzy Pani Agnieszka Klimkiewicz, dyrektor Domu Opieki Społecznej w Sandomierzu. Maseczki uszyli instruktorzy z sandomierskiego Hufca ZHP we współpracy z uczestnikami Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Sandomierzu, z którymi współpracują. - Pomogli też wolontariusze i zaprzyjaźnione osoby.

28.04.2020 r. - nawiązano współpracę z Centrum Wolontariatu i Żołnierzami Wojsk Obrony Terytorialnej w Lublinie. Rozwożono paczki żywnościowe.

Instruktorzy z Komendy Hufca ZHP w Sandomierzu cały czas utrzymywali wirtualny kontakt z zuchami i harcerzami. Był to jedyny sposób w czasie trwania epidemii, aby utrzymać integrację środowiska. Przygotowywane zostały propozycje wspólnych zajęć w sieci. Jedną z nich była zabawa polegająca na tym, że każda drużyna dostała zaszyfrowane hasło i musiała je rozwiązać. Członkowie drużyny robili sobie zdjęcia - każdy z jedną odgadniętą literką, z których układane było całe hasło. Umieszczane one były na stronie Hufca oraz na Facebooku.

Kształtowanie postaw patriotycznych to zawsze bardzo ważny cel w działalności zuchów i harcerzy. Nasze zuchy brały udział w upamiętnieniu świąt majowych: Święta Flagi i Święta Konstytucji 3 Maja z dużym zaangażowaniem wzięły udział w akcji "Zuchy i harcerze dla Ojczyzny". Przygotowały w tym celu w swoich domach wiersze, piosenki, symbole narodowe i zaprezentowały je na swoich facebookowych profilach oraz robiły sobie zdjęcia, jak świętowali tę rocznicę, czym są dla nich wartości patriotyczne. Z tych fotografii instruktorzy wykonali kolaż.

18.05.2020 r. z okazji Dnia Papieskiego zorganizowanie akcji on – line - Kolaż z hasłem: „Kochamy Cię Janie Pawle II”, „Nie zastąpi Ciebie Nikt” i umieszczenie na stronie danej drużyny.

26.05.2020 r. udział w konkursie historycznym „Tak jak ptaki na wolności” organizowanym przez Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie oraz Chorągiew Krakowską ZHP. Wyróżnienie dla dh. Aleksandra Rudzińska i dh. Gabriela Filipczak z DH „Szare Szeregi” z Gościeradowa.

28.05.2020 r. udział w konkursie Harcerska Wiosna Kulturalna on-line Kielce 2020 i zdobycie I miejsca przez dh. Letycję Łyszczarz z DH „Szare Szeregi” z Gościeradowa.

Związek Harcerstwa Polskiego jest również organizatorem wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. W roku 2020 z wypoczynku skorzystało 377 osób. Komendanci wypoczynku realizują własne autorskie programy wakacyjnego wypoczynku. Szczególny nacisk położony był na profilaktykę uzależnień, ekologię i ochronę środowiska, na wychowanie w wartościach i duchu harcerskich ideałów. Często uczestnicy kolonii i obozów przenoszą się w krainę bajek i historii literackich. Tym sposobem dzieci zachęcane są do czytania i pracy z książką. Temat uświadamiania zagrożeń związanych z uzależnieniami był stałym punktem na obozach i koloniach.

- kolonia zuchowa „Sport to zdrowie – każdy zuch ci to powie” w Małym Cichym – 17.07. – 27.07.2020 r. – 25 zuchów, harcerzy i instruktorów;
- obóz w Przebrnie 2 turnusy – 20.07. – 13.08.2020 r. - 104 zuchów, harcerzy i instruktorów;
- zlot z okazji 45 lecia organizacji obozu w Przebrnie 3 turnusy – 20.07. – 13.08.2020 r. - 248 osób.

W ramach organizowanych obozów harcerskich i kolonii zuchowych, uczestnicy poszerzali swą wiedzę i umiejętności o informacje z zakresu: ochrony środowiska, kultury i sztuki, dziedzictwa narodowego, pomocy medycznej i wielu innych dziedzin.

Na zajęciach prowadzonych na turnusach obozowych w Przebrnie, kolonii w Brennej, zlotach, wycieczkach, zrealizowano ciekawe programy ekologiczne. Ich realizacja odbywała się poprzez przybliżenie i poznanie ojczyzestego kraju, jego historii, czynną turystykę, odkrywanie piękna przyrody, kultury, tradycji i przez żywy z nią kontakt. Wielką pomocą w osiągnięciu pozytywnych rezultatów obozu w Przebrnie, jest usytuowanie bazy wypoczynku na terenie Parku Krajobrazowego „Mierzei Wiślanej” w lesie sosnowym w oazie ciszy i spokoju z dala od aglomeracji miejskich.

4.08.2020 r. Zuchy i Harcerze m.in. 17 Gromada Zuchowa „Leśne Sokoły” pokonali dystans ponad 6 km, by uczcić bohaterów Powstania Warszawskiego, którzy dla nas wszystkich 1 sierpnia 1944 roku wystąpili zbrojnie przeciwko okupującą Warszawę wojskom niemieckim.

19.09.2020 r. zuchy z gromady zuchowej z Gościeradowa złożyły Przyrzeczenie Harcerskie w Górach Pieprzowych.

1.11.2020 r. Święto Zmarłych wcześniejsze odwiedzenie zapomnianych grobów, miejsc pamięci, porządkowanie ich i zaświecenie zniczy, a także włączenie się w akcję „Szkoła Pamięta”.

W przededniu Narodowego Święta Niepodległości delegacja 20 Środowiskowej Drużyny Harcerskiej "Nadwiślańskie Trampy" oraz 17 Gromada Zuchowa „Leśne Sokoly” zapaliła Znicz Pamięci na Mogile Żołnierskiej z 1914 roku oraz Bohaterów i Ofiar II wojny światowej zlokalizowanych na annopolskim cmentarzu. Wcześniej drużyny uporządkowały wspomniane groby z wypalonych zniczy, które licznie zapłonęły 1 listopada.

11.11.2020 r. Delegacja Zuchów i Harcerzy 17 Gromada Zuchowa „Leśne Sokoly” uczestniczyła we Mszy Świętej w intencji Ojczyzny. O godzinie 10.30 przy pomniku pamięci narodowej oddała hołd poległym za Ojczyznę, zapaliła znicze i odśpiewała Mazurka Dąbrowskiego.

Betlejemskie Światło Pokoju - kilkudziesięciu harcerzy wzięło udział w przekazaniu biskupowi sandomierskiemu Edwardowi Frankowskiemu oraz władzom samorządowym miasta i powiatu Betlejemskiego Światła Pokoju. Hasło towarzyszące przekazaniu Betlejemskiego Światła brzmiało „Światło służby”.

W tym roku ze względu na pandemię przedstawiciele sandomierskiego hufca Związku Harcerstwa Polskiego nie uczestniczyli w przekazaniu światła od słowackich skautów w Zakopanem. Na Łysej Polanie byli przedstawiciele chorągwi kieleckiej.

Z kolei harcmistrz Czesław Rączkiewicz podziękował biskupowi oraz władzom samorządowym za wspieranie działań harcerskich, a harcerzom i wychowawcom za całoroczną pracę.

W tym roku Betlejemskie Światło Pokoju dotarło do Polski już po raz trzydziesty. W sandomierskim spotkaniu wzięli udział harcerze i zuchy z Annopola, Gościeradowa, Dwikóz, Kleczanowa, Liśnika Dużego, Samborca, Chobrzan, Gór Wysokich oraz Sandomierza.

Dzięki zorganizowaniu i przeprowadzeniu wyżej wymienionych zadań uczestnicy mogli aktywnie wypocząć oraz aktywnie spędzić wakacje, jak również czas wolny od zajęć lekcyjnych. Na zajęciach prowadzonych na turnusach obozowych w Przebrnie, kolonii w Małym Cichym, zlotach, rajdach, wycieczkach, zrealizowano ciekawe programy sportowo-rekreacyjne, ekologiczne i profilaktyczne. Wszystkie te formy uwzględniają zamierzone cele i zadania. Ich realizacja odbywała się poprzez przybliżenie i poznanie przez uczestników zasad zdrowego trybu życia, poznanie ojczystego kraju – jego historii, czynną turystykę, odkrywanie piękna przyrody-kultury, tradycji i przez żywy z nią kontakt.

Podsumowując realizację działań programowych na obozach, kolonii, zlotach i wycieczkach stwierdzam, że zostały wykorzystane i przeprowadzone wszystkie wcześniej założone cele. Różnorodność zajęć programowych sprawiła, że zrealizowane zadania były atrakcyjne. Bazując na opiniach rodziców i uczestników - kolonie, obozy, wycieczki i zloty cieszą się niesłabnącym powodzeniem. Wysoko oceniono pracę wolontariuszy, to dzięki ich zaangażowaniu udało się przeprowadzić zadanie w sposób bezpieczny, atrakcyjny i ciekawy.

- 5) W roku 2020 na terenie **Gminy Klimontów** prowadzono przede wszystkim wszelkie działania w zakresie walki z pandemią COVID-19 i przeciwdziałania jej skutkom. W tym zakresie podjęto działania we współpracy z administracją na szczeblu wojewódzkim, powiatowym oraz międzygminnym. Ścisłe współpracowano z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Sandomierzu, udzielono wsparcia i pomocy dla mieszkańców Gminy poprzez zakup materiałów ochrony osobistej (maseczki, środki dezynfekujące) – kwota 24 203,50zł, a także wsparto Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu dotacją w kwocie 25 000,00 zł na dofinansowanie zakupu urządzenia do oznaczania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Oprócz powyższego przeanalizowano oraz ponownie wyznaczono miejsca zagrożone przestępczością i wykroczeniami na terenie Gminy Klimontów, dostosowując zadania, a także dyslokację służb porządkowych i policyjnych:

- Targowisko Gminne przy ul. Sandomierskiej (tzw. Tenczynopol);
- Zalew w Szymanowicach Dolnych;
- odcinki dróg: droga krajowa nr 9 (od m. Goźlice do m. Borek Klimontowski), droga wojewódzka nr 758 (od m. Byszów do m. Konary – Kolonia);
- Stacja Paliw przy drodze krajowej nr 9;

- Szkół Podstawowych i Liceum oraz Szkoły Specjalnej Fundacji „Szlachetne Anioły”;
- rejon sklepów, barów i restauracji posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu;
- rejon cmentarzy parafialnych: w Klimontowie, Olbierzowicach oraz Goźlicach;
- okolice kościołów oraz budynku synagogi;
- rejon Stadionu Sportowego LKS „KLIMONTOWIANKA”;
- obszar rzek i cieków wodnych z zagrożeniem powodziowym na terenie gminy Klimontów.

Na terenie gminy Klimontów – szczególnie na obszarach wiejskich wspierano działania sołeckie (wzajemna pomoc sąsiedzka), organizacje pozarządowych, stowarzyszeń oraz Kół Gospodyń Wiejskich działających prospołecznie na rzecz bezpieczeństwa.

W czasie akcji społecznych (w okresie pandemii COVID-19 prowadzonych on-line), Policja prowadziła prelekcje w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym, cyberprzestępstwom, przestępczości narkotykowej oraz o charakterze profilaktycznym - wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi – z uwzględnieniem wniosków z analizy zagrożeń społecznych (mapa zagrożeń).

W minionym roku ujawniono przypadki przemocy w 22 rodzinach, zostały one objęte Programem Niebieskiej Karty i pomocą w zakresie prawnym i psychologicznym.

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Klimontów aktywnie i praktycznie działały w zakresie bezpieczeństwa oraz profilaktyki (czujki czadu i dymu oraz informacje on-line).

Burmistrz Miasta i Gminy Klimontów porozumieniem dotyczącym włączenia jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego odpowiada za gotowość bojową Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Klimontowie. Jednostki OSP Klimontów, OSP Krobielice i OSP Konary posiadają zestaw sprzętu ratownictwa drogowego – zestaw narzędzi hydraulicznych Holmatro oraz Vebera, a także wykwalifikowanych strażaków z ratownictwa drogowego, w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej (w roku 2020 Straż wyjeżdżała do 116 zagrożeń - w tym 72 miejscowych zagrożeń, pożarów – 44, fałszywych alarmów - 0; udział w zabezpieczaniu Powiatu).

Gmina Klimontów współfinansowała dla jednostek OSP na terenie objętym zasięgiem działania zakup umundurowań osobistych oraz remonty świetlic i remiz OSP.

Jednostki OSP działające na terenie gminy systematycznie uczestniczyły w szkoleniach branżowych, uzupełniały wyposażenie sprzętu i umundurowania:

- OSP Klimontów - zakup i montaż w remizie OSP Klimontów nowego systemu instalacji alarmowej, remont remizy OSP Klimontów – usprawnienie ciągów komunikacyjnych, zakup wysokociśnieniowego wodno – pianowego agregatu gaśniczego;
- OSP Zakrzów - zakup zestawu hydraulicznego narzędzi ratowniczych, montaż rolet w budynku remizy OSP;
- OSP Krobielice – zakup rozpieracza ramieniowego, remont świetlicy w remizie OSP, wymiana okien i drzwi w budynku remizy;
- OSP Konary – remont świetlicy w remizie OSP, zakup i montaż okien w budynku, zakup drzwi wewnętrznych;
- OSP Goźlice – wykonanie wylewki w remizie, zakup stolarki okiennej i drzwiowej do budynku remizo – świetlicy, zakup mundurów specjalnych US-072;
- OSP Byszów – wymiana pokrycia dachowego na remizie OSP.

Zainstalowany monitoring wizyjny na terenie Klimontowa jest systematycznie doglądany i sprawdzany – w wielu przypadkach nagrania przyczyniają się do wyjaśnienia przez Policję kontrowersyjnych zdarzeń (np. przebieg wypadków drogowych lub nieodpowiednie zachowania mieszkańców).

W wielu sołectwach przeprowadzono remont przystanków autobusowych i uprzątnięto teren przyległy do przystanków.

Poprawiono infrastrukturę drogową poprzez remont i budowę nowych nawierzchni dróg: przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Górki (0,445km), przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowościach Ossolin, Wilkowice (1,132km), przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Byszówka (0,16km), przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Nasławice (0,229 km), przebudowa ul. Asnyka, ul. Norwida, ul. Staffa w Klimontowie (0,925km) , przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Pokrzywianka (0,186km), przebudowa drogi gminnej Konary-Domoradzice (0,99 km), co wydatnie przyczyniło się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Wyremontowane i całkowicie wyposażone Targowisko Gminne w Klimontowie (place, dojazdy, budynki, wiaty, boksy, oświetlenie) stanowi bardzo dobrą bazę dla handlu na skalę województwa świętokrzyskiego i podkarpacia.

Ogólny stan bezpieczeństwa mieszkańców na terenie naszej gminy uważa się za zadowalający, jednak nieprzerwanie podejmuje się szereg przedsięwzięć i działań mających na celu zapobieganie ewentualnym zagrożeniom.

Na terenie **Gminy Koprzywnica** funkcjonują placówki, dla których organem prowadzącym jest Gmina Koprzywnica:

- Zespół Placówek Oświatowych, w skład którego wchodzi: Branżowa Szkoła I stopnia, Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa, Przedszkole „Pod Sosnami”, Żłobek Gminny, Szkoła Podstawowa w Niedźwicach;
- Szkoła Podstawowa w Gnieszowicach i Punkt Przedszkolny prowadzone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gnieszowice „SAMI SWOI”;
- Szkoła Podstawowa w Postronnej i Przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Postronna Byszów Kępie;
- Niepubliczne Przedszkole Naukowe „Akademia Twórczych Przedszkolaków” w Sońniczanach prowadzone przez Stowarzyszenie „Człowiek Człowiekowi”.

Bezpieczeństwo w szkole uczniów, kadry nauczycielskiej i innych pracowników, stanowi kluczowe i centralne zagadnienie polityki oświatowej. Jego zapewnienie należy do najważniejszych obowiązków organu prowadzącego, dyrektorów, nauczycieli i opiekunów. Wobec powyższego placówki oświatowe w porozumieniu z Gminą Koprzywnica podejmowały działania mające na celu podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w szkołach jak i ich otoczeniu Trwająca pandemia i reżim sanitarny w znaczny sposób uniemożliwiły zrealizowanie zaplanowanych działań i spotkań na terenie placówki. Zajęcia edukacyjno – profilaktyczne prowadzone były w formie zdalnej. Dzieci i młodzież miały możliwość korzystania z pomocy pedagoga szkolnego, który w tym szczególnym czasie pełnił ważną rolę we wsparciu ucznia jak i rodzica. Stał się jednocześnie tutorem i mentorem. Za jego pośrednictwem młodzież miała dostęp do bieżących informacji na temat różnych form pomocy, chociażby w kwestii nierzadzenia sobie z emocjami w okresie pandemii. W okresie kształcenia na odległość pedagog szkolny pozostawał do dyspozycji uczniów, rodziców i nauczycieli za pośrednictwem platformy elektronicznej e - dziennik. Ponadto uruchomienie aplikacji Microsoft Teams pozwoliło na przeprowadzenia spotkań online nauczyciel – rodzic, podczas których informowano o możliwościach skorzystania z dostępnych zabezpieczeń filtrujących treści witryn internetowych, upowszechniano wiedzę o zagrożeniach wynikających z nieodpowiedzialnego korzystania z internetu. W ZPO w Koprzywnicy zostały zorganizowane cykliczne dyżury psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sandomierzu. Psycholog odbył szereg spotkań z uczniami i rodzicami, którym potrzebne było wsparcie i porada psychologiczna. Tego typu spotkania odbywały się w również czasie ferii zimowych. W pozostałe dni psycholog pełni dyżur telefoniczny. Na stronie internetowej szkoły dostępne są linki z materiałami do nauki radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Istnieje stały kontakt telefoniczny i mailowy pedagoga szkolnego/wychowawców z instytucjami wspierającymi rozwój i prawidłowe funkcjonowanie dzieci, z asystentami rodzin, kuratorami rodzin oraz pracownikami poradni psychologiczno - pedagogicznej, w celu zapewnienia niezbędnego wsparcia dzieciom i ich rodzicom. Szkoła utrzymuje stały kontakt

z uczniem, jego rodzicami poprzez e-dziennik Vulcan, rozmowy telefoniczne, komunikator Messenger, dzwonek.pl, kontakt mailowy.

Liczne akcje o charakterze edukacyjnym, proekologicznym, a także w szeroko pojętym zakresie bezpieczeństwa realizowało Przedszkole „Pod Sosnami” w Koprzywnicy:

- „Drogowe ABC” to program edukacyjny organizowany przez Circle K Polska we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem w roku szkolnym 2019/2020 w grupie 5 i 6 latków. Jego celem było promowanie wiedzy na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

- "Czyste powietrze wokół nas"- głównym celem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem biernego palenia, zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego i wykształcenie świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą, a także podniesienie kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów;

- "Mały Miś w świecie wielkiej literatury"- moduł "Dbamy o zdrowie z Małym Misiem"- celem tego modułu było kształtowanie czynnych postaw wobec zdrowia i bezpieczeństwa poprzez propagowanie zdrowego stylu życia i tworzenie warunków do dokonywania wyborów sprzyjających zdrowiu. Projekt ten realizowany był przez wszystkie grupy wiekowe.

Mając szczególnie na uwadze poprawę bezpieczeństwa drogowego i jego usprawnianie w minionym roku wykonano w tym zakresie szereg prac. Drogi uzyskały nowe nawierzchnie asfaltowe, zastosowano oznakowanie pionowe i poziome, wykonano bariery ochronne, uzupełniono znaki drogowe, wyznaczono miejsca przystankowe, zmodernizowano sieć wodociągową, wymieniono hydranty przeciwpożarowe. Przeprowadzenie inwestycji drogowych zarówno w zakresie remontu jak i przebudowy stało się możliwe głównie za sprawą pozyskania środków zewnętrznych pochodzących m.in. z Funduszu Inwestycji Samorządowych, z budżetu Województwa Świętokrzyskiego w zakresie zadań o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W 2020 r. w Gminie Koprzywnica zrealizowano następujące inwestycje w ramach infrastruktury drogowej na ogólną kwotę **2.492 902,94 zł**:

- przebudowa dróg wewnętrznych dz. nr ewid. 285 w m. Sośniczany i dz. nr ewid. 4026 w m. Koprzywnica poprzez wykonanie nawierzchni bitumicznej trasy rowerowej Green Velo na długości około 2 km, w Gminie Koprzywnica - dł. 1894 m. Wartość inwestycji brutto 416 660, 15 zł;
- przebudowa drogi gminnej nr 334035 T Krzcin – Łukowiec – dł.1990 m. Wartość inwestycji brutto 682 824,88 zł;
- przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Błonie (dz. nr 102) – dł. 600 m. Wartość inwestycji brutto 139 088, 53 zł;
- przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Zbigniewice Kolonia (dz. nr ewid.384) – dł. 185 m. Wartość inwestycji brutto 51 094,61 zł;
- remont odcinka drogi gminnej nr 334080 T w m. Koprzywnica - ul. Sandomierska – dł. 339 m. Wartość inwestycji brutto 539 470, 53 zł;
- remont odcinka drogi gminnej nr 334086 T w m. Koprzywnica – ul. Tarnobrzeska – 314 m. Wartość inwestycji brutto 331 447, 85 zł;
- remont drogi gminnej nr 334031 T w m. Koprzywnica – ul. Czynowa – dł. 660 m. Wartość inwestycji brutto 189 628, 07 zł;
- remont odcinka drogi gminnej nr 334018 T w miejscowości Beszyce – 150 m. Wartość inwestycji brutto 36 145, 40 zł;
- remont ciągu pieszego na działce nr 1862 w m. Koprzywnica. Długość remontowanego odcinka wyniosła 150 m o zmiennej szerokości od 1,5 m do 2,8 m. Wartość inwestycji brutto 13 820,30 zł;
- remont poboczy w ciągu drogi powiatowej nr 0807 T Borek Klimontowski – Koprzywnica w m. Gnieszowice (w ramach zawartego porozumienia między samorządowego Powiat - Gmina).Wartość inwestycji brutto 92 722, 32 zł.

W 2020 r. w Gminie Koprzywnica zrealizowano następujące inwestycje w ramach infrastruktury publicznej na ogólną kwotę **196 701,53 zł**:

- remont trybun betonowych stadionu sportowego KS Koprzywianka w Koprzywnicy. Zakres prac obejmował roboty remontowe trybun, rozbiórkę istniejących siedzisk drewnianych, rozbiórkę mechaniczną nawierzchni z płyt drogowych, wymianę elementów prefabrykowanych trybun, dozbrojenie ław betonowych pod prefabrykaty, ławy betonowe po prefabrykaty trybun i schodów, izolację przeciwwilgociową, obrzeża betonowe, podbudowę z kruszywa łamanego, układanie nawierzchni z płyt betonowych, schody prefabrykowane. Cena brutto wykonania remontu wyniosła: 91 020,00 zł. W grudniu dokonano zakupu plastikowych siedzisk w ilości 570 sztuk, 2 wiat stadionowych dla zawodników rezerwowych i blachy celem wykonania zadania trybun na ogólną kwotę 49 271,03 zł;
- remont Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu. Zakres prac obejmował remont schodów, tarasów zewnętrznych poprzez wykonanie antypoślizgowej wylewki żywicznej oraz elewacji budynku MGOKiS w Koprzywnicy przy ul. Rynek. Wartość brutto wykonanych prac remontowych wyniosła 32 410,50 zł;
- budowa ogrodzenia placu zabaw w miejscowości Krzcin. Zakres prac obejmował budowę ogrodzenia o wysokości 153 cm i długości 81mb wraz z podmurówką oraz zamontowanie bramy i furtki w ogrodzeniu placu zabaw i siłowni zewnętrznej. Wartość wykonanych prac brutto 11 000,00 zł;
- zakup i montaż kontenera na potrzeby sołectwa Zbigniewice Wieś. Zakres inwestycji obejmował zakup kontenera o wymiarach 6m x 3m x 2,8m wykonanego w konstrukcji stalowej. Ściany i strop wykonane z płyty warstwowej- piana PIR o grubości 100 mm na świetlicę kontenerową. Będzie on służył sołectwu Zbigniewice Wieś jako miejsce zebrań i spotkań wiejskich i integracyjnych. Wartość brutto inwestycji to 12 000 zł;
- kompleksowy remont budynku świetlicy wiejskiej w Postronnej w celu utworzenie świetlicy o charakterze socjoterapeutycznym. Prace remontowe prowadzone były w 3 etapach. Etap 1 obejmował usunięcie starej powłoki farb, odkucie pustych miejsc pod tynkiem, wykonanie uzupełnień tynków i ich wyrównanie, położenie gładzi, zagruntowanie, malowanie ścian i sufitów, wymiana drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, zamurowanie wnęk, zabudowa z karton gipsu, wykonanie oświetlenia w zabudowie oraz ułożenie glazury w pomieszczeniu zaadoptowanym na kuchnię. Etap 2 obejmował remont centralnego ogrzewania polegający na demontażu istniejącej instalacji CO, wykonanie nowej instalacji CO oraz montaż kaloryferów. Etap 3 obejmował wykonanie usługi parkieciarskiej, cyklizowanie, szpachlowanie, lakierowanie, a także wymianę cokołów przypodłogowych. Wartość brutto wykonanych prac 3 etapów łącznie wynosiło 39 988,60 zł;
- przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Koprzywnica. Jest to zadanie o znaczeniu strategicznym. Projekt realizowany jest w miejscowościach: Koprzywnica, Błonie, Sońniczany, Gnieszowice, Trzykosa, Niedźwice, Zbigniewice Wieś, Zbigniewice Kolonia, Dmosice. Głównym celem tej inwestycji jest zwiększenie dostępności do zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej, odbiór i oczyszczenie ścieków komunalnych, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej terenów aglomeracji. Zredukowanie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych wraz ze ściekami do wód i ziemi. Wzrost konkurencyjności obszarów objętych projektem jako miejsc przyjaznych do życia, pracy i odpoczynku. Poprawa jakości życia w aglomeracji i wzrost zadowolenia mieszkańców, zwiększenie liczby obsługiwanych przez system kanalizacyjny mieszkańców w wyznaczonej przez gminę aglomeracji. Osiągnięcie celu bezpośredniego projektu, w dłuższej perspektywie czasowej stanowić będzie wsparcie procesów związanych z poprawą jakości życia w Gminie Koprzywnica jak również poprawą stanu środowiska naturalnego, poprawą warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz poprawą atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Cel bezpośredni projektu to uporządkowanie gospodarki wodnościekowej w gminie Koprzywnica. Całkowity koszt inwestycji opiewa na kwotę brutto 34.979.550,76 zł., w roku 2020 wydatkowano kwotę 5.719 079, 24 zł. Termin zakończenia inwestycji planuje się na dzień 30.09.2021 r.

W 2020 roku zamontowane zostało 5 szt. lamp oświetlenia ulicznego, 4 z 5 to lampy ledowe tj. Koprzywnica ul. Jasińskiego, Koprzywnica ul. Przemysłowa, Koprzywnica ul. Kwiatowa, Łukowiec, Zbigniewice Kolonia.

Zamontowane lampy wpłynęły na poprawę poziomu bezpieczeństwa, zwiększenie komfortu mieszkańców i płynności ruchu. Dobrze doświetlone ciągi komunikacyjne dały poczucie

bezpieczeństwa przede wszystkim na ulicy, mieszkańcy czują się chronieni przed drobnymi napadami, przestępcami, którym zawsze lepiej jest działać w mroku lub po ciemku. Do tego oświetlenie uliczne podniosło także walory estetyczne okolicy. Nie bez znaczenia pozostaje zastosowanie oświetlenia ledowego, które ograniczyło emisję zanieczyszczeń do powietrza w szczególności poprzez zmniejszenie emisji tlenu azotu i dwutlenku węgla.

Gmina za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej zajmuje się osobami starszymi, schorowanymi, samotnymi, nieporadnymi życiowo. Pomoc, jaką świadczy OPS polega na podejmowaniu działań, których celem jest zadbanie o zdrowie i życie osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Pomoc taka obejmuje również rodziny dysfunkcyjne, gdzie głównym czynnikiem szkodliwym jest alkohol. W tym aspekcie szczególną rolę odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której 2020 roku wpłynęło 8 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu. Osoby te zostały zaproszone na posiedzenie komisji. Ostatecznie zgłosiły się 4 osoby, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjne. 2 z nich podjęły terapię w Poradni Uzależnień w Sandomierzu. Wobec pozostałych osób, które nie stawily się na posiedzenie Komisji w najbliższym czasie podjęte zostaną działania w celu skierowania ich na przymusowe leczenie odwykowe.

W ramach działań GKRPA na terenie gminy funkcjonuje Punkt konsultacyjno – edukacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, który w 2020 r. świadczył nieodpłatną pomoc terapeutyczną. Udzielono 45 porad, w tym 33 porady dla osób uzależnionych od alkoholu i 12 porad dla osób współuzależnionych. Korzystający otrzymali niezbędną wiedzę i motywację w celu poprawy swojej sytuacji życiowej i przezwyciężenia kryzysów życiowych.

Na terenie Gminy działa również Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym celem jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz wyeliminowanie zjawiska przemocy ze środowiska lokalnego.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. zostało wszczętych 35 procedur „Niebieskie Karty – A” w 26 rodzinach.

Od stycznia do grudnia odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i 8 posiedzeń grup roboczych, które były prowadzone w zależności od zgłaszanych potrzeb i wynikały z problemów w indywidualnych przypadkach. Na posiedzenia Zespołu, jak i grup roboczych zapraszane były ofiary przemocy oraz wzywani sprawcy. Podczas tych spotkań diagnozowana była sytuacja w poszczególnych rodzinach, a każdy z członków w ramach swych kompetencji udzielał fachowych porad.

W ciągu roku zostało wypełnionych 10 formularzy „NK – C” oraz 4 formularze „NK – D”. W 24 przypadkach zakończono procedurę Niebieskiej Karty zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, tj. rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowanych działań.

Jednym z działań wynikającym z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizował to zadanie poprzez dystrybucję informatora „STOP Przemocy”, który został opracowany w 2015 roku oraz dystrybucję materiałów przekazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - „Jak radzić sobie z przemocą? - Porady psychologiczne dla osób doznających przemocy”, „Przemoc w rodzinie – sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie”, „Nadużywanie alkoholu a problem przemocy domowej”, „Wpływ uzależnienia na życie rodzinne diagnoza problemy i formy pomocy”, „Zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie”, „Procedura „Niebieskie Karty” - podstawowe informacje”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koprzywnicy realizował projekt pn. „Aktywni mogą więcej” współfinansowany ze środków europejskiego funduszu społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 – Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem w ramach Działania 9.1. Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie (projekt pozakonkursowy) Priorytet Inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększenia szans na zatrudnienie.

Celem projektu było wzmocnienie szans na zatrudnienie osób z terenów wiejskich gminy Koprzywnica zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez ich kompleksową aktywizację społeczno – zawodową.

Projekt skierowany był do osób biernych zawodowo, bezrobotnych, niepełnosprawnych zarówno kobiet jak i mężczyzn w wieku aktywności zawodowej, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i/lub POPŻ (pomoc żywnościowa), zamieszkałych wyłącznie na obszarach wiejskich gminy Koprzywnica (mieszkańcy miasta Koprzywnica nie mogli brać udziału w projekcie, ponieważ projekt skierowany jest wyłącznie do osób z obszarów wiejskich położonych na terenie Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) – obszary o najgorszym dostępie do usług publicznych). Projekt obejmował: poradnictwo psychologiczne, doradztwo zawodowe i prawne, warsztaty terapeutyczno-psychologiczne, szkolenia zawodowe, 3 miesięczny staż u pracodawcy oraz wsparcie materialne. 15 osób, które wzięły udział w projekcie ukończyły następujące szkolenia zawodowe: 7 osób - opiekun osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, 5 osób - sprzedawca i kasjer i 2 osoby - kierowca samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych. 7 osób odbyło staże, a 2 osoby po kompetencji i kwalifikacji podjęło zatrudnienie. Ogólna wartość projektu: 465 541,30 zł., z tego kwota dofinansowania wynosi 394 981,30 zł. Wkład własny to kwota 70 560,00 zł. obejmująca wsparcie materialne uczestników projektu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koprzywnicy ściśle współpracuje z policją, głównie z dzielnicowym. Między OPS, a Komisariatem Policji następuje wymiana informacji dotycząca wspólnych działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin wymagających wsparcia społecznego, a szczególnie osób starszych, samotnych oraz rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy lub (i) przemoc. Współpraca polega także na wspólnym wejściu w środowisko. W 2020 r. pracownicy socjalni wraz z dzielnicowym 12 razy monitorowali wspólnie środowisko.

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy, jako samorządowa instytucja kultury organizuje życie społeczno - kulturalne na obszarze Miasta i Gminy Koprzywnica. Zakres i cele działania przekształconej placówki określa statut MGOKiS, nadany mu przez Radę Miejską. MGOKiS w Koprzywnicy prowadzi dwie świetlice w Beszycach oraz w Dmosicach, ponadto Ośrodek korzysta nieodpłatnie ze świetlic wiejskich przy remizach OSP na terenie gminy.

W ramach działalności statutowej MGOKiS w Koprzywnicy organizuje zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. System prowadzenia zajęć jest cykliczny, zaś nad bezpieczeństwem i edukacją dzieci czuwa wykwalifikowana kadra. W domu kultury od października 2019 roku w ramach funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje świetlica o charakterze socjoterapeutycznym czynna w każdy piątek od 15.00 do 18.00. Na zajęcia uczęszczały dzieci w wieku 13-14 lat z terenu Miasta i Gminy Koprzywnica, zajęcia prowadził socjoterapeuta.

W związku z zagrożeniem epidemiologicznym, ryzykiem zakażenia i w celu ograniczenia możliwości rozprzestrzenienia się koronawirusa, z dniem 11.03.2020 r. zgodnie z wprowadzonymi przez rząd obostrzeniami, w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Koprzywnicy odwołane zostały wszystkie zajęcia i zaplanowane wydarzenia. Decyzja ta obowiązuje do odwołania.

Rok 2020 był trudny, ale intensywny. Wychodząc naprzeciw nowej COVIDOWEJ rzeczywistości MGOKiS w Koprzywnicy z zachowaniem rządowych wytycznych postępowania, uruchomił zdalną formę prowadzenia zajęć. Instruktorzy i członkowie poszczególnych grup (Black Stars, MOD, studio wokalne) komunikują się ze sobą za pomocą bezpłatnej aplikacji Google Classroom.

W związku z epidemią COVID – 19 MGOKiS postawił również na organizację wydarzeń w plenerze, w ten sposób zaproponowano mieszkańcom Miasta i Gminy Koprzywnica szereg aktywności na świeżym powietrzu, były to między innymi:

Bezpieczne Wakacje w Koprzywnicy - pod takim hasłem odbyła się akcja rowerowa na parkingu nad zalewem w Koprzywnicy. Akcja skierowana była do dzieci i młodzieży, które jak się okazało nie zawiedli i w licznym gronie (ok. 150 osób) wraz z opiekunami zawitali nad zalew. Celem akcji było przypomnienie jak ważne jest odpowiednie oznakowanie, a co za tym idzie bezpieczeństwo rowerzystów w trasie. Dlatego na dzień przed rozpoczęciem wakacji, wszyscy uczestnicy otrzymali odbłaskowe kamizelki, opaski i inne dodatki rowerowe, które wpłyną na poprawę ich bezpieczeństwa na drodze. Celem akcji była poprawa widoczności młodszych, ale także starszych rowerzystów użytkowników dróg oraz przypomnienie najważniejszych zasad obowiązujących rowerzystów

w ruchu drogowym. Uczestnicy rowerowego pikniku stali się świadkami ratowania przez służby medyczne rowerzysty, który uległ wypadkowi. Wysłuchali także pogadanki o bezpiecznej jeździe rowerem, którą przeprowadzili funkcjonariusze Policji. Swoją wiedzę i doświadczeniem podzielili się ratownicy z Grupy Ratowników Polskiego Czerwonego Krzyża w Sandomierzu. Podsumowaniem akcji "Bezpieczne wakacje w Koprzywnicy" była wspólna przejażdżka, ścieżką przy koprzywnickim zalewie, rowerzystów w asyście zmotoryzowanych funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego z Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu. Organizatorem wydarzenia była Gmina Koprzywnica, Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Zespół Placówek Oświatowych. Akcję wsparli: Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu oraz Komisariat Policji w Koprzywnicy, Agencja Ubezpieczeniowa PZU - biuro w Koprzywnicy oraz Grupa Ratowników przy PCK w Sandomierzu.

Koprzywnica pełna skarbów - akcja eksploracyjna w Koprzywnicy. Wakacyjne poszukiwanie skarbów, czyli „Akcja eksploracja” pod takim hasłem zorganizowano w Koprzywnicy akcję poszukiwania skarbów. W wydarzeniu udział wzięło rotacyjnie ok. 100 osób. O tym, że koprzywnicka ziemia kryje wiele pozostałości z dawnych lat przekonali się uczestnicy plenerowego pikniku. Dzięki akcji odbyła się również akcja proekologiczna - zebrano także sporo śmieci. Na wakacyjne poszukiwanie skarbów zaprosił Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy wspólnie ze Świętokrzyską Grupą Eksploracyjną. Za namową grupy inicjatywnej Krzysztofa Pitry, Romana Szaro, Mariusza Woźniaka oraz Szymona Wiąćka, do akcji włączyli się także przedstawiciele firmy SAPER Nomen - Logistyka oraz z firmy @Green Camo. Pieczę nad poszukującymi sprawowali wykwalifikowani poszukiwacze, także saperzy, którzy udzielali rad i chętnie dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Nad zalewem przygotowano stoisko, na którym eksploratorzy zaprezentowali odnalezione przez siebie przedmioty, zarówno te współczesne, jak i te z czasów II wojny światowej. Były także poszukiwania skarbów, które odbyły się na dwóch terenach, nad zalewem oraz na jednej z prywatnych działek. Dla młodszych uczestników przygotowano stoisko animacyjne, na którym zabawy także nawiązywały do poszukiwania skarbów. Każdy znalazł coś dla siebie interesującego. Uczestnicy kilkugodzinnej zabawy otrzymali pamiątkowe przypinki, a ci najbardziej aktywni nagrody. W ten sposób nasz piknik osiągnął także cel edukacyjny. Pokazaliśmy naszym uczestnikom, szczególnie tym młodszym i ich opiekunom, że należy pozostawić ład i porządek w miejscu w którym wypoczywaliśmy.

Stacja naprawy rowerów. Przed budynkiem MGOKiS w Koprzywnicy zamontowana została samoobsługowa stacja naprawy rowerów zakupiona przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Kielcach. Stacja przypomina o tym, że gmina Koprzywnica jest miejscem przyjaznym rowerzystom. Samoobsługowa Stacja Naprawy Rowerów jest przystosowana do użycia w przestrzeni publicznej. Zaletą tego modelu jest niewielki rozmiar, co umożliwi montaż niemal w każdym miejscu. Stacja jest wyposażona w podstawowe narzędzia umożliwiające usunięcie usterek oraz stacjonarną ręczną pompkę. Samoobsługowa Stacja Naprawy Rowerów jest dopełnieniem certyfikowanego Miejsca Przyjaznego Rowerzystom, jakie powstało przy Miejsko - Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Koprzywnicy. MPR dysponuje dodatkowo podstawowymi narzędziami do naprawy rowerów. Rowerzyści mogą skorzystać z zaplecza kuchennego, zrobić sobie herbatę, odpocząć. Przed budynkiem MGOKiS został zamontowany stojak na rowery.

Kino plenerowe w Koprzywnicy. To kolejna bezpłatna propozycja dla mieszkańców gminy na spędzanie letnich wieczorów. Podczas sezonu wakacyjnego odbył się cykl 3 wydarzeń, podczas których mieszkańcy, letnicy oraz przybili z ościennych gmin widzowie, w scenerii koprzywnickiego zalewu, mogli obejrzeć 4 ciekawe filmy.

Biała Niedziela. Z bezpłatnych badań i konsultacji medycznych oraz pielęgniarских skorzystało rotacyjnie 70 uczestników Białej Niedzieli, która odbyła się pod hasłem "Zdrowa Jesień". Było to pierwsze wydarzenie zorganizowane z myślą o mieszkańcach gminy, którego celem była promocja, edukacja i propagowanie zdrowia. Na jeden dzień pomieszczenia Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Koprzywnicy zmienił się w Przychodnię Zdrowia. Porad udzielali: chirurg, nefrolog i fizjoterapeuta. Zainteresowani skorzystali z bezpłatnego badania słuchu. Na mieszkańców czekały dyplomowane panie pielęgniarki i studentki pielęgniarstwa, które zapraszały do pomiaru ciśnienia oraz kontroli paramentów ciała.

O tym, jak wyeliminować cukier w naszej kuchni przy użyciu dostępnych na rynku zamienników mówiła dietetyk. O profilaktyce raka piersi przypominały panie ze Stowarzyszenia Amazonek w Sandomierzu. Amazonki miały ze sobą fantomy, na których uczyły samobadania piersi. Do stoiska z medycyną naturalną zapraszali konsultanci olejków eterycznych. Przed budynkiem MGOK o zasadach udzielania pierwszej pomocy mówili członkowie Grupy Ratownictwa Medycznego w Tarnobrzegu.

Ze względu na pandemię i zagrożenia związane z COVID 19 organizatorzy przygotowali dla uczestników Białej Niedzieli ulotki z instrukcją poprawnego zakładania i noszenia maseczek oraz ulotki z instruktażem mycia rąk.

"Koprzywnica na Weekend". To nowy pomysł na inwentaryzację potencjału turystycznego poprzez ukazanie katalogu atrakcji Miasta i Gminy Koprzywnica oraz zachęcenie mieszkańców, większej liczby turystów do aktywności i odkrywania koprzywnickich uroków. Koprzywnica zaprasza rowerzystów, piechurów, miłośników Nordic Walking, wędkarzy i osoby preferujące wypoczynek nad wodą. Kilometry tras rowerowych wiodących wąskimi uliczkami Koprzywnicy, urokliwymi wąwozami, lasami, polami, trasa spacerowa wokół zalewu i miejsce do wypoczynku, liczne zabytki, niewielki Rynek ze studnią i lodziarniami, przydrożne kapliczki, parki i stawy, to tylko część atrakcji turystycznych i przyrodniczych, z jakich mogą korzystać mieszkańcy i turyści, którzy przyjadą do Koprzywnicy. Przez miasto przechodzi szlak cysterski, tarnobrzeńska odnoga Małopolskiej Drogi św. Jakuba, czerwony szlak turystyczny z Gołoszyc do Piotrowic oraz zielony szlak rowerowy z Sandomierza do Ujazdu. W centrum Koprzywnicy turystów wita Opactwo Cystersów. Gmina Koprzywnica to także urokliwy park z altaną w miejscowości Błonie, Łysa Góra - miejsce z niezwykłym stawem czy wąwozy. Koprzywnica oferuje także lokalne specjały kulinarne i wyroby: jak podplomyk koprzywnicki, tradycyjne chleby, lody sprzedawane na miejscowym Rynku. Turysta może skorzystać z oferty lokali gastronomicznych i bazy noclegowej - agroturystyki. Pobyt na ziemi koprzywnickiej można podzielić na kilka elementów: Rynek Miasta, Pobyt z wędką, czyli na Ryby, Zalew Koprzywnica, Nordic Walking, Kościół Parafialny pw. św. Floriana, Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej z 1470 r., Sacro Turystyczny Szlak Pątniczy Koprzywnica - Sulisławice, Przeprawa Promowa Koprzywnica - Tarnobrzeg, Klimatyczne Wąwozy, Łysa Góra - Koprzywnica, Na Rower – Koprzywnica.

Bezpieczeństwo w zakresie zmniejszenia zagrożenia pożarowego:

- wykonano remont generalny dwóch aparatów powietrznych typu AIRGO;
- zakupiono dwa nowe aparaty powietrzne typu AIRGO FIX. Aparaty te stanowią wyposażenie OSP Ciszyca, która jest w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym;
- zakupiono dwa agregaty oddymiające;
- zakupiono motopompę TOHATSU o wydajności 1600 litr na minutę o wartości 50 tys. zł, w tym: kwota 25 tys. pochodziła z dofinansowania z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, kwota 5 tys. ze Starostwa Powiatowego w Sandomierzu, pozostała kwota 20 tys. zł stanowiła wkład własny gminy;
- włączono jednostki OSP do zadań związanych z dostarczaniem pakietów żywnościowych dla osób starszych oraz osób przebywających w izolacji z powodu pandemii;
- członkowie OSP z terenu naszej gminy zostali przeszkoleni na okoliczność udziału w akcjach, podczas których istnieje możliwość kontaktu z ludźmi zakażonymi wirusem.

Bezpieczeństwo w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym

Patrole policji z Komisariatu Policji w Koprzywnicy oraz Wydział Ruchu Drogowego KPP w Sandomierzu prowadziły częste kontrole w miejscach występowania zagrożeń w ruchu drogowym. Podczas kontroli drogowych badany był stan techniczny pojazdów oraz były prowadzone kontrole prędkości z użyciem videorejestratora, ze szczególnym uwzględnieniem drogi krajowej nr 79.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Mając na uwadze bezpieczeństwo uczestników zajęć koprzywnickiej instytucji kultury oraz wszystkich mieszkańców, w grudniu 2020 r. rozbudowany został monitoring miejski. Na bieżąco monitorowany jest rynek (2 kamery), taras domu kultury (1 kamera) oraz taras miejskiej biblioteki

publicznej (1 kamera). Możliwości techniczne monitoringu znacząco wpłynęły na poczucie bezpieczeństwa obywateli jak również znacząco w najbliższych latach przyczynią się do ustalenia sprawców przestępstw i wykroczeń. W kolejnych latach planuje się rozbudowę monitoringu o kolejne kamery, które znajdować się będą wewnątrz domu kultury.

Na terenie gminy od połowy 2019 uruchomiona została **aplikacja Blisko** - bezpłatny system mobilnego ostrzeżenia i informowania o zagrożeniach. W ramach aplikacji dostępne są:

- *Komunikaty i ogłoszenia* – informacje bieżące o prowadzonych inwestycjach, planowanych spotkaniach z mieszkańcami, konsultacjach społecznych i innych ważnych dla mieszkańców wydarzeniach dotyczących Gminy Koprzywnica;
- *Zarządzanie kryzysowe* – informacje o zbliżających się nawałnicach, gradobicjach lub innymi groźnymi zjawiskach pogodowych, o ewakuacji z powodu nadchodzącej powodzi, bieżące komunikaty na temat np. poziomu wód, zmiany organizacji ruchu, rozkładu jazdy autobusów, awarii sieci wodociągowej itp.;
- *Sport, rekreacja, kultura* – informacje kulturalne, sportowe związane z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Koprzywnicy;
- *Oplaty i podatki lokalne* – komunikaty o nadchodzących terminach opłat podatkowych oraz opłatach różnych.

W 2020 r. **Gmina Zawichost** realizowała Program pierwszorzędowej profilaktyki narkotykowej *Weekend i wieczór bez uzależnień* w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który był skierowany do wszystkich młodych mieszkańców Gminy. Był on prowadzony przy Urzędzie Miasta i Gminy pod patronatem Burmistrza Zawichostu, wspólnie z Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKPiRPA) oraz przy współpracy z podległymi gminie jednostkami. Program ten objął organizację różnorodnych zajęć aktywizujących – dający dzieciom i młodzieży alternatywne formy działania, będące naturalną przeciwwagą dla zachowań ryzykownych. W ramach tych działań trzy razy w tygodniu organizowano zajęcia w siłowni sportowej, zlokalizowanej w budynku komunalnym w Zawichoście.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywały się zajęcia w Wiejskiej Świetlicy w Chrapanowie. Ich celem było:

- kształtowanie zasad dobrego współdziałania w zespole, czy też grupie rówieśniczej;
- zwiększanie poczucia pewności siebie uczestników zajęć;
- zapoznanie z tzw. naturalnymi wzmacniaczami dobrego nastroju;
- uświadamianie wpływu tzw. nudy życiowej na rozwój zachowań ryzykownych;
- wzbudzanie odpowiedzialności za własne zdrowie;
- szerzenie mody na „nie picie i nie branie”;
- nauka umiejętności radzenia sobie z wyrażaniem uczuć pozytywnych i negatywnych;
- bezpieczne rozładowanie negatywnych emocji;
- uświadamianie potrzeby bycia asertywnym i umiejętności mówienia „nie”;
- doskonalenie umiejętności wyciszania złych emocji;
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i umiejętności zachowania się w sytuacjach krytycznych.

Zajęcia prowadzone były przez moderatora środowiskowego oraz aktywnych przedstawicieli lokalnych środowisk.

Gmina prowadziła Punkt Interwencji Kryzysowej. Zatrudniony psycholog systematycznie współpracował z GKPiRPA, udzielał konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych od alkoholu w zakresie leczenia odwykowego. Motywował osoby uzależnione do podjęcia terapii odwykowej. Kształtował umiejętności w zakresie zachowania się w sytuacjach kryzysowych. Edukował ofiary przemocy domowej.

GKPiRPA stale współpracowała z Posterunkiem Policji w Dwikożach w zakresie przeciwdziałania przestępczości.

W zakresie przeciwdziałania zagrożeniom ruchu drogowego w 2020 r. Gmina Zawichost wykonała:

- przebudowa drogi gminnej w m. Chrapanów (dz.nr ewid. 280) od km 0,00 do km 0+086 jezdni 86m x 3,5 m - za kwotę 44 457,02 zł brutto;
- przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Czyżów Szlachecki – jezdni 235m x2,5m – za kwotę 98 821,75 zł brutto.

W zakresie zmniejszenia zagrożenia przeciwpożarowego Gmina Zawichost:

- dofinansowała OSP Zawichost kwotą 1 430,00 zł;
- sfinansowała naprawę samochodu strażackiego Volvo za kwotę 2 004,90 zł;
- sfinansowała zakup paliwa do samochodów i sprzętu OSP Zawichost za kwotę 9 272,39 zł;
- wypłaciła ekwiwalent dla strażaków z OSP Zawichost na kwotę 11 432,00 zł;
- sfinansowała inne zakupy na potrzeby zagrożenia przeciwpożarowego dla OSP Zawichost za kwotę 9 255,38 zł;
- zakupiła umundurowanie dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Linowie za kwotę 5 189,99 zł;
- sfinansowała zakup radiotelefonu przenośnego dla OSP w Linowie za kwotę 1 500,00 zł;
- sfinansowała naprawę samochodu Fiat DUKATO dla OSP w Linowie za kwotę 7 500,00 zł;
- wypłaciła ekwiwalent dla OSP w Linowie na kwotę 1 640,00 zł;
- dofinansowała OSP Dziurów kwotą 3 000,00 zł;
- sfinansowała zakup paliwa do samochodów i sprzętu OSP Dziurów za kwotę 1 281,36 zł;
- sfinansowała inne zakupy na potrzeby zagrożenia przeciwpożarowego dla OSP Dziurów za kwotę 1 364,00 zł;
- wypłaciła ekwiwalent dla strażaków z OSP Dziurów na kwotę 3 487,00 zł;
- sfinansowała pokrycie dachowe na budynku remizy OSP w Wygodzie na kwotę 30 000,00 zł;
- sfinansowała podłączenie energii elektrycznej do budynku remizy OSP Wygoda na kwotę 1 211,94 zł;
- sfinansowała doprowadzenie wody do budynku remizy OSP Wygoda na kwotę 2 600,00 zł;
- sfinansowała zakup 2 szt. drzwi stalowych do budynku remizy OSP Wygoda za kwotę 4 551,00 zł.

Jednostka OSP Zawichost będąca w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym uczestniczyła w (42) czterdziestu dwóch zdarzeniach (akcjach ratowniczo-gaśniczych).

Jednostka OSP Dziurów będąca w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym brała udział w (38) trzydziestu ośmiu (akcjach ratowniczo-gaśniczych).

Na terenie **Gminy Dwikozy**, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Innych Uzależnień prowadziła działania zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Innych Uzależnień. Prowadzony jest punkt konsultacyjny dla osób z problemami społecznymi przy Urzędzie Gminy w Dwikozach, jeśli zachodzi potrzeba godziny pracy punktu konsultacyjnego są wydłużone, a także jest udzielana pomoc w miejscu zamieszkania osób uzależnionych i członków ich rodzin.

W 2020 roku udzielono 58 porad dla osób uzależnionych i sprawców przemocy domowej, 19 porad dla osób współuzależnionych, 6 porad dla ofiar przemocy domowej i 7 innych porad.

Od dnia 13.03.2020 roku ze względu na zagrożenie COVID – 19 konsultacje odbywały się wyłącznie telefonicznie.

Wpłynęło 3 wnioski o skierowanie osób uzależnionych na przymusowe leczenie odwykowe.

Po dwukrotnym wezwaniu w/w osób i niezgłoszeniu się do tut. punktu konsultacyjnego GKRPA w Dwikozach, komisja sporządziła 3 wnioski do Sądu Rodzinnego i Nietletnich w Sandomierzu o leczenie odwykowe.

Przy pomocy OSP Dwikozy i Punktu Konsultacyjnego udzielono pomocy psychologicznej oraz pomocy prawnej rodzinom, w których stosowana jest przemoc.

Ze względu na zagrożenie COVID - 19 i brakiem możliwości prowadzenia programów profilaktycznych w szkołach, GKRPA w Dwikozach zakupiła materiały profilaktyczne z zakresu uzależnień i narkotyków do szkół podstawowych. Pakiet zawiera 40 tytułów o tematyce wszelkich uzależnień. Do hali sportowej w Dwikozach zakupiono sprzęt sportowy w ramach promowania aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzieży oraz podłogę Fitness Puzzle.

Dla grupy AA „Feniks” zakupiono tablicę informacyjną, która posłuży do wywieszania plakatów, ulotek i ogłoszeń dotyczących działalności grupy AA.

Na terenie gminy działa 10 jednostek OSP. Na wyposażeniu strażaków ochotników znajduje się 14 samochodów pożarniczych. Pięć jednostek funkcjonuje w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W jednostkach OSP aktywnie działa ogółem 107 strażaków.

W ramach poprawy bezpieczeństwa na terenie Gminy Dwikozy pozyskano ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy marki Star L 80 dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej Mściów – Nowy Kamień, ponadto został zamontowany monitoring remiz w jednostkach Ochotniczej Straży Pożarnej Winiarki i Nowe Kichary.

W ramach poprawy bezpieczeństwa na drogach wykonano przebudowę dróg gminnych - 300 mb koszt realizacji 65 835,14 zł oraz wyremontowano – 1292 mb oraz położono powierzchnię z masy bitumicznej na obszarze 2369,90 m² - koszt realizacji 670 303,76 zł.

W ramach działań podjętych przez pedagoga szkolnego:

- nawiązano ścisłą współpracę z nauczycielami i ustalono strategię wpływania oraz motywowania ucznia do podjęcia wysiłku umysłowego i poprawy negatywnych ocen;
- organizowano pomoc dla uczniów z zaległościami w nauce;
- systematycznie współpracowano z wychowawcami i rodzicami uczniów o niskiej motywacji do nauki i zagrożonych oceną niedostateczną;
- kierowano uczniów do PPP w Sandomierzu celem zdiagnozowania rzeczywistych przyczyn niepowodzeń szkolnych;
- realizowano program profilaktyki przeciwdziałania nikotynizmowi wśród dzieci i młodzieży „Znajdź właściwe rozwiązanie”;
- podjęto współpracę z Gminą Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem objęcia uczniów klas starszych programem profilaktyki zintegrowanej rekomendowanym przez ministerstwo;
- kontynuowano współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu w celu kierowania młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym;
- kontynuowana jest współpraca z kuratorami sądowymi w celu stałego monitoringu sytuacji szkolnej i życiowej uczniów;
- udzielano informacji na godzinach wychowawczych na temat cyberprzemocy;
- przekazywano informację na temat zjawiska powstawania uzależnienia oraz szkodliwości środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy, przeprowadzono badanie na podstawie anonimowych ankiet wśród młodzieży klas starszych na temat przemocy i poczucia bezpieczeństwa w szkole;
- udzielana była niezbędna pomoc uczniom w trudnej sytuacji rodzinnej, po przeżytej traumie;
- prowadzono rozmowy wspierające uczniów będących złej formie psychicznej, szczególnie mających trudności w nauce zdalnej i wykluczonym z powodu braku dostępu do internetu i odrzuconym przez grupę rówieśniczą.

Na terenie **Gminy Łonów** w 2020 roku:

W zakresie przeciwdziałania przestępczości, demoralizacji nieletnich GKRPA przy współpracy z policją dokonała kontroli wszystkich punktów sprzedaży napojów alkoholowych znajdujących się na terenie gminy, w miejscu do spożycia i poza miejscem do spożycia.

W zakresie przeciwdziałania wszelkim przejawom patologii wśród młodzieży:

- kontynuowana jest współpraca w organizowaniu różnych form spędzania wolnego czasu dla młodzieży, w tym również dla dzieci z rodzin patologicznych, dofinansowanie przez GKRPA akcji organizowanych przez szkoły i GOK. Zorganizowano XII Halowy Turniej Piłki Nożnej dla młodzieży ponad gimnazjalnej z Gminy Łoniów, ferie zimowe 2020 z GOK dla dzieci z terenu Gminy, podczas zajęć realizowano program profilaktyczny, zakupiono sprzęt sportowy na świetlice wiejskie;
- organizowane były teatryki, konkursy, pogadanki, warsztaty, programy dla dzieci i młodzieży szkolnej on line;
- gmina po raz dwunasty przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej pt. „Zachowaj trzeźwy umysł”;
- w miejscach skupisk młodzieży rozwieszono plakaty i rozdawane były ulotki nt. „ Nie przegraj życia”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Bądź dorosłym nie stawiaj nieletnim”, „Rodzicu, dziecko jest dzieckiem nie potrzebuje alkoholu”, „Narkotyki? to mnie nie kręci!”;
- przeprowadzono wśród mieszkańców gminy diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych.

W zakresie przeciwdziałania przestępstwom przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu:

- Do GKRPA wpłynęły wnioski o wszczęcie postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego wobec powyższego przeprowadzono rozmowy i dialogi motywujące z osobami uzależnionymi od alkoholu;
- Prowadzono była kontrola zabezpieczenia obiektów handlowych, użyteczności publicznej oraz samoobsługowych myjni samochodowych;
- Reagowano na nieprzestrzeżenie zakazu, nakazu i obostrzeń w związku z pandemią COVID -19 wynikających z obecnych przepisów.

W zakresie przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym:

- Patrole Policji z Komisariatu Policji w Koprzywnicy, Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Sandomierzu prowadzili akcję i częste kontrole w miejscach występowania zagrożeń w ruchu drogowym. Podczas kontroli drogowych badany był stan trzeźwości użytkowników dróg, sprawdzany był stan techniczny pojazdów oraz prowadzone kontrole prędkości z użyciem videorejestratora prędkości ze szczególnym uwzględnieniem dróg krajowych Nr 9 i Nr 79;
- Przeprowadzono kampanię profilaktyczną nt. „Odpowiedzialny Kierowca”;
- Prowadzone zostały działania przez dzielnicowego w placówkach oświaty, które informowały o zagrożeniach w ruchu drogowym jak i zagrożeniach wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Na bieżąco weryfikowano miejsca naniesione przez obywateli na krajową mapę zagrożeń bezpieczeństwa.

W zakresie zmniejszenia zagrożenia pożarowego w okresie wiosny rozwieszono Plakaty nt „Nie wypalaj traw”.

Na terenie **Gminy Obrazów** funkcjonują 4 Szkoły Podstawowe: w Obrazowie, Bilczy, Kleczanowie i Głazowie.

Dla zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa, w czasie drogi do szkoły większość dzieci i młodzieży jest dowożona do szkół, co minimalizuje wypadki z udziałem pieszych bądź rowerzystów (w 2020 r. nie było żadnych zdarzeń).

Gminy Obrazów w 2020 roku w celu poprawy komunikacji lokalnej pokryła nawierzchnią asfaltową 2,4 km dróg oraz wybudowała chodniki o łącznej długości 1400 mb.

W celu poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu na terenie gminy częściowo zmodernizowano oświetlenie uliczne poprzez montaż dodatkowych lamp w miejscowościach: Chwałki – 2 szt.,

Lenarczyce – 2 szt., Kleczanów - 4 szt., Rożki - 2 szt., Komorna – 1 szt., Głazów – 2 szt., Świątniki - 1 szt., Węgrce Panińskie – 1 szt., Święcica – 3 szt.

W ramach organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy działa 16 świetlic wiejskich. W 2020 r. ze względu na obostrzenia związane z pandemią koronawirusa świetlice nie były udostępniane, a siłownie w nich zlokalizowane działały w bardzo ograniczonym zakresie.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców, Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się pomocą dla osób będących w trudnej sytuacji materialnej. Łącznie w 2020 r. z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie skorzystało 453 osoby.

Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin. W 2020 r. do punktu zostało wezwanych 14 osób nadużywających alkoholu. Na terapię z Pedagogiem ds. Profilaktyki Uzależnień, którą prowadzi Punkt Konsultacyjny uczęszczały nie tylko osoby wezwane, ale także potrzebujące motywacji w walce z uzależnieniem alkoholowym, własnym lub współmałżonka. Głównym celem i zadaniem jest motywowanie takich osób, do ograniczenia spożycia alkoholu, a przede wszystkim dotarcie do nich, aby pod jego wpływem nie prowadzili pojazdów, maszyn lub w inny sposób zagrażali zdrowiu i bezpieczeństwu swoim najbliższym i innym mieszkańcom gminy.

Osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej udzielana jest pomoc rzeczowa w postaci produktów żywnościowych pozyskiwanych z Banku Żywności. Z pomocy tej w 2020 roku skorzystało w ciągu roku 459 osób. OPS udzielił pomocy w postaci dotacji na zakup opału 49 rodzinom, a 9 osobom przyznano zasiłek celowy na zakup opału. Zasiłek celowy i specjalny z OPS otrzymało 27 osób. Bezpłatnym dożywianiem w szkołach objętych było 169 dzieci.

W Gminie Obrazów opracowany jest program szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony oraz prowadzono szkolenie dla ludności z zakresu powszechnej samoobrony.

Na terenie **Gminy Samborzec** w 2020 r. w ramach podjętych działań funkcjonariusze Policji, strażacy PSP i OSP brali czynny udział w propagowaniu zasad bezpieczeństwa wśród młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy. Funkcjonariusze obecni byli również podczas imprez rekreacyjno - sportowych organizowanych na terenie gminy.

Wszelkie zachowania aspołeczne zgłaszane przez mieszkańców do urzędu, dotyczące głównie złych zachowań na placach rekreacyjnych i dotyczące dewastacji tych placówek były niezwłocznie przekazywane dzielnicowemu celem zwiększenia patroli w tych miejscach.

W roku 2020 w związku z panującą pandemią nie został zorganizowany Gminny Dzień Dziecka oraz turniej wiedzy pożarniczej.

Do miesiąca marca 2020 roku udostępnione były świetlice w remizach strażackich, w których młodzież spędza wolny czas na grach, zabawach i pogadankach ze strażakami.

W 2020 roku, w dalszym ciągu zaobserwowaną negatywną sprawą na terenie gminy jest zwiększona ilość pożarów traw na nieużytkach rolniczych w okresie wiosenno-letnim. W porównaniu z rokiem ubiegłym dał się zauważyć ich znaczący wzrost. Niestety prowadzone na szeroką skalę kampanie informacyjne i propagandowe pn. „Stop wypalaniu traw” nie przynoszą oczekiwanego skutku.

Kolejną negatywną sprawą zaobserwowaną w 2020 roku jest duża ilość pożarów pustostanów, nad którą nie można zapanować.

Pomimo tego, że w roku 2020, w związku z panującą pandemią, nie odbyły się szkolenia podstawowe strażaków ratowników OSP to na terenie gminy Samborzec przygotowane do podjęcia działań ratowniczo gaśniczych jest 8 jednostek OSP. Strażacy z tych jednostek są wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz w specjalistyczny sprzęt, który pozwala im na podjęcie samodzielnych działań ratowniczo-gaśniczych.

Na terenie **Gminy Wilczyce** funkcjonują: Szkoła Podstawowa w Wilczycach, której organem prowadzącym jest Gmina oraz Szkoły Podstawowe w Darominie i Łukawie, których organami założycielskimi i prowadzącymi są stowarzyszenia.

Samorząd Gminny wspólnie z placówkami oświaty działa aktywnie w kwestii podniesienia poziomu bezpieczeństwa w samych szkołach oraz ich otoczeniu. Remonty wymagające szybkiego działania w związku z zagrożeniem zdrowia i życia uczniów, zawsze zgłaszane są przez dyrekcję szkoły do Urzędu Gminy w Wilczycach i nadawany jest bieg sprawie polegający na natychmiastowym usunięciu zagrożenia.

W 2020 roku zrealizowano:

- termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Darominie. Główne prace obejmowały m. in. wymianę stolarki okiennej, ocieplenie ścian zewnętrznych wraz z fundamentami i wykonaniem opaski z kostki brukowej wokół budynku, modernizację instalacji centralnego ogrzewania (wymiana grzejników), modernizację kotłowni (montaż nowoczesnego pieca, wymiana pomp i orurowania), wymiana pokrycia dachowego;
- termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Wilczycach. W budynku w ramach zadania zostały wymienione wszystkie okna, część drzwi, ocieplono wełną mineralną strop, zmodernizowano instalację centralnego ogrzewania (m.in. wymiana wszystkich kaloryferów), zmodernizowano kotłownię (m.in. zakupiono nowoczesny energooszczędny piec gazowy wraz z całym niezbędnym oprzyrządowaniem).

Dla zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa w czasie drogi do szkoły, jak również drogi ze szkoły do domów większość dzieci i młodzieży jest dowożona, co minimalizuje wypadki z udziałem pieszych i rowerzystów.

Z uwagi na czas pandemii koronawirusa COVID-19 i potrzeb z tym idących Gmina Wilczyce uzyskała granty na realizację projektu pn. „Zdalna Szkoła” oraz „Zdalna Szkoła+” – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego finansowanego ze środków europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Za powyższą kwotę zakupiono łącznie 32 laptopy wraz z niezbędnymi akcesoriami: słuchawki, myszki oraz torby. Sprzęt komputerowy został przekazany szkołom z terenu Gminy Wilczyce, w celu wsparcia zdalnej nauki.

Dotychczas w kwestii współpracy na rzecz bezpieczeństwa samorząd wspólnie ze szkołami organizował turnieje i zawody sportowych, które miały na celu odwieść uczniów od wagarowania poza szkołą. Spotkania młodzieży na wagarach często łączą się ze spożywaniem alkoholu. Czas pandemii w obecnym roku uniemożliwił organizowanie różnego rodzaju spotkań grupowych.

W 2020 r. zrealizowano następujące inwestycje:

- przebudowa parkingu i drogi dojazdowej przy Urzędzie Gminy w Wilczycach. W ramach tej inwestycji wykonano z kostki brukowej parking przed Urzędem Gminy wraz z obrzeżami i wyznaczeniem miejsc parkingowych, zamontowano przy wejściach nowe balustrady oraz zagospodarowano tereny zielone. Dzięki temu teren wokół Urzędu Gminy Wilczyce stał się bardziej dostępny dla mieszkańców (powstało kilka miejsc parkingowych) oraz wzrósł wizerunek obiektu Urzędu, a także całej wsi Wilczyce. Dodatkowo na parkingu i przed budynkiem dawnego Urzędu Gminy Wilczyce zamontowano nowoczesne oświetlenie oraz monitoring;
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej jest kontynuacją zadania przewidzianego na lata 2019-2020, która w tym roku pozwoliła na termomodernizację trzech budynków tj.: budynku Szkoły Podstawowej w Darominie, budynku Szkoły Podstawowej w Wilczycach oraz budynku świetlicy wiejskiej/remizy OSP w Radoszkach. Zadania realizowane były w ramach projektu „Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Wilczyce” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.3 „Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym” Osi 3. „Efektywna i zielona energia” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014- 2020, gdzie wysokość dofinansowania wynosiła 85 % kosztów;

- termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej/remizy OSP Radoszki. Inwestycja obejmowała ocieplenie ścian zewnętrznych i fundamentów wraz z wykonaniem opaski z kostki brukowej wokół budynku, modernizację instalacji elektrycznej i oświetlenia, remont i ocieplenie tarasu, wymiana kilku okien, budowa kotłowni i instalacji centralnego ogrzewania m.in. nowy piec, grzejniki oraz ogrzewanie podłogowe na piętrze.

W ramach projektu pn. „RAZEM dla dobra SENIORÓW” udało się:

- dokonać adaptacji dawnego budynku Urzędy Gminy Wilczyce pod działalność Klubu Seniora. W ramach tej inwestycji wykonany został kompleksowy remont wnętrza budynku wraz z wyposażeniem;
- wybudować ogólnodostępny skwer wraz z elementami siłowni zewnętrznej;
- wyremontować łazienki w świetlicy wiejskiej/remizie OSP w Wilzycach;
- zakupić 13 sztuk laptopów, telewizor z uchwytem, wieże z głośnikami oraz szafę do przechowywania laptopów;
- zakupić sprzęt sportowy (m. in. orbitreki, rowery stacjonarne, materace);
- zorganizować bezpłatny transport uczestnikom Klubu Seniora (codziennie spod domu do klubu i z powrotem);
- w ramach dofinansowania uczestnicy Klubu Seniora mają zapewnione bezpłatnie zajęcia z rękodzieła/artystyczne, szachowe oraz kulinarne.

Dokonano zakupu nowej świetlicy wiejskiej w miejscowości Dacharzów, bowiem stary budynek nie nadawał się już do użytku, ani do remontu.

W 2020 roku Gmina Wilczyce uzupełniła oświetlenie uliczne w następujących miejscowościach: Dobrocice, Tułkowice, Daromin. Natomiast w ramach opłaty konserwacyjnej udało się wymienić dotychczasowe oświetlenie na ledowe wzdłuż dróg powiatowych w m. Wilczyce, Przewody, Daromin i Gałkowiec-Ocin oraz wzdłuż drogi krajowej w m. Wysiadłów.

W ramach zadania " *Remont świetlicy wiejskiej/remizy OSP w Pęczynach*" wykonano:

- czyszczenie ścian pomieszczeń, szpachlowanie ubytków;
- malowanie ścian pomieszczenia gospodarczego;
- remont łazienki;
- uzupełnienie brakujących płytek posadzkowych;
- wykonanie schodów zewnętrznych do budynku;
- wykonanie grilla przed budynkiem.

Gmina Wilczyce rozpoczęła sukcesywny remont wiat przystankowych na terenie gminy. W tym roku wyremontowano przystanki zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej w m. Wysiadłów (dwa przystanki) oraz w m. Łukawa (dwa przystanki).

Remont obejmował:

- wymianę pokrycia dachowego;
- wykonanie elewacji zewnętrznej wraz z tynkiem strukturalnym;
- pomalowanie ścian wewnętrznych;
- montaż ławek.

W kolejnych latach planowane są dalsze sukcesywne remonty wiat przystankowych na terenie całej Gminy Wilczyce.

W ramach Funduszu Odnowy Gruntów Rolnych wykonano modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Wilczyce na odcinku 310 metrów. W ramach zadania położona została nawierzchnia asfaltowa wraz z poboczami utwardzonymi emulsją.

Należy nadmienić, iż Gmina Wilczyce w tym roku planowała remont, aż 8 dróg gminnych oraz mostu z funduszy przeznaczonych na usuwanie skutków klęsk żywiołowych otrzymywanych w formie promesy, niestety z uwagi na panującą epidemię koronawirusa COVID-19, w tym roku żadna z gmin nie otrzymała wsparcia finansowego na tego typu zadania.

Gmina w porozumieniu z Ochotniczą Strażą Pożarną w Łukawie zrealizowała wspólnie zadanie polegające na dobudowaniu do istniejącej świetlicy wiejskiej/remizy OSP dużego pomieszczenia, które będzie służyło jako magazyn.

Za pośrednictwem dofinansowania z Funduszy Europejskich zrealizowano i wsparto finansowo mieszkańców budujących instalacje fotowoltaiczne i kolektory słoneczne.

Inwestycja przebiegała dwuetapowo, pierwszy etap był wiosną i wykonano na terenie Gminy 4 instalacje fotowoltaiczne o mocy:

- 3,3 kW – 1 szt.;
- 3,575 kW – 2 szt.;
- 3,85 kW – 1 szt. oraz 2 sztuki kolektorów słonecznych.

Drugi etap był realizowany w okresie letnim i wykonano wówczas 8 instalacji fotowoltaicznych o mocy 3,575 kW każda oraz 4 instalacje kolektorów słonecznych. Dofinansowanie w tym zadaniu wynosiło 60 % kosztów kwalifikowanych.

Dzięki zakupionemu w poprzednich latach sprzętowi specjalistycznemu tj. ciągnik, ramię hydrauliczne wraz z głowicą do koszenia trawy i do cięcia gałęzi udało się prowadzić cały rok prace polegające na koszeniu poboczy i rowów, a także na wycinaniu zakrzaczeń wchodzących w pasy drogowe dróg. Prace te nie tylko podnoszą bezpieczeństwo na drogach publicznych czy wewnętrznych, ale również podnoszą walory estetyczne dróg.

Dodatkowo w 2020 roku powiększono zaplecze komunalne o nowy sprzęt do odśnieżania, tj. posypywarkę i ładowacz przedni wraz z pługiem śnieżnym. Dzięki tej inwestycji będzie można w sposób szybki i skuteczny zadbać o stan dróg w okresie zimowym.

Ponadto były wykonywane prace takie jak:

- zbieranie poboczy;
- kopanie rowów;
- równanie dróg i wąwozów;
- utwardzanie kamieniem dróg;
- łatanie dziur w drogach poprzez usługę „remonter”.

Nie ulega wątpliwości, aby Gmina mogła się prężnie rozwijać potrzebna jest pomoc finansowa z zewnętrznych źródeł, bowiem mając na uwadze, iż budżet Gminy nie jest duży, a co za tym idzie środki finansowe pozostałe na inwestycje, czy też remonty nie są wystarczające. W związku z powyższym Wójt Gminy Wilczyce w tym roku złożył wnioski o uzyskanie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego dla zadań:

- Modernizacja istniejącej przepompowni wody wraz z budową studni głębinowej w m. Gałkowice Ocín.
- Budowa budynku świetlicy wiejskiej/remizy OSP w Przezwodach.
- Wkład własny do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

W ramach organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Wilczyce, w miarę potrzeb dokonywane jest cykliczne doposażenie świetlic w nowoczesny sprzęt sportowy. Każda z świetlic funkcjonujących na terenie gminy wyposażona jest w stolik, krzesła, telewizor oraz gry zręcznościowe.

Na terenie gminy funkcjonują place zabaw oraz siłownia zewnętrzna, które służą dzieciom, młodzieży i nie tylko. Są to miejsca bezpiecznej zabawy, gdzie również rodzice mogą się zrelaksować i odpocząć bez obaw o bezpieczeństwo swoich dzieci, ponieważ tereny placów zabaw są ogrodzone. Place znajdują się w centrach wsi, aby dostęp do nich był ułatwiony dla wszystkich mieszkańców.

Ważna i istotna jest modernizacja budynków świetlic/remiz na terenie gminy, która stwarza bezpieczne miejsce spotkań dzieci, młodzieży i dorosłym. Dzięki temu młodzi mieszkańcy nie włączają się po drogach, przystankach itp.

Dzięki tym inwestycjom stworzone zostały możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu oraz został zapewniony wszechstronny rozwój dzieci. Zabawa to istotny element w procesie rozwoju dziecka. Podczas zabawy dzieci poznają siebie i zdobywają wiedzę na temat otaczającego ich świata. Zapewnienie im jak najlepszych warunków do zabawy, nabywania umiejętności społecznych, zdolności komunikacji, rozwijania osobowości, sprawności psychomotorycznej, pobudzenia wyobraźni i poczucia przestrzeni jest kwestią priorytetową w rozwoju i integracji społeczeństwa.

Ze względu na pandemię koronawirus COVID-19 możliwość z bez troskiego korzystania z miejsc ogólnie dostępnych została uniemożliwiona. Dobro, bezpieczeństwo i zdrowie naszych mieszkańców stało się szczególnym priorytetem.

W trosce o sportowców wspólnie ze Stowarzyszeniem Ludowy Klub Sportowy „HURAGAN” wspierany jest rozwój piłki nożnej. Większość z młodych zawodników pochodzi z rodzin patologicznych, dla których gra zespołowa jest jedynym sposobem oderwania się od szarej rzeczywistości i kształtowanie się osobowości z wykluczeniem uzależnień od środków szkodliwych dla życia i zdrowia.

Świadczeniem pomocy społecznej osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie samodzielnie jej pokonać, zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach. Zadania oraz sposób ich realizacji określa ustawa o pomocy społecznej. Do nich w szczególności należy zaliczyć przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie, a także kierowanie do domu pomocy społecznej, schronisk, przyznawanie usług opiekuńczych. Przed przyznaniem odpowiedniej pomocy, pracownik socjalny obowiązany jest ustalić aktualną sytuację osoby oraz jej dochód w formie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania z zakresu ustalania uprawnień i wypłaty świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zasiłków opiekuńczych oraz przyjmowaniem wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Ośrodek prowadzi, także działania aktywizujące lokalną społeczność m. in. poprzez prowadzenie projektów socjalnych, np. „Wiem, dlatego nie pije”, „19 dni przeciwko przemocy”, „Bezpieczne wakacje”, a także spotkanie z Mikołajem, uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa, posiłek w szkole i w domu, wspieranie seniora.

Praca w OPS polega na kontakcie z ludźmi. W bieżącym roku, kontakty te utrudniał ogłoszony stan pandemii spowodowany wirusem SARS-CoV 2. Mimo ograniczeń z tym związanych OPS był czynny, przyjmował wnioski, wypłacał świadczenia, jak również realizowane były usługi opiekuńcze u osób niesamodzielnych. Pracownicy realizując zadania przestrzegali zaleceń Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Dodatkowo wykonywali zadania związane z pomocą osobom przebywającym w kwarantannie/izolacji.

Pomoc jaką świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej, jak zauważyć można opiera się w szczególności na wielorakich działaniach mających na celu zadbanie o zdrowie i życie osób będących w trudnej sytuacji. Pomoc taka obejmuje rodziny patologiczne, gdzie głównym czynnikiem szkodliwym jest alkohol. W sytuacjach, gdy ktoś w znaczącym stopniu nadużywa alkoholu sprawa zostaje skierowana do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie gminy działa Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin, który stanowi „organ” pomocniczy dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Wilczycach w 2020 r. Z uwagi na pandemię kontakt bezpośredni był utrudniony. Zastąpiony został trybem zdalny za pośrednictwem dyżuru telefonicznego, kontaktu e-mail czy messenger.

Na terenie Gminy Wilczyce funkcjonuje również Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym celem jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz wyeliminowanie zjawiska przemocy ze środowiska lokalnego.

W 2020 roku:

- przeprowadzono rozmowę z udziałem dzielnicowego na temat bezpieczeństwa, skierowaną do najmłodszych dzieci z terenu gminy pt. „Bezpieczeństwo przede wszystkim” – przekazano odblaski i ulotki;
- współpracowano z sołtysami i radnymi przy informowaniu mieszkańców o sposobie zabezpieczania się i uchronienia się przed pandemią koronawirusem COVID-19;
- przeprowadzono prezentacje informacyjne dla dzieci, młodzieży i seniorów o tematyce koronawirus COVID-19;
- zakupiono sprzęt komputerowy dla szkół z terenu gminy, który został przekazany dzieciom i młodzieży, w celu przeprowadzenia nauczania zdalnego;
- zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Bezpieczne wakacje – wakacje bez używek” skierowanego do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Wilczyce z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii;
- zorganizowano dla młodzieży z klas VII-VIII ze szkół z terenu gminy spotkanie z terapeutką prowadzącą Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin;
- przeprowadzono kampanię edukacyjno-profilaktyczną pt. „Uzależnienia i zagrożenia XXI w.”, w ramach przeciwdziałania, zapobiegania alkoholizmowi, narkomani, innych używek oraz zagrożeń XXI wieku;
- przeprowadzono gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pt. „Młodzież Zabiega Pożarom”;
- w dniu 30.11.2020 r. przeprowadzono szkolenie dla Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dot. podstawowych zadań związanych z działalnością Zespołu na szczeblu gminy;
- w każdy czwartek w godz. 9:00 – 11:00 działa Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin;
- informowano przedsiębiorców i sprzedawców nt. warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2020 r. **Powiat Sandomierski** w ramach otwartego konkursu ofert przyznał trzem organizacjom pozarządowym pomoc finansową, w celu realizacji działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dotyczącej:

- konkurs "Wakacyjna Kropla Krwi", w kwocie **3930 zł**, realizowany przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Sandomierzu;
- "Przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów" - profilaktyka zdrowia psychicznego w kwocie **4470 zł** realizowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych "Uśmiech Seniora";
- "Nadchodzi jesień, zima - dzięki ćwiczeniom i zdrowej diecie mieszkańiec Chwałek formę utrzyma" - w kwocie **1600 zł**, realizowany przez Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich "Chwałowianki".

Powiat Sandomierski w 2020 roku dofinansował Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu:

- kwotą **99 500 zł** na przebudowę drogi wewnętrznej przy Szpitalu;
- kwotą **50 000 zł** na zakup aparatu do przeprowadzania testów na obecność koronawirusa.

Ponadto w kwocie **6151,50 zł** Powiat sfinansował zakup paliwa do agregatu utrzymującego namiot przy Szpitalu.

W kwocie **4000 zł** Powiat Sandomierski dofinansował zakup nagrzewnicy dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu.

W miarę posiadanych środków finansowych na podstawie porozumień z gminami z terenu powiatu doposażane są jednostki OSP.

W 2020 roku w kwocie **21 402 zł** Powiat pokrył koszty abonamentu utrzymania zestawów w ramach programu "Opaski życia", które trafiły do seniorów z terenu powiatu.

W kwocie **1000 zł** Powiat sfinansował zakup ulotek dla seniorów informującą o współczesnych sposobach działania oszustów tzw. metodą „na wnuczka” i „na policjanta”.

W związku ze stanem pandemii obowiązującym w 2020 roku nie odbyły się ćwiczenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

3. Zarząd Dróg Powiatowych w Sandomierzu z siedzibą w Samborcu w 2020 r. podjął następujące działania w zakresie inwestycji:

a) W ramach dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych przebudowano drogi:

- droga powiatowa Nr 0754 T w miejscowości Dwikozy (ułożenie nawierzchni bitumicznej na odcinku 257mb oraz chodnik 337 mb), **wartość zadania: 942 165,73 zł. Dofinansowanie: 753 732,00 zł, Powiat z gminą: 188 433,73 zł;**
- droga powiatowa Nr 0740 T w miejscowości Głazów (ułożenie nawierzchni bitumicznej 990 mb), **wartość zadania: 807 140,04 zł, Dofinansowanie: 645 712,00 zł, Powiat z gminą: 161 428,04 zł;**
- droga powiatowa Nr 0799 T miejscowości Chobrzany (ułożenie nawierzchni bitumicznej na odcinku 303 mb oraz chodnik 283 mb). **wartość zadania: 796 674,51 zł, Dofinansowanie: 637 338,00 zł, Powiat z gminą: 159 336,51 zł.**

b) W ramach inwestycji wspólnych z udziałem gmin wykonano zadania:

- z udziałem Gminy Koprzywnica: przebudowa drogi Nr 0807 T Gnieszowice (remont poboczy). **Wartość zadania: 92 722,32 zł.**

c) Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych dróg powiatowych z użyciem:

- emulsji asfaltowej i grysów dolomitowych w ilości – 658,33 ton;
- mieszanki mineralno – asfaltowej z recyklera w ilości – 100 m²;
- masy mineralno – asfaltowej na gorąco w ilości 149,38 m².

Wartość zadania: 421 563,13 zł.

d) Zarząd Dróg Powiatowych wykonał:

- zebranie nadmiaru ziemi z poboczy dróg;
- udrożnienie przepustów;
- odtworzenie rowów odwadniających;
- uzupełnienie oznakowania;
- malowanie mostów;
- wycinkę drzew, krzewów, gałęzi w miejscach, które stwarzają zagrożenie dla ruchu drogowego.

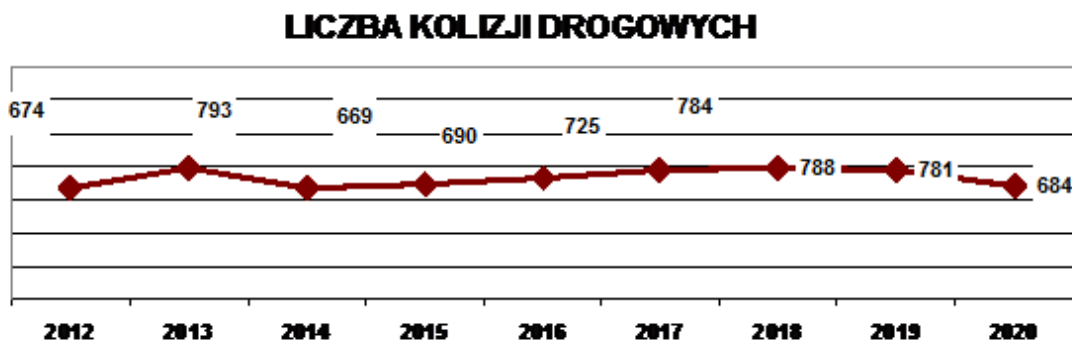
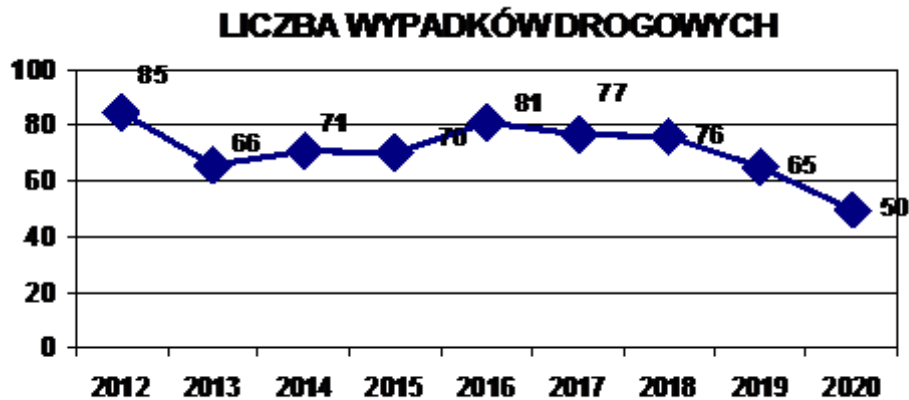
e) W celu właściwego zabezpieczenia stanu nawierzchni dróg w okresie zimowym, Zarząd Dróg Powiatowych zlecił Przedsiębiorstwu Usług Drogowych w Opatowie odśnieżanie i zwalczanie śliskości na terenie powiatu sandomierskiego. Do zwalczania śliskości w sezonie 2020/2021 zgromadzono 1258 ton 30% mieszanki piaskowo – solnej.

f) W celu poprawy stanu bezpieczeństwa drogowego, Zarząd Dróg Powiatowych ściśle współdziała z policją, przeprowadzając objazdy dróg powiatowych pod kątem:

- oznakowania dróg;
- określenia miejsc niebezpiecznych;
- ograniczenia prędkości;
- ograniczenia tonażu.

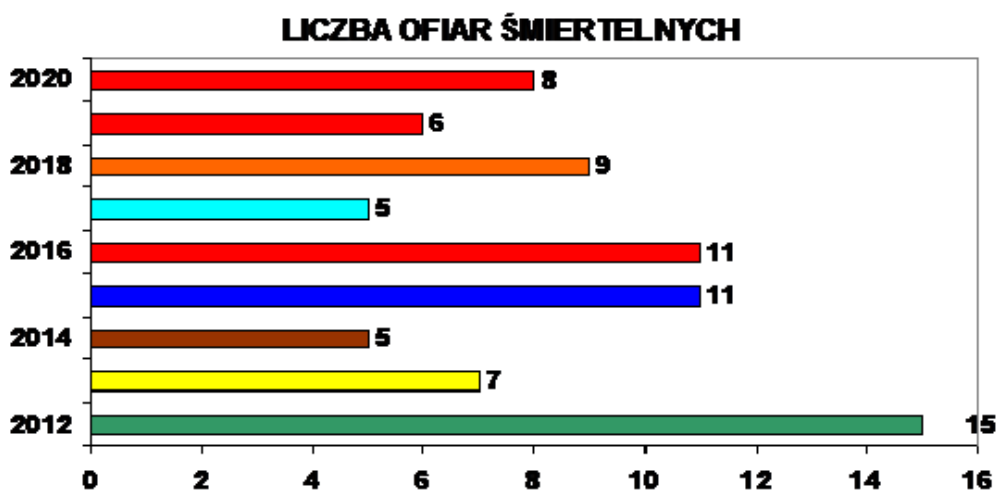
Niemniej jednak w roku 2020 na terenie działania KPP Sandomierz odnotowano łącznie **734 zdarzeń** drogowych, w tym 50 wypadków drogowych, w których śmierć poniosło 8 osób, a 72 doznało obrażeń ciała. Doszło również do 684 kolizji drogowych.

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, kiedy to zaistniało 862 zdarzeń drogowych odnotowano spadek ogólnej liczby o 130 zdarzeń.

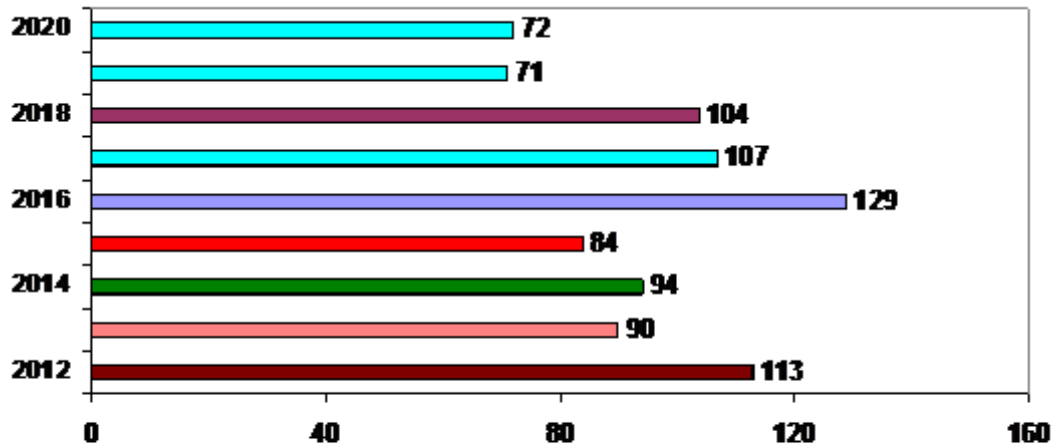


Ponadto odnotowano:

- spadek wypadków drogowych o 15 do 2019 r.;
- wzrost liczby osób zabitych o 2 do 2019 r.;
- wzrost liczby osób rannych o 1 do 2019 r.;
- spadek kolizji drogowych o 97 do 2019 r.



LICZBA RANNYCH



ROZMIESZCZENIE ZDARZEŃ DROGOWYCH NA POSZCZEGÓLNE GMINY POWIATU SANDOMIERSKIEGO

JEDNOSTKA	2019r.				2020r.			
	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje
Sandomierz	25	2	28	410	22	1	36	344
Dwikozy	3		3	52	5	1	8	44
Klimontów	6	1	5	49	7	4	8	55
Koprzywnica	6		7	40	2	1	2	35
Łoniów	4	1	6	52	4		8	53
Obrazów	6	1	8	52	4		5	46
Samborzec	9	1	8	71	1	1		60
Wilczyce	3		3	23	3		3	25
Zawichost	3		3	32	2		2	22
Razem	65	6	71	781	50	8	72	684

ROZMIESZCZENIE ZDARZEŃ DROGOWYCH NA TERENIE MIASTA SANDOMIERZA

SANDOMIERZ ULICE	2019r.				2020r.			
	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje
Mickiewicza				34	4		4	35
Ż.W/Zawichojska	5		7	69	1		2	68
Kwiatkowskiego	5	1	5	49	8	1	12	35
Lwowska	7		8	29	3		3	30
Lubelska	1		1	14	1		8	12
Ożarowska				9				5
Trześniowska	2		2	20	1		2	14
Krakowska/JP	1		1	11				11
Armii Krajowej				16				11
Kosely	1		1	15	1		1	6
Przemysłowa				8				9
Razem	22	1	25	274	19	1	32	236

ZAGROŻENIE WYPADKAMI ZE WZGLĘDU NA GMINY:

- gm. Sandomierz - liczba wypadków 22, spadek o 3 do 2019 r.;
- gm. Klimontów – liczba wypadków 7, wzrost o 1 do 2019 r.;
- gm. Samborzec – liczba wypadków 1, spadek o 8 do 2019 r.;
- gm. Łoniów – liczba wypadków 4, bez zmian do roku 2019 r.;
- gm. Obrazów – liczba wypadków 4, spadek o 2 do 2019 r.;
- gm. Zawichost – liczba wypadków 2, spadek o 1 do 2019 r.;
- gm. Koprzywnica – liczba wypadków 2, spadek o 4 do 2019 r.;
- gm. Dwikozy – liczba wypadków 5, wzrost o 2 do 2019 r.;
- gm. Wilczyce – liczba wypadków 3, bez zmian do roku 2019 r.

UJAWNIALNOŚĆ NIETRZEŻWYCH KIERUJĄCYCH

Jednostka	2019r.					2020r.				
	178§1	87§1a	87§1	87§2	Razem	178§1	87§1a	87§1	87§2	Razem
WRD	53	44	8	2	107	27	25	11	3	66
OPI	18	3	6	1	28	18	3	5	1	27
KP Koprzywnica	14	20	2		36	8	37	1	6	52
KP Dwikozy	17	20	3	1	41	10	39	0	6	55
Ogółem	102	87	19	4	212	63	104	17	16	200

NIETRZEŻWI KIERUJĄCY WEDŁUG MIEJSCA UJAWNIEŃ

Jednostka	2019r.					2020r.				
	178§1	87§1a	87§1	87§2	Razem	178§1	87§1a	87§1	87§2	Razem
Sandomierz	29	6	7		42	26	5	8	2	41
Dwikozy	15	19	2	1	37	8	34	0	5	47
Klimontów	12	19	3		34	4	10	1	1	16
Koprzywnica	5	3	1		9	5	11	1	1	18
Łoniów	10	11	1		22	6	18	4	5	33
Obrazów	9	7	1	2	19	3	2	2	0	7
Samborzec	10	9	1	1	21	3	12	1	1	17
Wilczyce	5	3	3		11	4	4	0	1	9
Zawichost	7	10			17	4	8	0	0	12
Ogółem	102	87	19	4	212	63	104	17	16	200

W zakresie zdarzeń drogowych, odnotowano spadek w porównywaniu do roku poprzedniego. Ujawnialność nietrzeźwych kierujących pojazdami pozostała na zbliżonym poziomie.

4. Operacyjny nadzór nad bezpieczeństwem w powiecie sandomierskim sprawowany jest przez **Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu** poprzez:

- współpracę ze służbami ratowniczymi, tj. Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Pogotowiem Gazowym, Pogotowiem Energetycznym, Jednostką Wojskową, Pomocą Drogową i innymi;
- bieżącą kontrolę stanu zaopatrzenia wodnego miejscowości;

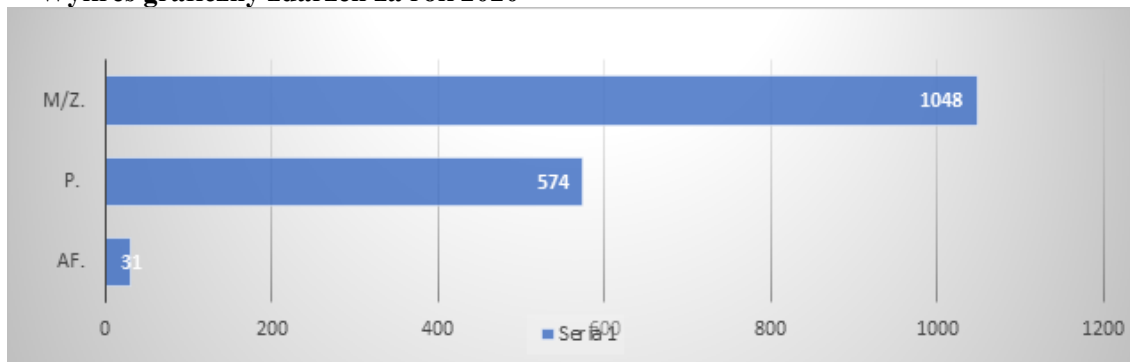
- kontrolę stanu dróg dojazdowych do obiektów mieszkalnych, zakładów pracy, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów sakralnych;
- organizowanie ćwiczeń i szkoleń na obiektach na terenie miasta Sandomierza: szkolenia, ćwiczenia prowadzone są na wybranych obiektach, które stwarzają duże zagrożenie pod względem pożarowym, gdzie występują utrudnienia w ewakuacji ludzi i mienia;
- opracowywanie i wdrażanie planów zabezpieczenia miejscowości i miast w oparciu o analizy stanu zagrożenia pożarowego;
- wypracowanie skutecznych sposobów (algorytmów) postępowania Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej PSP w zdarzeniach na terenie własnego obszaru chronionego w tym na terenie miasta Sandomierz (pożary, wypadki, awarie, utonięcia, zagrożenia chemiczne, ekologiczne);
- przedkładanie własnych opracowań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego władzom gmin i miast;
- organizowanie ćwiczeń i pokazów, udział w imprezach na terenie miejscowości;
- współpracę służb KP PSP z przedsiębiorstwami i zakładami na terenie miast i gmin w zakresie poprawy bezpieczeństwa pożarowego;
- kierowanie i dowodzenie związkami taktycznymi tj. jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych i zastępami Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej biorącymi udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie powiatu.

W 2020 r. na terenie miasta oraz powiatu sandomierskiego jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych wyjeżdżały **1653 razy**. Ilość powstałych zdarzeń w roku 2020

w odniesieniu do roku 2019 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Pożary	Miejscowe Zagrożenia	Alarmy Falszywe	RAZEM
2019	629	505	16	1150
2020	574	1048	31	1653

Wykres graficzny zdarzeń za rok 2020

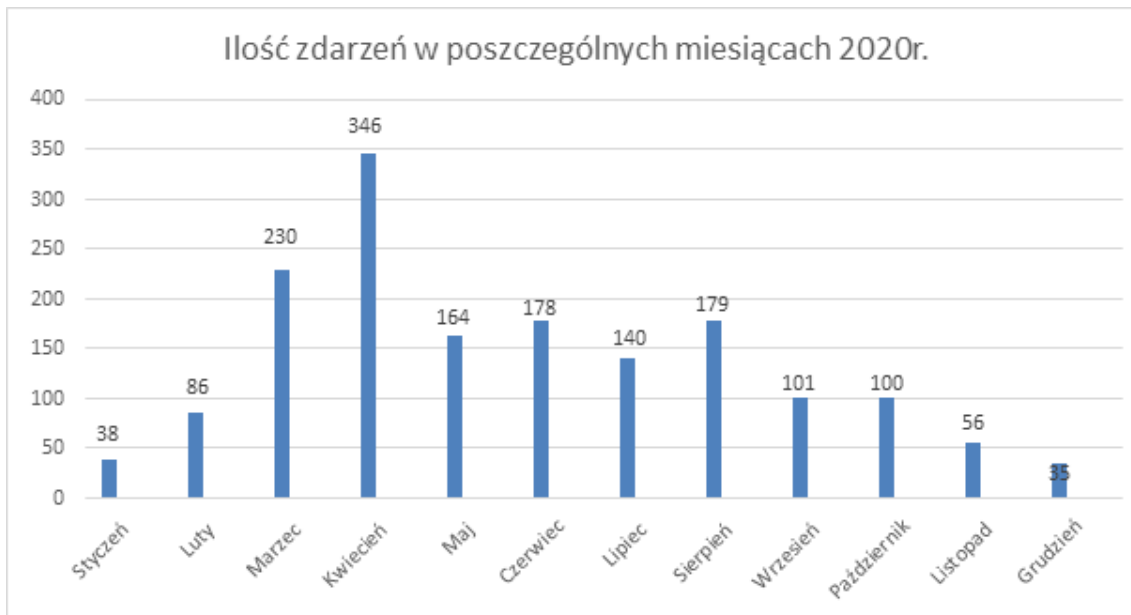


Analizując sytuację w 2020 r. należy stwierdzić, że w porównaniu do roku ubiegłego znacznie wzrosła ogólna liczba interwencji, wzrost o 463 zdarzeń. Ilość pożarów zmniejszyła się o 55, natomiast ilość miejscowych zagrożeń zwiększyła się o 503 zdarzeń. Zwiększyła się liczba alarmów fałszywych o 15.

Ilość wyjazdów do zdarzeń w rozbiciu na miesiące za rok 2020

Miesiąc	Pożary	Miejscowe Zagrożenia	Alarmy Falszywe	Razem
Styczeń	13	22	3	38
Luty	39	45	2	86
Marzec	174	49	7	230
Kwiecień	218	118	10	346
Maj	26	138	0	164
Czerwiec	18	159	1	178

Lipiec	13	124	3	140
Sierpień	31	147	1	179
Wrzesień	9	91	1	101
Październik	5	95	0	100
Listopad	12	41	3	56
Grudzień	16	19	0	35
RAZEM:	574	1048	31	1653



Najwięcej pożarów na terenie powiatu powstało w kwietniu aż 346, kolejne miesiące z dużą ilością pożarów to: marzec, czerwiec i sierpień. Pożary powstawały w związku z corocznymi wypalaniem traw oraz pożarami w rolnictwie, natomiast najczęściej miejscowych zagrożeń wystąpiło od miesiąca kwietnia do sierpnia.

Znaczny wzrost tego typu zdarzeń w tym roku oraz na terenie miasta Sandomierza jest związany z wyjazdami w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19.

W opisanym okresie 2020 roku zanotowano 574 pożarów, to jest ponad 34,72 % wszystkich wyjazdów do zdarzeń.

W opisanym okresie 2020 roku największą liczbę pożarów 146 odnotowano na terenie gminy Samborzec, co stanowi około 25,78 % wszystkich pożarów.



Sytuację pożarową wg rodzaju obiektu przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Miasto/Gmina	Rodzaj obiektów							
		Użyt. publicznej	Mieszkalne	Produkcyjne	Magazynowe	Środki transportu	Lasy	Uprawy, rolnictwo	Inne
1.	Dwikozy	1	7	0	0	0	0	40	6
2.	Klimontów	0	7	0	0	1	0	25	1
3.	Koprzywnica	0	9	1	0	2	18	57	17
4.	Obrazów	1	10	1	0	1	0	35	4
5.	Samborzec	0	12	0	0	1	2	101	30
6.	m. Sandomierz	1	8	0	1	7	0	12	21
7.	Wilczyce	0	3	0	0	0	0	3	2
8.	Zawichost	0	5	0	0	2	0	24	7
9.	Łonów	0	3	2	0	4	10	61	8
	RAZEM:	3	64	4	1	18	30	358	96

W 2020 r. największą liczbę pożarów odnotowano w dziale uprawy rolnictwo – 358 zdarzeń, co stanowi 62,36 % wszystkich pożarów, na drugim miejscu znalazły się pożary obiektów zakwalifikowanych jako inne – 96 zdarzeń stanowiące ponad 16,72 % wszystkich pożarów.



Przyczyny powstawania pożarów na terenie powiatu w rozbiciu na gminy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Miasto/Gmina	Przyczyna pożaru							
		nieostrożność z otwartym ogniem	Wady środków transportu	Wady urządzeń	Niewłaściwa eksploatacja urządzeń	Podpalenie	Nieustalone	Inne	Wyład.. atmosferyczne
1.	Dwikozy	0	0	0	1	44	0	0	0
2.	Klimontów	2	1	0	0	27	0	0	0
3.	Koprzywnica	2	2	2	0	91	0	0	0
4.	Obrazów	4	0	2	0	39	0	0	0
5.	Samborzec	2	1	1	0	137	0	0	0
6.	Sandomierz	3	7	3	0	32	0	0	0
7.	Wilczyce	0	0	0	0	5	0	0	0
8.	Zawichost	1	2	0	0	31	0	1	1
9.	Łoniów	1	4	2	0	79	0	0	0
10.	RAZEM:	15	17	10	1	485	0	1	1

W 2020 r. **podpalenie** było najczęstszą przyczyną powstania pożarów. Następnie jest to nieostrożność osób dorosłych (NOD) w posługiwaniu się otwartym ogniem i wady środków transportu.

Na ogólną liczbę 1048 miejscowych zagrożeń. Na terenie miasta Sandomierza odnotowano ich 627, co stanowi 59,82 % wszystkich miejscowych zagrożeń na terenie powiatu sandomierskiego. Znaczący wzrost tego typu zdarzeń w tym roku oraz na terenie miasta Sandomierza jest związany z wyjazdami w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19.

Ilość miejscowych zagrożeń w poszczególnych gminach, w rozbiucie na rodzaje przedstawia tabela:

Lp.	Miasto/Gmina	Małe	Lokalne	Średnie	Duże	Razem
1	Dwikozy	2	57	1	0	60
2	Klimontów	0	69	3	0	72
3	Koprzywnica	0	31	0	0	31
4	Obrazów	3	36	1	0	40
5	Samborzec	3	75	0	0	78
6	Sandomierz	22	605	0	0	627
7	Wilczyce	1	42	0	0	43
8	Zawichost	2	49	1	0	52

9	Łoniów	2	42	1	0	45
	RAZEM:	35	1006	7	0	1048

Ilość poszkodowanych w rozbiciu na gminy oraz obrażenia podczas działań w roku 2020 przedstawia poniższa tabela:

Lp.	GMINA	POŻARY						M Z			
		Ogółem		Ratownicy		Inne osoby		Ratownicy		Inne osoby	
		Ś*	R*	Ś*	R*	Ś*	R*	Ś*	R*	Ś*	R*
1	Dwikozy	3	9	0	0	0	0	0	0	3	9
2	Klimontów	6	16	0	1	0	0	0	0	6	15
3	Koprzywnica	3	4	0	0	0	1	0	0	3	3
4	Obrazów	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11
5	Samborzec	0	8	0	0	0	0	0	0	0	8
6	Sandomierz	4	38	0	0	0	0	0	0	4	38
7	Wilczyce	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4
8	Zawichost	1	4	0	0	0	1	0	0	1	3
9	Łoniów	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11
	RAZEM:	17	105	0	1	0	2	0	0	17	102

*Ś – śmiertelne

*R - ranne

Najwięcej osób poszkodowanych podczas zdarzeń było na terenie miasta Sandomierz (38) oraz miasta i gminy Klimontów (16).

Udział samochodów i osób przy zdarzeniach w 2020 r. wg gmin przedstawia poniższa tabela:

Gmina	JRG Sam	JRG Osoby	OSP KSRG Sam w	OSP KSRG Osoby w	OSP Sam	OSP Osoby
Dwikozy	71	247	102	521	9	49
Klimontów	57	183	140	764	8	40
Koprzywnica	72	246	127	610	47	238
Obrazów	81	275	90	418	10	48
Samborzec	113	406	156	778	121	737
m. Sandomierz	894	1825	14	58	0	0
Wilczyce	39	123	31	129	6	31
Zawichost	64	184	104	632	0	0
Łoniów	52	175	176	866	20	101
RAZEM:	1443	3664	940	4776	221	1244

Przy zdarzeniach na terenie powiatu sandomierskiego w 2020 r. najczęściej strażaków JRG brało udział na terenie miasta Sandomierza i gminy Samborzec co wiąże się również z największą ilością samochodów, które brały udział w zdarzeniach.

Ilość osób, którym udzielono pomocy medycznej podczas działań ratowniczo – gaśniczych:

Lp.	Gmina	Udzielono pomocy medycznej przy			
		pożarach		miejscowych zagrożeniach	
		ogółem	przez strażaków	ogółem	przez strażaków
1.	Dwikozy	0	0	14	6
2.	Klimontów	2	0	31	7
3.	Koprzywnica	1	1	9	5
4.	Obrazów	2	2	18	9
5.	Samborzec	0	0	10	4

6.	m. Sandomierz	4	0	80	35
7.	Wilczyce	0	0	5	3
8.	Zawichost	2	1	8	0
9.	Łoniów	0	0	33	1
	RAZEM:	11	4	208	70

W 2020 r. najczęściej razy strażacy udzielali pomocy medycznej podczas zdarzeń na terenie miasta Sandomierz (35) oraz w gminy Obrazów (11) i miasta i gminy Klimontów (7).

Ilościowy udział jednostek ochrony przeciwpożarowej spoza gminy i powiatu podczas działań ratowniczo-gaśniczych w rozbiciu na gminy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Gmina	Udział jednostek ochrony ppoż.			
		pożary		miejscowe zagrożenia	
		PSP spoza powiatu	OSP spoza gminy	PSP spoza powiatu	OSP spoza gminy
1.	Dwikozy	0	0	0	0
2.	Klimontów	0	1	3	1
3.	Koprzywnica	0	5	0	3
4.	Obrazów	0	2	0	1
5.	Samborzec	0	3	0	0
6.	Sandomierz	0	13	1	1
7.	Wilczyce	0	0	0	0
8.	Zawichost	0	2	0	1
9.	Łoniów	0	5	0	1
	RAZEM:	0	31	4	8

W 2020 r. najczęściej jednostek OSP spoza gminy dysponowane było do zdarzeń na terenie miasta Sandomierz oraz gmin Koprzywnica i Łoniów.

Orientacyjne straty oraz orientacyjna wartość mienia uratowanego w rozbiciu na gminy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	GMINA	POŻARY OGÓLEM			MIEJSCOWE ZAGROŻENIA OGÓLEM		
		Straty	W tym budynki	Uratowane mienie	Straty	W tym budynki	Uratowane mienie
1.	Dwikozy	27,6	21	1270	123,7	8,5	0
2.	Klimontów	109,7	63	630	515	110,5	0
3.	Koprzywnica	29,6	15	988	52,1	5,5	0
4.	Obrazów	173,5	57,6	1870	75,4	4	0
5.	Samborzec	227,3	201,5	730	269,5	5	0
6.	m. Sandomierz	287,3	143	1427	487	8,1	0
7.	Wilczyce	27	15,3	600	149,6	11,1	0
8.	Zawichost	346	285	322	125	1	0
9.	Łoniów	121,1	80,1	330	120,2	0,2	0
	RAZEM:	1349,7	882,2	8167	1917,5	153,9	0

Działania związane z pandemią koronawirusa - Od początku powstania pandemii strażacy z powiatu sandomierskiego aktywnie uczestniczą w szeroko zakrojonej akcji zapobiegania pandemii oraz pomocy

ludziom potrzebującym. Między innymi na polecenie Wojewody Świętokrzyskiego w dniu 13 marca 2020 roku strażacy z Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej w Sandomierzu rozstawili namiot pneumatyczny przy wejściu na SOR do Specjalistycznego Szpitala Ducha Świętego w Sandomierzu przy ulicy dr Zygmunta Schinzla 13. Natomiast w dniu 15 marca 2020 roku został rozłożony kolejny namiot pneumatyczny, który został zadysponowany z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Namioty pneumatyczne pełniły funkcję punktu segregacyjnego dla osób potencjalnie zakażonych. W dniu 18 marca 2020 roku została przeprowadzona wizytacja przyszpitalnych punktów segregacyjnych przez Wojewodę Świętokrzyskiego Pana Zbigniewa Koniusza. W wizytacji uczestniczyli również poseł na Sejm RP Marek Kwitek, Marcin Piwnik - Starosta Sandomierski, Marcin Marzec - Burmistrz Sandomierza, Dyrektor Szpitala Specjalistycznego w Sandomierzu Marek Kos, st. kpt. Andrzej Włodarczyk - Zastępca Komendanta Powiatowego PSP w Sandomierzu oraz nadkom. Wojciech Szymczak - Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Sandomierzu. Zadania strażaków z Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu pełniących służbę w przyszpitalnych punktach segregacyjnych miały charakter wspomagający działania innych służb tj. nadzór nad prawidłowym działaniem nagrzewnic, oświetlenia, oraz obsługą techniczną namiotów pneumatycznych.

Ponadto strażacy z OSP z terenu powiatu byli zaangażowani w dostarczaniu żywności osobom będącym na kwarantannie lub wykonywali czynności dezynfekcyjne przestrzeni użyteczności publicznej. Łącznie w szczytowym okresie od 13 marca do 13 listopada strażacy z powiatu sandomierskiego brali udział w 476 akcjach związanych z COVID -19, w tym 445 akcji dotyczyły zabezpieczenia powstałego przy szpitalu tymczasowego punktu segregacji dla osób potencjalnie zagrożonych. Podczas wspomnianych działań strażacy mieli na wyposażeniu środki ochrony indywidualnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, MSWiA oraz Światową Organizację Zdrowia WHO.

1) Czasy dysponowania i przybycia na miejsce zdarzenia przez jednostki z KSRG:

- a) Na terenie powiatu sandomierskiego działa 24 jednostki OSP włączone do KSRG;
- b) Wszystkie jednostki posiadają system DSP 50;
- c) Czas alarmu i zadysponowania OSP włączonych do KSRG zgodnie z przepisami nie powinien przekroczyć 5 min;
- d) Analizując czasy dysponowania i przybycia na miejsce zdarzenia w przedziale 8, 15 minut nasuwają się następujące wnioski:

- czas dysponowania i przybycia w ciągu 8 minut przy założonej prędkości 60 km/h z uwzględnieniem warunków atmosferycznych, pory roku, pory dnia oraz czasu zbiórki, każda jednostka OSP z KSRG jest w stanie w tym czasie pokonać ok. 3 km od miejsca siedziby. W tym czasie żadna z jednostek nie jest w stanie zabezpieczyć chronionego obszaru własnej gminy, a jedynie zabezpieczy teren własnej miejscowości i jej obrzeża. Najmniej chronionym terenem jest obszar Miasta i Gminy Zawichost, ze względu na funkcjonowanie tylko dwóch jednostek OSP mogących brak udział w działaniach ratowniczo gaśniczych, są to jednostki włączone do KSRG;

- czas dysponowania i alarmu w ciągu 15 min w przedziale czasowym 15 min jednostki OSP mogą zabezpieczyć teren własnej miejscowości i większość (80-90%) terenu gminy.

Ze względu na zabezpieczanie terenu Miasta i Gminy Zawichost przez dwie jednostki OSP z KSRG nie jest w pełni zabezpieczany teren tej jednostki administracyjnej. Uwzględniając czasy dojazdu jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do KSRG nie jest w stanie w ciągu 15 minut zabezpieczyć 50% terenu tych gmin. Ze względu, że na terenie Miasta i Gminy Zawichost do działań operacyjnych przygotowana są tylko dwie jednostki OSP, nie są w stanie w ciągu 15 minut zabezpieczyć 100% terenu tej gminy.

2) Ratownictwo specjalistyczne w stopniu podstawowym

Każda jednostka KSRG samodzielnie podejmująca działalność ratowniczą, powinna docelowo posiadać zdolność do przeprowadzenia podstawowego zakresu działań specjalistycznych przez okres czasu niezbędny do usunięcia zagrożenia lub niezbędny do podjęcia działań przez specjalistyczny podmiot ratowniczy. W chwili obecnej tylko Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza w Sandomierzu jest przygotowana do prowadzenia działań w każdej dziedzinie ratownictwa w stopniu podstawowym. Po

opracowaniu poziomu zagrożenia powiatu został opracowany plan rozwoju dziedzin ratownictwa w stopniu podstawowy.

Poziom zagrożenia powiatu z zakresu wodnego jest wysoki, w związku z tym 14 jednostek OSP włączonych do KSRG wytypowano do prowadzenia specjalistki z zakresu ratownictwa wodnego, powinny one być przygotowane do prowadzenia działań z zakresu ratownictwa wodnego, aby w ciągu 15 minut mogły podjąć działania na obszarze o powierzchni 56%, zamieszkały przez 83% mieszkańców powiatu.

Poziom zagrożenia powiatu w ruchu drogowym i kolejowym jest średni, w związku z tym wszystkie jednostki OSP włączone do KSRG (24 jednostki) wyposażone są w zestawy ratownictwa technicznego, aby w ciągu 20 minut mogły podjąć działania z zakresu ratownictwa technicznego w stopniu podstawowym na obszarze całego powiatu.

Poziom zagrożenia wysokościowego powiatu jest niski, w związku z tym Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza w Sandomierzu oraz OSP Klimontów powinny być przygotowane do prowadzenia działań z zakresu ratownictwa wysokościowego, aby w ciągu 25 minut mogły podjąć działania na obszarze o powierzchni 75%, zamieszkały przez 90% mieszkańców powiatu.

Poziom zagrożenia katastrofą budowlaną powiatu jest niski, w związku z tym Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza w Sandomierzu oraz OSP Klimontów powinny być przygotowane do prowadzenia działań poszukiwawczo - ratowniczych, aby w ciągu 25 minut mogły podjąć działania na obszarze o powierzchni 75%, zamieszkały przez 90% mieszkańców powiatu.

Poziom zagrożenia chemicznego powiatu jest niski, w związku z tym Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza w Sandomierzu oraz OSP Klimontów powinny być przygotowane do prowadzenia działań z zakresu ratownictwa chemiczno - ekologicznego, aby w ciągu 25 minut mogły podjąć działania na obszarze o powierzchni 75%, zamieszkały przez 90% mieszkańców powiatu.

3) Rozmieszczenie sprzętu

W oparciu o analizę wyposażenia jednostek OSP z KSRG oraz OSP typu „S” oraz ich lokalizację, należy stwierdzić, że na terenie powiatu sandomierskiego istnieją obszary, w których czas dotarcia ze sprzętem specjalistycznym przekracza 15 minut.

Występuje konieczność wyposażenia w sprzęt specjalistyczny wymagany w jednostkach OSP z KSRG. W okresie przejściowym na terenie każdej gminy powinna być minimum jedna jednostka OSP, która takowy sprzęt posiada. Jednocześnie należy doposażyć jednostki OSP z KSRG, które znalazły się w planie rozwoju dziedzin ratownictwa.

Analizując zagrożenia oraz rozmieszczenie sprzętu w poszczególnych gminach należy stwierdzić, że:

- Na terenie powiatu sandomierskiego są zlokalizowane jednostki OSP z KSRG wyposażone w sprzęt ochrony dróg oddechowych;
- Na terenie 8 gmin wszystkie jednostki OSP należące do KSRG wyposażone w sprzęt hydrauliczny;
- Na terenie 7 gmin są zlokalizowane jednostki OSP z KSRG wyposażone w sprzęt pływający. Na terenie Gminy Wilczyce ze względu na brak w/w sprzętu, w sytuacji konieczności jego wykorzystania czas dotarcia jednostek ochrony przeciwpożarowej posiadających sprzęt pływający przekracza 15 minut;
- Na terenie 8 gmin są zlokalizowane jednostki OSP z KSRG wyposażone w sprzęt medyczny umożliwiający udzielenie pomocy medycznej. Należy podkreślić, że wśród jednostek OSP nadal występują braki w ilości wyszkolonych ratowników KPP, co w pierwszej kolejności należałoby uzupełnić.

-Na terenie powiatu sandomierskiego wszystkie jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do KSRG są wyposażone w pompy szlamowe.

Analizując ilość wyjazdów do zdarzeń zastępów Jednostki Ratowniczo Gaśniczej w Sandomierzu poza teren Miasta Sandomierza oraz ilość dysponowania jednostek OSP z KSRG na teren miasta należy stwierdzić, że wobec braku jednostki przygotowanej do działań ratowniczo - gaśniczych zlokalizowanej w Sandomierzu czasu dotarcia do 15 minut jest czysto teoretyczny.

4) Zabezpieczenie operacyjne na poszczególnych gminach powiatu sandomierskiego

- Na terenie Gminy Łoniów działa 9 jednostek OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 4 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie Miasta i Gminy Koprzywnica działa 5 jednostek OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 3 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie Miasta i Gminy Klimontów działa 5 jednostek OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 3 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie Gminy Samborzec działa 9 jednostek OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 3 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie Gminy Obrazów działa 3 jednostki OSP przygotowane do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 2 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie miasta Sandomierza nie działa żadna jednostka OSP przygotowana do prowadzenia działań ratowniczych. W związku z rozpoczęciem działalności przez OSP Sandomierz należy podjąć działania, aby mogła ona uczestniczyć w działaniach ratowniczych. Oprócz doposażania jednostki w sprzęt ratowniczo – gaśniczy należy rozpocząć szkolenie członków OSP;
- Na terenie Gminy Dwikozy działa 10 jednostek OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 5 z nich są włączone do KSRG;
- Na terenie Gminy Wilczyce działa 3 jednostki OSP przygotowanych do prowadzenia działań ratowniczych, w tym 2 z nich są włączone do KSRG. Żadna z jednostek OSP nie dysponuje sprzętem pływającym;
- Na terenie Miasta i Gminy Zawichost działa 2 jednostki OSP przygotowane do prowadzenia działań ratowniczych, w tym obie są włączone do KSRG.

5) Specjalistyczna Grupa Wodno-Nurkowa

Funkcjonariusze KP PSP w Sandomierzu wchodzi w skład SGRW-N „Świętokrzyskie”. Grupa funkcjonująca w KP PSP Sandomierz liczy 9 ratowników w tym 4 kierowników robót podwodnych.

Grupa wyposażona jest w dostateczną ilość sprzętu ratowniczego. Z uwagi na duży zakres działania grupy sprzęt i urządzenia, które używa grupa podlegają stałej wymianie lub doposażeniu oraz legalizacji sprzętu.

Grupa wyposażona jest w specjalistyczny sprzęt niezbędny do samodzielnego podejmowania działań w zakresie specjalistycznym, który ze względu na wiek i zużycie jest sukcesywnie wymieniany i modernizowany.

Czynności kontrolno-rozpoznawcze w 2020 roku:

W roku 2020 objęto czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi następujące grupy obiektów:

- Obszary leśne Lasów Państwowych;
- Obszary leśne lasów prywatnych;
- Obiekty przedszkoli;
- Obiekty żłobków.
- Obiekty letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Schroniska, noclegownie (czasokres kontroli – jesień), Na terenie powiatu sandomierskiego występuje jeden obiekt tego typu, który jest objęty co roczną kontrolą. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn Caritas Diecezji Sandomierskiej, ul. Trześniowska 13;
- Odbiory obiektów wg wpływu zgłoszeń dot. zakończeniu budowy i przystąpienia do użytkowania;
- Kontrole spełniania wymagań przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej

w miejscach zbierania, przetwarzania oraz wytwarzania odpadów lub warunków ochrony przeciwpożarowej określonych przy wydawaniu zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

6) Monitoring pożarowy na terenie powiatu sandomierskiego.

Wykaz obiektów zobowiązanych do posiadania instalacji sygnalizacji pożaru oraz jej monitorowanie przedstawia tabela:

Lp.	Nazwa i adres	Przeznaczenie obiektu	Posiada instalację	Podłączenie do PSP	Gmina
1	Kościół św. Jakuba ul. Staromiejska 3 w Sandomierzu	Sakralny	tak	TAK	Sandomierz
2	Kościół św. Pawła ul. Staromiejska 11 w Sandomierzu	Sakralny	tak	TAK	Sandomierz
3	Kościół Katedralny ul. Katedralna 1 w Sandomierzu	Sakralny	tak	TAK	Sandomierz
4	Kościół św. Ducha ul. Opatowska 10 w Sandomierzu	Sakralny	tak	TAK	Sandomierz
5	Wyższe Seminarium Duchowne ul. Żeromskiego w Sandomierzu	Sakralny	tak	TAK	Sandomierz
6	Muzeum Diecezjalne Sztuki Kościelnej ul. Długosza 9 w Sandomierzu	Muzeum	tak	TAK	Sandomierz
7	Muzeum Okręgowe w Sandomierzu –Zamek	Muzeum	tak	TAK	Sandomierz
8	Zespół Opieki Zdrowotnej ul. Schinzla 13 w Sandomierzu	Szpital	tak	TAK	Sandomierz
9	Zespół Dworski Hotel SARMATA ul. Zawichojska 2 27-600 Sandomierz	Hotel ZL V	tak	TAK	Sandomierz
10	Hotel Basztowy, pl. Ks. J. Poniatowskiego 2, 27-600 Sandomierz.	Hotel ZLV	tak	TAK	Sandomierz
11	Dom Pomocy Społecznej w Sandomierzu	DPS ZL II	tak	TAK	Sandomierz
12	Galeria Królewska ul. Armii Krajowej w Sandomierzu	ZL I	tak	TAK	Sandomierz
13	Galeria Sandomierz ul. Błonie w Sandomierzu	ZL I	tak	TAK	Sandomierz
14	Bricomarche ul. Błonie w Sandomierzu	ZL I	tak	TAK	Sandomierz
15	Kościół w Klimontowie	Sakralny	tak	TAK	Klimontów
16	Pałac w Łoniowie	Hotel ZL V	tak	TAK	Łoniów

Akcje i komunikaty prewencyjno – informacyjne:

- „Czad i ogień - obudź czujność”;

- STOP POŻAROM TRAW.;

- „Kręci mnie bezpieczeństwo”;
- „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”.

Jak co roku Komenda Powiatowa PSP w Sandomierzu prowadzi szeroko zakrojone akcje wśród społeczeństwa powiatu sandomierskiego mające na celu:

- Rozwijanie świadomości dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego;
- Zapobieganie innym groźnym wypadkom i zagrożeniom zdrowia, życia ludzkiego i środowiska naturalnego;
- Skuteczne przeciwdziałanie niepokojącej liczbie pożarów, zwłaszcza tych z udziałem ofiar śmiertelnych;
- Zapobieganie podpaleniom oraz antyspołecznym zachowaniom, które mogą być przyczyną powstania takich zdarzeń.

7) Organizacja Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego na terenie powiatu sandomierskiego

Siłę Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego w powiecie sandomierskim stanowią:

- Jednostka Ratowniczo Gaśnicza PSP w Sandomierzu;
- 24 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do KSRG;
- 62 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych nie włączone do KSRG.

Terenem chronionym przez te jednostki jest obszar 9 jednostek administracyjnych stopnia podstawowego (w tym miasto Sandomierz).

Struktura KSRG jest podstawowym narzędziem starosty służącym do realizacji zadań ratowniczych na obszarze powiatu w czasie pożaru, klęski żywiołowej lub likwidacji innych miejscowych zagrożeń.

Zapewnienie skutecznych warunków realizacji bieżących zadań ratowniczych przez podmioty KSRG na obszarze powiatu leży w gestii starosty, który:

- uzgadnia wspólne działania podmiotów systemu;
- zatwierdza plany ratownicze oraz programy działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu w zakresie ich udziału w KSRG;
- określa zadania KSRG na obszarze powiatu oraz kontroluje ich realizację;
- uwzględnia w projekcie budżetu powiatu niezbędne środki finansowe na skuteczne działania ratownicze powiatowych służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu oraz dysponuje rezerwą budżetową powiatu;
- powołuje i przewodniczy powiatowemu zespołowi zarządzania kryzysowego.

W sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska oraz stanach kryzysu starosta kieruje krajowym systemem ratowniczo – gaśniczym w zakresie:

- określenia celów do osiągnięcia i priorytetów działań ratowniczych;
- zabezpieczenia logistyki dla sił ratowniczych i pomocniczych;
- zapewnienie minimalnych wymogów przetrwania ludności na obszarach (lub obiektach) dotkniętych zdarzeniem;
- nadzorowanie realizacji przydzielonych zadań oraz monitorowanie przebiegu działań ratowniczych.

Komenda Powiatowa PSP w Sandomierzu podpisała 24 porozumienia z Wójtami (Burmistrzami) oraz przedstawicielami jednostek OSP o włączeniu do KSRG. Konsekwencją podpisania tych porozumień było włączenie tych jednostek do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

W ocenie operacyjnego zabezpieczenia powiatu sandomierskiego pod uwagę brane są następujące czynniki:

- zakres i możliwość realizacji zadań przez poszczególne instytucje, podmioty oraz pozarządowe organizacje ratownicze;

- mobilność operacyjna jednostek z systemu i czas dysponowania w obszar chroniony;
- możliwości w zakresie nowych zadań ratowniczych w świetle wymaganego przygotowania możliwości sprzętowych.

8) Funkcjonowanie OSP

W powiecie sandomierskim łącznie funkcjonuje 86 jednostek OSP w 60 jednostkach OSP typu „S” eksploatowanych jest 79 samochodów pożarniczych różnych typów, 34 przyczepy do transportu sprzętu pożarniczego i ratowniczego (w tym 44 samochody i 32 przyczep w 24 jednostkach włączonych do KSRG). Ze względu na zagrożenia powodziowe występujące na terenie powiatu 18 jednostek jest wyposażonych w łodzie ratownicze.

W 2020 r. Komenda Powiatowa PSP w Sandomierzu przekazała do jednostek OSP m.in.:

- ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy Star-MAN Nissan do OSP Mściów-Nowy Kamień;
- 4 aparaty powietrzne ochrony układu oddechowego do OSP Gnieszowice;
- 4 aparaty powietrzne ochrony układu oddechowego do OSP Gałkowice.

Ponadto w 2020 r. do OSP Linów trafił furgon pozyskany nieodpłatnie z KWP w Kielcach, który po przeprowadzeniu niezbędnych napraw poprawi stan wyposażenia jednostki.

Ochotnicze Straże Pożarne powiatu sandomierskiego eksploatują łącznie ponad 380 pozycji różnorodnego sprzętu specjalistycznego (motopompy i pompy, zestawy hydrauliczne ratownictwa technicznego, agregaty prądotwórcze ze sprzętem oświetleniowym, pilarki i przecinarki spalinowe, łodzie ratownicze z silnikami zaburtowymi, zestawy ratownictwa medycznego, wodnego itp.), z tego 356 pozycji w jednostkach włączonych do KSRG.

Jednostki OSP corocznie otrzymują środki finansowe w ramach dotacji. W ciągu ostatnich 11 lat jednostki OSP z terenu powiatu sandomierskiego otrzymały ponad 4,82 mln zł tych dotacji pochodzących z Komendy Głównej PSP, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i Ministerstwa Sprawiedliwości. Jednostki OSP otrzymują ponadto wsparcie finansowe z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, zakładów ubezpieczeniowych i jednostek samorządowych.

W ciągu ostatnich lat, w ramach dotacji, realizowano zakupy hydraulicznych narzędzi ratowniczych, aparatów powietrznych i zestawów ratownictwa medycznego. W ich wyniku wszystkie jednostki OSP włączone do KSRG z terenu powiatu sandomierskiego posiadają w użytkowaniu po 4 kpl. aparatów powietrznych OUO i min. 1 zestawie ratownictwa medycznego PSP-R1 i zestawie hydraulicznych narzędzi ratowniczych.

W 2020 r. jednostki OSP z powiatu sandomierskiego otrzymały:

- dotację KG PSP na zadanie pt. „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego” – 24 umowy na kwotę 235 761, 00 zł;
- dotację MSWiA na zadanie pt. „Przygotowanie jednostek OSP do działań ratowniczo-gaśniczych” – 24 umowy na kwotę 157 667, 00 zł.

W 2020 r. środki z przyznanych dotacji pozwoliły na zakup m.in.:

- 1 średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego (zakup zostanie sfinalizowany w styczniu 2021 r. z powodu trudności spowodowanych pandemią koronawirusa);
- 1 zestawu narzędzi hydraulicznych;
- 1 motopompy pożarniczej;
- 1 zestawu poduszek pneumatycznych;
- 1 agregat prądotwórczy;
- 5 radiotelefonów;
- 1 piły do betonu i stali;

- 1 pompy do wody zanieczyszczonej;
- armatury pożarniczej i sprzętu ratowniczego;
- przedmiotów ochrony osobistej strażaka

oraz:

- przeprowadzenie remontów w 12 strażnicach OSP (wymiany pokryć dachowych, bram garażowych, remonty posadzek i ścian w garażach, remonty sal szkoleniowych, magazynków sprzętu itp.).

Powyższe zadania zrealizowano ze znaczącym udziałem środków finansowych pochodzących z jednostek samorządowych.

5. W Szpitalu Specjalistycznym Duchą Świętego w Sandomierzu w roku 2020:

- Wyremontowano schody prowadzące do Pawilonu Specjalistycznego, wyłączone z użytkowania przez kilka ostatnich lat;
- Wyremontowano parkingi i drogę pożarową za Pawilonem Specjalistycznym;
- Wykonano Decyzję PSP w Sandomierzu w zakresie budowy nowej drogi pożarowej łączącej drogę pożarową za Pawilonem Specjalistycznym z drogą pożarową przy lądowisku helikopterów;
- Wymieniono 44 letnią windę towarowo-osobową wymagającą stałej obsługi, na nowoczesną windę automatyczną;
- Powstała nowa izba przyjęć planowych;
- Zamontowano kilkadziesiąt dodatkowych automatów do dezynfekcji rąk;
- Powstał w nowej lokalizacji mobilny punkt pobierania wymazów.

Realizując zadania przyjęte w harmonogramie wykonawczym w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom epidemiologicznym społeczności powiatu sandomierskiego **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny** w 2020 roku szczególną uwagę zwracał na:

1) Zapobieganie zagrożeniom epidemiologicznym ludności powiatu sandomierskiego

a) Nadzorowanie przestrzegania standardów higienicznych w zakładach pracy i obiektach użyteczności publicznej.

Działalność Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy prowadzona była w oparciu o sporządzone plany pracy oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednym z głównym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wynikającym z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ograniczenie ryzyka zachorowania na choroby zawodowe.

W związku z tym w 2020 roku prowadzono w tym celu działania w zakresie:

- warunków zdrowotnych środowiska pracy,
- nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych,
- nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”,
- wprowadzania oraz stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin,
- nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3,
- nadzoru nad produktami biobójczymi,
- nadzoru nad detergentami,
- warunków pracy i wypełniania przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego w zakresie zagrożeń biologicznych,

- występowania w zakładach czynników rakotwórczych lub mutagennych,
- nadzoru nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, zawierających w swoim składzie środki zastępcze.

Szczegółowe kontrole przeprowadzone w zakładach na terenie powiatu sandomierskiego wykazały, że zatrudnieni w nich pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku, zapoznani są

z wynikami badań czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, z kartami charakterystyk stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz, z oceną ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, a także wyposażeni są w odzież roboczą, ochronną oraz środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w dalszym ciągu współuczestniczyła w rozpowszechnianiu informacji na temat bezpiecznych warunków pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB), w ramach kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą

w Bilbao oraz prowadzono działania wynikające z ustaleń Forum dotyczącego wymiany informacji

o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach.

b) Kontrola urzędzeń do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi.

Ważnym aspektem działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2020 r. była, jak w roku poprzednim, kontrola urzędzeń do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zadanie to było prowadzone w ramach kontynuowanego monitoringu kontrolnego i przeglądowego, a uzyskane dane służyły, jako źródło informacji o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Dla zachowania bezpieczeństwa ludności powiatu utrzymano na poziomie ubiegłego roku ilość wykonanych badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych wodociągach, które wykonywane były przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach prowadzonej kontroli urzędowej oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej, pomimo trudności jakie były w związku z trwającą epidemią.

W minionym roku badaniami jakości wody objęto 23 urzędzenia wodne (wodociągi), z których pobrano łącznie 117 próbek wody do badań laboratoryjnych, w tym 96 próbek w ramach monitoringu kontrolnego (analizy laboratoryjne wykonane przez Oddział Laboratoryjny Pracownia Badania Wody Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Sandomierzu), 21 próbek w ramach monitoringu przeglądowego (analizy laboratoryjne wykonane przez Dział Laboratoryjny Oddział Badań Higieny Środowiska Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kielcach). W powyższych przypadkach każdorazowo próbki wody pobierali pracownicy PSSE w Sandomierzu.

Wzorem lat ubiegłych podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych urzędzeń wodociągowych zwracano uwagę na prawidłowe funkcjonowanie wszystkich elementów systemu zaopatrzenia w wodę, począwszy od ujęcia poprzez urzędzenia do uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody. Kontrole oceny stanu sanitarnego urzędzeń wodociągowych kontynuowane były w oparciu o zagadnienia w kontekście zagrożeń mogących mieć wpływ na jakość wody, tj.:

- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa w strefach ochrony sanitarnej ujęć wody,
- usytuowanie wodociągu na terenach rolniczych i ewentualny wpływ nawożenia na jakość wody,
- prawidłowość zabezpieczenia ujęć wody przed dostępem osób postronnych w warunkach pokojowych oraz w przypadku zagrożenia bioterroryzmem bądź powodzią,
- prawidłowość eksploatacji urzędzeń wodnych.

W 2020 r. badania wody przeznaczonej do spożycia przeprowadzane były w wyznaczonych 51 punktach monitoringowych (zaplanowano 87 punktów, z uwagi na wprowadzone ograniczenia

dostępność do punktów nie była możliwa – obiekty nieczynne), rozmieszczonych równomiernie na całym obszarze zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Odnotowano problemy związane z chwilowym pogorszeniem się jakości wody pod względem bakteriologicznym. Na podstawie przeprowadzonych kontroli terenowo-laboratoryjnych ustalono, iż skażenia bakteriologiczne były spowodowane niewłaściwą eksploatacją urządzeń wodociągowych, stagnacją wody w instalacji wewnętrznej obiektów na skutek sytuacji epidemiologicznej w kraju (dot. placówek oświatowych), przerwami w dostawie wody.

Problemy związane z ryzykiem zdrowotnym spowodowanym dostarczaniem ludności wody

o nieodpowiedniej jakości pod względem mikrobiologicznym, które mogą być przyczyną epidemii wodnej, chorób przewodu pokarmowego i innych chorób zakaźnych, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej traktują priorytetowo i natychmiast je rozwiązują w celu wyeliminowania zagrożeń zdrowotnych z tym związanych.

Na poprawę jakości wody pod względem bakteriologicznym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu wydał 10 decyzji administracyjnych, wszystkie zostały wyegzekwowane w ustalonych terminach.

Dla zwiększenia ochrony zdrowia konsumentów Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, podczas których nakładała na producentów wody obowiązek systematycznego informowania wszystkich konsumentów o planowanych i nieplanowanych przerwach w dostawie wody, spowodowanych awariami lub pogorszeniem się jej jakości.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu, zwracali szczególną uwagę na prawidłowość prowadzenia kontroli wewnętrznych pod względem wywiązywania się z terminów badań wody oraz posiadania procedur określających sposób postępowania przedsiębiorstwa w sytuacji stwierdzenia złej jakości wody, jak również odpowiedniego zastosowania tych procedur w sytuacjach kryzysowych.

Na poprawę stanu technicznego urządzeń wodnych (SUW), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu wydał 2 decyzje administracyjne (prolongujące) z terminem realizacji na 2021 rok.

W celu ochrony zdrowia ludzkiego Państwowa Inspekcja Sanitarna w dalszym ciągu będzie egzekwowała od przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych dobrą praktykę higieniczną

w dostarczaniu konsumentom wody do spożycia. Podczas kontroli będzie zwracała uwagę przede wszystkim na minimalizację zagrożeń skutkujących zanieczyszczeniem źródeł wody, zredukowanie lub wyeliminowanie zanieczyszczeń poprzez odpowiednie procesy uzdatniania oraz zapobieganie zanieczyszczeniom sieci dystrybucyjnej wody.

W 2020 r. kontynuowano badania wody ciepłej użytkowej w kierunku wykrywania obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp., w związku z wprowadzeniem przepisów związanych z ograniczeniem potencjalnych zagrożeń epidemiologicznych wywoływanych przez te bakterie. Ze względu na zagrożenie jakie niesie dla zdrowia skażenie wody bakteriami *Legionella* sp., zwraca się obecnie dużą uwagę na występowanie tych bakterii w instalacjach ciepłej wody i możliwość infekcji spowodowanej korzystaniem z natrysków wodnych, pryszniców, perlatorów itp. Do zakażenia bakteriami *Legionella* dochodzi na skutek wdychania skażonego aerozolu powietrzno-wodnego lub powietrzno-pyłowego.

Do groźnych w skutkach zakażeń dochodzi tam, gdzie występują podstawowe czynniki zwiększające ryzyko infekcji: znacznie podwyższona koncentracja bakterii *Legionella* (np. w instalacjach ciepłej wody i klimatyzacji) w stosunku do ilości tych bakterii występujących w środowisku naturalnym.

W okresie sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objęto 16 obiektów użyteczności publicznej, w których dokonano 25 badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Legionella* sp. Obiekty objęte kontrolą to: hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, baseny.

W związku z wprowadzonymi ograniczeniami nie objęto kontrolą Domu Pomocy Społecznej

w Skwirzowej, Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego „Medyk” w Koprzywnicy oraz Internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego.

Tylko w 1 obiekcie stwierdzono ponadnormatywną ilość pałeczek Legionella sp., przy czym skażenie ciepłej wody użytkowej pałeczkami Legionella sp. oceniono jako średnie. Na poprawę jakości wody pod względem mikrobiologicznym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu wydał 1 decyzję administracyjną, która nie została wyegzekwowana z uwagi na zamknięcie obiektu hotelarskiego, w związku z sytuacją epidemiczną w kraju.

c) Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, warunków produkcji i obrotu oraz sposobu żywienia.

Do badań laboratoryjnych, w celu oceny jakości zdrowotnej produkowanych i znajdujących się

w obrocie środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także kosmetyków, pobrano w 2020 roku 210 próbek, w tym 133 próbki do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

W zakresie parametrów chemicznych żywność badana była w następujących kierunkach:

- zanieczyszczenia metalami szkodliwymi dla zdrowia (owoce: świeże, mrożone, warzywa świeże RTE
- szpinak, podroby drobiowe, konserwy warzywne, konserwy mięsne, galanteria cukiernicza, przetwory na bazie ziaren, przetwory mleczne: masło, mleko w proszku, przetwory owocowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia dla dzieci, suplementy diety, przyprawy);
- pozostałości pestycydów (nektarynki, maliny, jabłka, morele, pomelo, porzeczka czarna, kalafior, pomidory, sałata, kapusta pekińska, szpinak, jaja kurze, wątroba wołowa, ziarno owsa, kasza gryczana, pszeniczna mąka razowa);
- zanieczyszczenia azotanami (warzywa świeże sałata, szpinak);
- poziom mikotoksyn (migdały, pistacje, przetwory zbożowo-mączne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia dla dzieci);
- zawartość substancji dodatkowych (przetwory: mięsne, nabiałowe, pasty warzywne, smażone estrudowane produkty zbożowe, napoje chłodzące, przetwory warzywne);
- WWA (galanteria cukiernicza, konserwy rybne, przetwory wędliniarskie);
- napromieniowanie (przetwory wędliniarskie);
- karbaminian etylu (napoje alkoholowe);
- 3-MCPD (olej rzepakowy);
- akryloamid (drobne wyroby piekarnicze);
- obecność glutenu (przetwory zbożowe - ryżowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia dla dzieci);
- obecność organizmów modyfikowanych oraz identyfikacji modyfikacji genetycznej GMO (napój sojowy);
- zawartość witamin i składników mineralnych w środkach spożywczych wzbogaconych (przetwory warzywne, suplementy diety, napoje bezalkoholowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia medycznego);
- oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych (mięso drobiowe);
- żywność dla określonych grup - środki spożywcze specjalnego przeznaczenia dla dzieci; środki spożywcze uzupełniające.

Ponadto oceniane były inne parametry, takie jak:

- znakowanie środków spożywczych, w tym środków spożywczych specjalnego przeznaczenia i suplementów diety;
- zawartość kofeiny – w suplemencie diety;

- migracja specyficzna formaldehydu - w wyrobach z melaminy;
- migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych – przybory kuchenne;
- ocena organoleptyczna – wyrobów do kontaktu z żywnością;
- zawartość związków polarnych w tłuszczach smażalniczych;
- zawartość izotopu Cs -137 (mięso: wieprzowe, drobiowe, jaja świeże, mleko, ryby) - badania wykonane w ramach monitoringu radiacyjnego kraju;
- ocena organoleptyczna koncentratu do granitora, przetworu nabiałowego w związku z interwencjami konsumentów.

Próbki pobierane były do badań laboratoryjnych podczas kontroli sanitarnych nadzorowanych zakładów, głównie obrotu żywnością, a także w zakładach produkcji żywności, w tym u producentów produkcji pierwotnej. Próbki suplementów diety pobierane były również w aptekach. Starano się w pierwszej kolejności pobierać próbki w obiektach, gdzie sprzedaż przekłada się na największą liczbę kupujących.

W przypadku niektórych produktów, jak np. wyroby do kontaktu z żywnością z melaminy i wyroby kuchenne, pobór próbek ukierunkowany był również na produkty importowane z krajów trzecich.

Na pobranych do badań laboratoryjnych 210 próbek, 12 uległo zakwestionowaniu w tym: 5 próbek to Lody z automatu o smaku śmietankowym – pobrane do badania laboratoryjnego (w ramach urzędowej kontroli) w jednym z zakładów żywienia zbiorowego otwartego, zlokalizowanym na terenie Sandomierza w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego. Zakwestionowane ze względu na stwierdzenie zanieczyszczeń mikrobiologicznych tj. Enterobacteriaceae w lg., co świadczy o nieprawidłowo wdrożonych procedurach opartych na zasadach systemu HACCP, jak również nieprzestrzeganiu higieny na etapie procesów mycia i dezynfekcji. W efekcie podjętych działań przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu, właściciel zdecydował o unieruchomieniu automatu na czas wyeliminowania zagrożeń. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca, wykazała poprawę higieny procesu produkcji. Podjęte działania naprawcze i wdrożona prawidłowo kontrola wewnętrzna wykazały, że wykonane przez właściciela zakładu badania (w ramach kontroli wewnętrznej) lodów o smaku śmietankowym wyprodukowanych w ww. zakładzie nie były kwestionowane.

Natomiast na 10 próbek mięsa drobiowego pobranych do badania laboratoryjnego (w jednym ze sklepów na terenie powiatu sandomierskiego) 7 uległo kwestionowaniu ze względu na stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne: Salmonella ob. w 25 g (w tym: 5 próbek – mięso z uda kurczaka bez skóry, świeże i 2 próbki mielonka z indykiem).

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu w przypadku produktu pn.: Mięso z uda kurczaka bez skóry świeże, dokonał zgłoszenia powiadomienia w systemie informacyjnym RASFF do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie wykrycia obecności Salmonella. Natomiast dla produktu pn. Mielonka z indykiem dokonano zgłoszenia powiadomienia w systemie alarmowym RASFF.

Wykrycie w ww. produktach Salmonelli w 25g świadczy o braku dostatecznej kontroli wewnętrznej w zakładach produkcyjnych na etapie procesów produkcji, niewdrożeniu bądź nieprzestrzeganiu procedur opartych na zasadach systemu HACCP, w tym dotyczących dobrej praktyki produkcyjnej.

Statystycznie w odniesieniu do roku 2019, gdzie było kwestionowanych 6 próbek, w 2020 r. stwierdzono tendencję wzrostową, ze względu na stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne w 12 próbkach. Podkreślenia wymaga brak kwestionowanych próbek badanych w zakresie parametrów chemicznych oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych, w tym artykułów spożywczych znajdujących się w grupie największego ryzyka, tj. ciast z kremem, artykułów nabiałowych, przetworów mięsnych.

Nie były również kwestionowane świeże owoce i warzywa pobierane (w ramach urzędowej kontroli) u producentów produkcji pierwotnej z terenu powiatu sandomierskiego.

W 2020 roku, oprócz próbek ujętych w planie rocznym, badane były:

- truskawki, porzeczki czarne - w kierunku bakterii *Escherichia coli* - w ramach realizacji „Monitoringu jakości mikrobiologicznej owoców miękkich na terenie województwa świętokrzyskiego”. Próbkę pobierano u producentów produkcji pierwotnej i na skupie owoców od producenta produkcji pierwotnej;
- w ramach realizacji planu nadzoru nad producentami produkcji pierwotnej realizowanego we współpracy z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa zaplanowano i przeprowadzono 8 kontroli, w trakcie których pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek środków spożywczych w tym: 5 w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - truskawki, 1 w kierunku zanieczyszczeń azotanami/azotynami - sałata, 1 w kierunku zanieczyszczeń metalami szkodliwymi dla zdrowia - jabłka. Próbkę pobierano u producentów produkcji pierwotnej po zbiorze, nie uległy kwestionowaniu. Stan sanitarno-higieniczny gospodarstw oceniono jako prawidłowy. W trakcie wspólnych kontroli sanitarnych w 2 z gospodarstwach przedstawiciele PIORIN równolegle pobierali do badania laboratoryjnego: jabłka i agrest w kierunku pozostałości pestycydów. W wyniku przeprowadzonych analiz laboratoryjnych pobrane próbki uległy zakwestionowaniu. W ramach współpracy PIORIN powiadomił Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu, zostały podjęte działania wg kompetencji.

Producent jabłek stawiał się w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Sandomierzu i złożył obszernie wyjaśnienia, za brak traceability został ukarany mandatem karnym w wys. 200 zł. natomiast właścicielka agrestu złożyła oświadczenie, z którego wynikało że agrest nie był zrywany. W związku z powyższym nie podejmowano dalszych działań.

Ponadto w ramach współpracy PIORIN przesłał do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu informację o kwestionowanych próbkach płodów rolnych ze względu na obecność substancji czynnych niedopuszczonych do stosowania w uprawach: agrestu, moreli i brzoskwiń – dotyczyły 4 gospodarstw. Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne i 2 postępowania wyjaśniające. W żadnym przypadku nie stwierdzono na stanie wyprodukowanych owoców.

W 3 przypadkach bezpośrednio po zbiorze zostały sprzedane na giełdzie owocowo – warzywnej bez możliwości dalszej identyfikacji.

W zakładach żywności i żywienia przeprowadzono 231 kontroli sanitarnych i sprawdzających, podczas których nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 2500 zł. (6 w sklepach spożywczych, 1 w zakładzie produkcyjnym – piekarni mechanicznej, 2 zakładach żywienia zbiorowego otwartego - restauracjach, 1 na skupie owoców, 2 w gospodarstwach sadowniczych), głównie za nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych, wprowadzanie do obrotu przeterminowanych artykułów spożywczych, nieprzestrzeganie zasad higieny przy sprzedaży środków spożywczych, brak identyfikacji odbiorców produktów traceability, brak wdrożonych procedur opartych na zasadach systemu HACCP, co wskazywało na brak funkcjonowania prawidłowej kontroli wewnętrznej w tych obiektach. Właściciele zakładów byli zobowiązani do usunięcia nieprawidłowości. Uchybienia te miały najczęściej charakter krótkotrwały i były usuwane w ustalonych terminach.

W związku z pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mielcu dot. kwestionowanej kapusty pekińskiej pobranej w ramach kontroli urzędowej w hurtowni, której producentem był rolnik z terenu powiatu sandomierskiego podjęto działania wg kompetencji. Została przeprowadzona kontrola interwencyjna, prowadzono postępowanie wyjaśniające, za brak traceability rolnik został ukarany mandatem karnym w wys. 200 zł.

W dalszym ciągu podejmowano działania mające na celu objęcie nadzorem i wpisanie do rejestru zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną producentów produkcji pierwotnej. Na koniec 2020 roku zarejestrowanych było 1058 gospodarstw rolnych, ogrodniczych i sadowniczych. W 2021 roku w dalszym ciągu istnieje potrzeba kontynuowania tych działań ponieważ ciągle zbyt mała liczba ww. podmiotów dopełnia wymaganego prawem obowiązku.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu zwrócił się pismem do Urzędów Gmin zlokalizowanych na terenie powiatu sandomierskiego o udostępnienie informacji poprzez sołtysów o konieczności rejestrowania gospodarstw.

Podczas kontroli przeprowadzanych u producentów produkcji pierwotnej szczególną uwagę zwracano na zapewnienie prawidłowych warunków higienicznych podczas zbioru owoców, głównie miękkich w związku z możliwością zakażenia ich drobnoustrojami patogennymi. Dotyczy to głównie upraw zlokalizowanych w miejscach oddalonych od zabudowań, gdzie nie ma zwykle zapewnionego dostępu do urządzeń higieniczno-sanitarnych. W zakresie tym (w dalszym ciągu) konieczne są działania zmierzające do poprawy higieny zbioru, tj. zapewnienia toalet i warunków mycia rąk w miejscach zbioru owoców.

W roku 2020 nie zrealizowano zadań zaplanowanych, z uwagi na sytuację epidemiologiczną.

Wykonywano kontrole akcyjne przy współudziale przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu;

W związku z otrzymywanymi powiadomieniami w ramach systemu RASFF, 47 razy podejmowano działania mające na celu kontrolę prawidłowości wycofywania z obrotu środków spożywczych o nieprawidłowej jakości zdrowotnej. W obiektach na terenie powiatu sandomierskiego dotyczyły:

- produktu pn.: SpRiso Olej z ryżu naturalny 100% wycofywanego ze względu na przekroczenie NDP estrów 3-MCPD;
- mrożonego mięsa z kurczaka, wycofywanego ze względu na wykrycie Salmonella Enteritidis i Salmonella Kottbus;
- produktu pn.: Turek Puszysty Rzodkiewka 140g, kwestionowanego ze względu na wykrycie niezadeklarowanej obecności alergenu gorczycy w pasteryzowanym serku z mleka krowiego;
- mięsa świeżego drobiowego, w którym stwierdzono obecność bakterii Salmonella Enteritidis;
- produktu pn.: Olej z ryżu MI'RA w związku ze stwierdzeniem przekroczenia NDP poziomu glicydotu oraz estrów 3-MCPD;
- jabłek świeżych, w których stwierdzono przekroczenie NDP poziomu pestycydu, pn. chloropiryfos;
- produktu pn.: Kresto Sezam, w którym stwierdzono obecność Salmonella Amsterdam i Salmonella Livigstone;
- suplementu diety pn.: Super Enzymes, w którym stwierdzono obecność pankreatyny;
- ekologicznych płatków jaglanych, w których stwierdzono przekroczenie poziomu mikotoksyn (ochratoksyny A);
- produktu pn.: Rodzynki Sułańskie FRESCO, w których stwierdzono przekroczenie NDP poziomu ochratoksyny;
- produktu pn.: Papryka słodka mielona, kwestionowanej ze względu na obecność Salmonella z grupy BO;
- produktu pn.: Mielonka tyrolska, w której wykryto obecność Listeria monocytogenes w 25g;
- produktu pn.: Manchons de poulet (chicken sleeves), w którym stwierdzono obecność Salmonella Typhimurium;
- produktu pn.: jaja kurze, w których wykryto Salmonella Enteritidis;
- produktu pn.: bułki pszenne do hamburgerów „maxi Burger buns with sesame”;
- produktu pn.: Nestle Sinlac , w którym stwierdzono zanieczyszczenia metalami ciężkimi;
- produktu pn.: Żywiec Zdrój niegazowany, w którym stwierdzono obecność bakterii z grupy coli;
- produktu pn.: Pomelo, w którym stwierdzono przekroczenie NDP pozostałości pestycydów – chloropiryfosu;

- produktu pn. Kasza gryczana prażona SONKO, w której stwierdzono przekroczenie NDP pestycydów - glifosatu.

Na przestrzeni roku do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Sandomierzu wpłynęło 38 interwencji klientów dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych: po terminie przydatności do spożycia, po upływie daty minimalnej trwałości, nieprawidłowo oznakowanych środków spożywczych, niewłaściwej jakości zdrowotnej o zmienionych cechach organoleptycznych, wprowadzania do sprzedaży jajek nie oznakowanych, niewłaściwej higieny taśm przy stanowiskach kasowych, nieprzestrzegania zasad higieny wśród personelu, wynikających z nieprawidłowym zabezpieczeniem obiektów przed COVID – 19, braku porządku w otoczeniu sklepu, nieprawidłowego składowania odpadów stałych, nieprawidłowych warunków przechowywania odpadów kat. III w sklepach spożywczych i ruchomych punktach sprzedaży;
- wprowadzania do obrotu handlowego artykułów spożywczych nie posiadających oznakowania w języku polskim w automacie vendingowym;
- wprowadzania do sprzedaży niewłaściwej jakości pączków, nie przestrzegania zasad higieny wśród personelu w zakresie COVID -19 w zakładach produkcyjnych piekarniach mechanicznych;
- sprzedaży internetowej: oleju konopnego CBD jako suplementu diety;
- sprzedaży pasków i żelu do wybielania zębów;
- hodowli gołębi, kur, miodu, sprzedaży jajek z naruszeniem właściwych warunków higienicznych;
- wprowadzania do obrotu handlu jelit wieprzowych z obwoźnego punktu na placu targowym;
- niewłaściwej jakości lodów wyprodukowanych w automacie do produkcji lodów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli 3 interwencje uznano za zasadne. Większość interwencji, które dotyczyły nieprawidłowości związanych z zabezpieczeniami obiektów przeciw COVID-19

(ze względu na pandemię) rozwiązywana była natychmiast, poprzez przeprowadzane rozmowy telefoniczne z kierownikami i właścicielami placówek handlowych, którzy informowali o sposobie załatwienia interwencji.

Na osoby winne zaniedbań nałożone zostały mandaty karne. Właściciele zakładów zobowiązano do usunięcia nieprawidłowości w krótkich terminach, a środki spożywcze nie spełniające wymagań zostały wycofane z obrotu.

W związku z interwencjami i prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu przekazywał sprawy do załatwienia wg kompetencji do właściwych powiatowych inspektorów sanitarnych w: Opatowie, Świdniku, Bielsku – Białej, Poznaniu, Grodzisku Wielkopolskim, Jeleniej Górze, oraz do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sandomierzu.

Trzy interwencje zostały bez rozpatrzenia w uwagi na fakt, że dwie dotyczyły obiektów ruchomych. W jednej osoba skarżąca nie podała nazwy zakładu i jego lokalizacji.

W 2020 roku nie wydawano decyzji wstrzymujących działalność lub produkcję w objętych nadzorem zakładach.

d) Nadzór nad uodpornieniem ludności przeciwko chorobom zakaźnym, realizacją programu szczepień ochronnych oraz propagowanie uodpornienia drogą szczepień.

W historii rozwoju medycyny szczepienia ochronne są jednym z największych osiągnięć, odkryciem, które uratowało życie milionom ludzi. Przyczyniło się to do eradykacji śmiertelnych i inwalidyzujących chorób.

Obowiązujący w Polsce program szczepień ochronnych przewiduje poddawanie dzieci i młodzieży czynnemu uodpornieniu przeciwko jedenastu chorobom: gruźlicy, błonicy, tężcowi, krztuścowi,

nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), hameophilus influenzae, streptococcus pneumoniae, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, odrze, śwince i różyczce.

W roku 2020 Inspekcja Sanitarna kontynuowała na terenie powiatu nadzór nad realizacją obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych.

W ramach bieżącego nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień:

- wydawano podmiotom leczniczym preparaty szczepionkowe niezbędne do realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z PSO. W celu zapewnienia skuteczności szczepień jak również ich bezpieczeństwa zarówno przechowywanie jak i transport szczepionek powinien odbywać się przy zachowaniu tzw. „zimnego łańcucha”. Niezwykle ważnym jest stały całodobowy monitoring przechowywania preparatów szczepionkowych u świadczeniodawców realizujących szczepienia ochronne,
- dokonywano analizy dokumentacji szczepień, tj. kart szczepień, rejestrów osób szczepionych, sprawozdań, rozliczeń z gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Wykonawstwo szczepień ochronnych obowiązkowych wśród dzieci i młodzieży w 2020 roku na terenie powiatu sandomierskiego utrzymuje się niezmiennie na wysokim poziomie, zapewniającym odporność zbiorowiskową.

Narastającym zagrożeniem dla realizacji szczepień ochronnych są jednak nasilające się w ostatnich latach działania ruchów antyszczepionkowych, w związku, z którymi wzrasta liczba rodziców odmawiających poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Ta niepokojąca tendencja może w przyszłości niekorzystnie wpłynąć na sytuację epidemiologiczną i być powodem wzrostu zachorowań niektórych chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest bowiem wysoki odsetek zaszczepionych osób (co najmniej ok. 95%). Obecnie do państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgłoszonych jest 86 dzieci wobec których rodzice uchylają się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. (w roku 2019- 49).

W każdym przypadku uzyskania informacji o uchylaniu się rodziców (lub prawnych opiekunów) od wypełnienia ustawowego obowiązku szczepień dzieci Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu podejmuje stosowne działania, mające na celu przymuszenie osób zobowiązanych (tj. rodziców lub prawnych opiekunów dzieci) do wypełnienia tego obowiązku. W pierwszej kolejności prowadzone są działania edukacyjne. W przypadkach, kiedy działania edukacyjne prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu nie przyniosą pożądanego efektu (tj. poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym), wdrażane są działania administracyjne.

W roku 2020 zarejestrowano 3 zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych. (W roku 2019 – 11 zgłoszeń, 2018- 5 zgłoszeń).

Koniec roku 2020 to wprowadzenie do użycia szczepionki przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Dzięki pojawieniu się szczepień, mamy szansę uzyskania kontroli nad wirusem SARS-CoV-2 i stopniowego powrotu do sposobu życia sprzed pandemii. Pozytywne efekty zależą jednak w ogromnej mierze od masowości szczepień, osiągnięcia odpowiedniego poziomu wyszczepialności ogółu społeczeństwa, a więc od rozsądku, wiedzy i decyzji każdego człowieka.

e) Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w celu ukierunkowania działań przeciwepidemicznych.

Rok 2020 niewątpliwie był zdominowany przez pandemię spowodowaną nowym koronawirusem SARS-CoV-2. Epidemia w Polsce rozpoczęła się na przełomie lutego i marca 2020 r.

Praca Inspekcji Sanitarnej w 2020 r. ukierunkowana była na walkę z epidemią SARS-COV-2 poprzez prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych:

- nadzór nad pojedynczymi przypadkami zakażenia oraz identyfikowanie większych ognisk,
- nakładanie obowiązku kwarantanny dla osób z bezpośredniego kontaktu z osobą zakażoną SARS-CoV-2,

- kierowaniem na badania, współpracę z zespołami wymazowymi,
- zlecanie testów,
- aktywne doradztwo w zakresie stosowania zasad sanitarnych dla osób prywatnych i instytucji takich jak szkoły, sklepy, punkty usługowe.

Zadania nałożone na Inspekcję Sanitarną wielokrotnie w ciągu roku były modyfikowane poprzez wydawane nowe wytyczne i rozporządzenia.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania monitorowano na podstawie zawiadomień o rozpoznaniu (podejrzeniu) zachorowań na chorobę zakaźną otrzymywanych od lekarzy oraz zgłoszeń dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych z ośrodków diagnostycznych.

W 2020 roku na terenie powiatu sandomierskiego wystąpiło trzy zbiorowe zatrucia pokarmowe (w domach prywatnych). Czynnikiem etiologicznym, który spowodował w/w zatrucia była salmonella

(w 2019- 2, zbiorowe zatrucia pokarmowe).

W porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się liczba osób zaszczepionych przeciwko wścieklicznie (pokąsanych przez zwierzęta), w roku 2020 zaszczepiono po narażeniu – 22 osób, w roku 2019 zaszczepiono – 25 osób.

W 2020 roku sytuacja epidemiologiczna gruźlicy uległa nieznacznej poprawie (2020 - 3 przypadki,

2019 - 4 przypadków). Gruźlica nadal stanowi poważny problem zdrowia publicznego. Wywoływana

jest przez prątki gruźlicy i ma powinowactwo głównie do układu oddechowego, ale może dotyczyć również wszystkich tkanek i narządów. Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i diagnostycznym.

Nie wystąpiły w 2020 r. na terenie powiatu sandomierskiego, szczególnie niebezpieczne odmiany grypy, ostre wirusowe zapalenia wątroby typu B i C oraz zachorowanie na odrę .

Jesienią 2020 r. odnotowano gwałtowny wzrost zachorowań na COVID-19 i zakażeń Sars-CoV-2

w powiecie sandomierskim. Obecna zapadalność dla aktywnych przypadków powiatu wynosi 43,3/10 000. Zachorowania w dużej liczbie stwierdzanych przypadków mają charakter rozproszony,

co przy dużej liczbie stwierdzanych nowych przypadków utrudnia skuteczne i szybkie dotarcie do każdego pacjenta w celu przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego. Z tego powodu przyjęto, że decyzja o izolacji zapada automatycznie, z chwilą potwierdzenia dodatniego wyniku. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania wirusa przyjęto także, że osoby zamieszkujące wspólnie z osobą zakażoną podlegają kwarantannie od chwili potwierdzenia zakażenia u osoby izolowanej, bez konieczności oczekiwania na decyzję służb sanitarnych - epidemicznych (do września PPIS w Sandomierzu wydał w formie papierowej 1638 decyzji o kwarantannie).

Globalna pandemia COVID-19, spowodowana rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, zmusiła społeczeństwo do zmian w każdej właściwie płaszczyźnie życia codziennego, od pracy czy nauki, po spędzanie czasu wolnego i życie rodzinne.

W ramach nadzoru nad wybranymi chorobami zakaźnymi i zakażeniami w Inspekcji Sanitarnej w Sandomierzu:

- prowadzono stałą ocenę i analizę zachorowań oraz zakażeń mającą na celu wykrywanie i zwalczanie szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych i zakażeń, wykrywanie chorób nie występujących naturalnie w Polsce, wykrywanie chorób, które mogą potencjalnie zostać zawleczone na teren powiatu sandomierskiego przez osoby powracające z zagranicznych podróży,
- uaktualniono plany gotowości zwalczania ww. zdarzeń,
- przeprowadzono na bieżąco dochodzenia epidemiologiczne mające na celu określenie, wykrycie i unieszkodliwienie: przyczyn, rezerwuarów, źródeł oraz dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń,
- w celu wykrycia biologicznych czynników chorobotwórczych wykonywano badania sanitarno-epidemiologiczne osób, które były narażone na zakażenie przez styczność z osobami zakażonymi lub chorymi. W związku z tym zgodnie z obowiązującymi procedurami, od określonych osób zlecano pobór próby materiałów do badań laboratoryjnych,
- udzielano instruktażu dotyczącego postępowania przeciwepidemicznego: w środowiskach osób chorych na określone choroby zakaźne, w celu zainicjowania zachowań prozdrowotnych u mieszkańców naszego powiatu,
- kontynuowano współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie zapobiegania chorobom odzwierzęcym,
- przeprowadzono kontrole przestrzegania nakazów i zaleceń wydanych w związku ze zwalczaniem epidemii (kontrole covidowe). Ogółem przeprowadzono 364 kontrole.

f) Organizowanie badań profilaktycznych w zakresie mikrobiologii i parazytologii.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Sandomierzu posiada Certyfikat Akredytacji przyznany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Jest on potwierdzeniem wdrożonego systemu zarządzania zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Dodatkowym potwierdzeniem kompetencji Oddziału Laboratoryjnego jest udział w międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych, organizowanych przez referencyjne laboratoria w Polsce i na świecie. Badania laboratoryjne wykonywane są zgodnie z polskimi normami, normami europejskimi i własnymi procedurami badawczymi.

W Oddziale Laboratoryjnym wykonuje się:

- badania jakości zdrowotnej środków spożywczych

W 2020 r. wykonano badania 137 próbek żywności w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Badano próbki mięsa i przetworów mięsnych, drobiu i produktów drobiarskich, jaj, ryb i owoców morza, mleka i przetworów mlecznych, wyrobów cukierniczych i ciastkarskich, owoców i ich przetworów, ziół, przypraw, wyrobów garmazeryjnych i kulinarnych, warzyw i ich przetworów.

Próbki badano w dwóch kierunkach: mikrobiologia i znakowanie. W zakresie mikrobiologii próbki badano na wykrywanie bakterii takich jak: Salmonella, Listeria monocytogenes, Bacillus cereus, Escherichia coli, Enterobacteriaceae, gronkowce koagulazododatnie.

Do badań pobierano próbki krajowe oraz próbki pochodzące z importu.

- badania bakteriologiczne wykrywające czynniki etiologiczne chorób zakaźnych oraz monitorujące skuteczność procesów sterylizacji

W ramach badań profilaktycznych do książeczki zdrowia w kierunku nosicielstwa Salmonella i Shigella przebadano 2463 od 821 osób. Wykonano również badania 84 próbki od 280 osób ze styczności ze źródłem zakażenia, ozdowieńców i nosicieli w kierunku Salmonella i Shigella. W Pracowni Bakteriologii wykonano ponadto 280 badań skuteczności sterylizacji urządzeń sterylizujących stosowanych w obiektach służby zdrowia.

- badania fizykochemiczne i bakteriologiczne wody

Wykonano badania 140 próbek w ramach kontroli urzędowej: wody do spożycia, wody w basenach kąpielowych, naturalnych wód butelkowanych, ciepłej wody użytkowej. Badania

prowadzono w zakresie analiz chemicznych (żelazo, azotany, mangan, utlenialność) oraz fizycznych (mętność, barwa, zapach, smak, pH, przewodność). Pod względem mikrobiologicznym sprawdzano parametry takie jak: ogólna liczba bakterii w 36°C i 22°C, bakterie z grupy coli, E. coli, Legionella, Pseudomonas aeruginosa, Clostridia, enterokoki kałowe, gronkowce).

g) Opracowywanie ognisk chorób zakaźnych w celu przerwania łańcucha zakażeń.

Opracowanie ogniska każdej choroby zakaźnej ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa

w zakresie tej choroby w otoczeniu osoby chorej lub zakażonej. W ognisku choroby zakaźnej przeprowadzane jest epidemiologiczne dochodzenie tj. ustalenie przyczyny, źródła, ewentualnych kontaktów oraz mechanizmu wystąpienia zachorowania, w celu zapewnienia skutecznej likwidacji tego ogniska.

Opracowanie ogniska choroby zakaźnej polega na:

- ustaleniu w trakcie przeprowadzanego wywiadu epidemiologicznego rezerwuaru zarazka, okresu wylęgania choroby, źródła zakażenia, drogi i mechanizmu szerzenia się, wrót zakażenia, okresu zaraźliwości (badania kontrolne po przeprowadzonym leczeniu),
- określeniu populacji osób zakażonych i podatnych na zakażenie z uwzględnieniem wieku oraz płci, występowania geograficznego i czasowego,
- unieszkodliwieniu źródła zakażenia i przecięciu dróg szerzenia (np. nadzór lekarsko - pielęgniarski, nadzór epidemiologiczny, kwarantanna, izolacja osoby zakażonej / podejrzaney o zakażenie),
- zwiększeniu odporności u osób podatnych na zakażenie (skierowanie na szczepienia przeciwko określonej chorobie zakaźnej),
- udzieleniu instruktażu w zakresie profilaktyki zakażeń i postępowania przeciwepidemicznego w ognisku (dystans, dezynfekcja, maseczki),
- nawiązaniu współpracy z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Inspekcją Ochrony Środowiska w przypadku wystąpienia zakażenia lub choroby zakaźnej które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta, w celu dokonania oceny rodzaju i stopnia zagrożenia oraz podjęcia skutecznych wspólnych działań (eliminacja nośnika zakażenia).

Działania podejmowane przez **Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sandomierzu** w 2020 roku polegały na ochronie zdrowia publicznego i wynikają głównie z zagrożenia wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt przenoszących się na ludzi oraz chorób zwierząt o dużym znaczeniu ekonomicznym. W związku z tym Powiatowy Lekarz Weterynarii podejmował następujące działania profilaktyczno - zapobiegawcze oraz monitoringowe:

Gruźlica, białaczka, bruceloza bydła

Badaniami kontrolnymi obejmuje się corocznie $\frac{1}{5}$ pogłowia bydła z terenu powiatu.

W roku 2020 poddano badaniom monitoringowym w kierunku:

- gruźlicy - 884 sztuk bydła w 124 stadach,
- białaczki - 372 sztuk bydła w 104 stadach,
- brucelozy - 372 sztuk bydła w 104 stadach.

Nie stwierdzono wyników dodatnich, ponadto badaniami kontrolnymi objęto między innymi:

- bruceloza owiec i kóz 12 szt. w 4 stadach,
- choroba niebieskiego języka bydła 26 szt. w 4 stadach, owiec 2 szt. w 2 stadach,
- klasyczny pomór świń u świń 15 szt. w 15 stadach, u dzików 6 szt.,
- afrykański pomór świń u dzików – 512 próbek pobrano próbki narządów wewnętrznych od 13 sztuk dzików padłych w wyniku kolizji drogowych wszystkie - wyniki ujemne, pobrano 499 próbek krwi od dzików odstrzelonych przez myśliwych, w ramach odstrzału sanitarnego i odstrzału w obszarze ochronnym – wszystkie wyniki ujemne.

Wścieklizna zwierząt

- w roku 2020 przeprowadzono jednokrotne szczepienie lisów wolnożyjących w akcji jesiennej,
- w roku 2020 zaszczepiono 5653 psy i 76 kotów,
- poddano badaniom monitoringowym 26 sztuk lisów po odstrzeleniu celem określenia stopnia przyjęcia szczepionki oraz skuteczności szczepienia,
- przeprowadzono dochodzenie epizootyczne i pobrano materiał do badań w 4 przypadkach podejrzenia zwierzęcia o wściekliznę - wykluczono obecność wirusa wścieklizny,
- poddano obserwacji po pogryzieniu człowieka 71 zwierząt (60 psów, 9 kotów, 21 królików i 1 szczura), w celu wykluczenia wścieklizny u zwierząt i wstrzymania szczepień zapobiegawczych pokąsanych osób.

Podjęte coroczne działania przyczyniły się do tego, że w 2020 roku **nie stwierdzono żadnego przypadku tej choroby u zwierząt na terenie powiatu.**

BSE- gąbczasta encefalopatia bydła.

W celu ograniczenia zagrożenia wystąpienia tej choroby podejmowane są następujące działania:

- zakazane jest stosowanie mączek mięsno - kostnych w żywieniu zwierząt gospodarskich,
- badanie w kierunku BSE wszystkich sztuk ubijanego bydła powyżej 72 m-ca życia,
- badanie padłego bydła powyżej 24 m-ca życia.

Ogółem w roku 2020 w powiecie sandomierskim zgłoszono do utylizacji 50 sztuk bydła, w tym 39 podlegało badaniom na BSE.

U wszystkich badanych sztuk stwierdzono wynik negatywny, materiał szczególnego ryzyka pochodzący z ubojni jest w 100% utylizowany.

Grypa ptaków – HPAI - influenza ptaków

W 2020 r. nie stwierdzono przypadków grypy ptaków na terenie powiatu sandomierskiego.

W ramach monitoringu pobrano 10 prób krwi od drobiu – wyniki ujemne.

Choroba Aujeszkiego

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Sandomierzu informuje, że na terenie powiatu sandomierskiego (liczącym 676 km² i obejmującym zasięgiem 9 gmin) wszystkie zarejestrowane stada świń uzyskały status stad urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego.

Po spełnieniu w/w warunków Powiatowy Lekarz Weterynarii w Sandomierzu, wydał decyzje administracyjne o uznaniu stad za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkiego u świń i zakazał w tych stadach szczepienia świń przeciwko chorobie Aujeszkiego.

W 2021 roku kontynuowany będzie monitoring dotyczący chorób zakaźnych zwierząt.

2) Działania w celu ochrony zdrowia ludności przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych w tym chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy

a) Sprawowanie z nadzoru nad warunkami: higieny pracy w zakładach, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny środowiska, higieny wypoczynku i rekreacji.

Bieżący nadzór nad warunkami pracy w zakładach polegał na ocenie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń produkcyjnych, technologicznych oraz sanitarno-socjalnych. Podczas kontroli sprawdzano dokumentację dotyczącą:

- aktualności profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy z uwzględnieniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych, biologicznych i czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym występujących w środowisku pracy,
- rejestrów prac i pracowników - w zakładach, w których występują czynniki biologiczne i czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

- ewidencji wydania odzieży ochronnej i roboczej, sprzętu ochrony indywidualnej i środków czystości,
- rejestru rozchodu i przychodu stosowanych prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin,
- rejestrów i kart pomiarowych, wraz z wynikami czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- rejestrów chorób zawodowych.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydano decyzje nakazujące ich usunięcie w ustalonych terminach. Wydano ogółem 4 decyzje administracyjne w zakresie poprawy warunków pracy.

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu, wpłynęło 6 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych. Wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W roku minionym nie stwierdzono zagrożeń wpływających na życie i zdrowie pracowników zatrudnionych w podmiotach gospodarczych objętych nadzorem.

Nadzór nad warunkami higieny wypoczynku i rekreacji sprawowano m.in. poprzez: ocenę stanu sanitarnego i kontrolę terenowo - laboratoryjną w poniższych obiektach:

- Pływalnia kryta w Sandomierzu, ul. Zielna 6 (pobrano 8 próbek wody basenowej – próbki nie uległy zakwestionowaniu), przeprowadzono 1 kontrolę oceny stanu sanitarnego – nie stwierdzono uchybień;
- Basen Hotelu „Mały Rzym” (pobrano 5 próbek wody basenowej – uległy zakwestionowaniu), ocena stanu sanitarnego obiektu nie wykazała uchybień.

W związku z obowiązującymi przepisami prawnymi przez administratorów basenów: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sandomierzu oraz „Mały Rzym” Hotel i Restauracja Spółka z.o.o. przy ul. Okrzei w Sandomierzu, prowadzony był nadzór laboratoryjny nad jakością wody w urządzeniach basenowych.

W badanych próbkach wody pobranych, w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenia bakterii *Pseudomonas aeruginosa*. W związku z powyższym przeprowadzono modernizację systemu uzdatniania wody basenowej oraz czyszczenie i dezynfekcję urządzeń wodnych na w/w basenie. Nie wyegzekwowano poprawy jakości wody, z uwagi na zamknięcie obiektu, w związku z pandemią COVID-19.

Wprowadzone ograniczenia spowodowane stanem epidemii koronawirusa SARS-Co-V-2 w kraju, spowodowały, że zaplanowane działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej związane z bieżącymi kontrolami zaplanowanymi na 2020 r., nie zrealizowano zgodnie z harmonogramem. Pomimo w/w ograniczeń kontynuowano nadzór nad terenami rekreacyjnymi (m.in. placami zabaw na terenach odkrytych). W minionym roku przeprowadzono 24 kontrole sanitarne. Stwierdzone uchybienia dotyczyły wymiany piasku oraz uporządkowania terenu wokół piaskownicy. Naruszenia wymagań sanitarnych zostały wyegzekwowane w ustalonym terminie.

Dla zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego ludności organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontynuowały w 2020 r., czynności kontrolne w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, dostępności ustępów publicznych wolno stojących oraz zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej (na stacjach paliw oraz w miejscach wypoczynku). Łącznie przeprowadzono 5 kontroli, na podstawie których stwierdzono, że bieżący stan sanitarny w skontrolowanych obiektach nie budził zastrzeżeń.

W celu zachowania bezpieczeństwa sanitarnego turystów nadzorem sanitarnym objęto 23 obiekty noclegowe (8 – hoteli, 3 – motele oraz 17 innych obiektów świadczących usługi noclegowe), w których przeprowadzono 23 kontrole sanitarne. W odniesieniu do ubiegłego roku stan sanitarny obiektów noclegowych oraz poziom świadczonych usług noclegowych zachowano na dobrym poziomie.

W 2020 roku nadzorem sanitarnym objęto również środki transportu osobowego, tj.: autobusy komunikacji miejskiej, statki pasażerskie żeglugi śródlądowej. Kontrole sanitarne przeprowadzono

w 8 obiektach, tj. 6 autobusów miejskich MKS, 2 statki pasażerskie żeglugi śródlądowej – uchybień nie stwierdzono. Ponadto w autobusach miejskich prowadzono regularne kontrole dotyczące realizacji reżimu sanitarnego, w związku z trwającą epidemią.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w minionym roku nadzorowały czynności związane z przeprowadzeniem ekshumacji zwłok bądź szczątków ludzkich, wykonywane przez specjalistyczne firmy. Celem prowadzonego nadzoru było zachowanie bezpieczeństwa osób bezpośrednio związanych z wykonywaniem w/w czynności (wydobycie zwłok/szczątków z pierwotnego miejsca pochówku oraz transport do miejsca nowego pochówku) oraz ochronę środowiska. W 2020 r., wydano 9 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Ponadto wydano 6 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

W związku z rosnącymi zakażeniami na COVID-19 wzmocniono nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej, tj.: stacjami paliw, aptekami, punktami aptecznymi, obiektami handlowymi, obiektami sportowymi, a także zakładami usługowymi (fryzjerskie i kosmetyczne) w kontekście zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Dlatego też nasilono nadzór nad zapewnieniem dla klientów i pracowników środków ochrony indywidualnej, tj. maseczek ochronnych, przyłbic oraz środków do dezynfekcji rąk bądź rękawiczek ochronnych, sprawdzano respektowanie przepisów prawnych, podczas wykonywania usług.

Ponadto w okresie po 15.03.2020 r. kontrolowano wspólnie z przedstawicielami Straży Pożarnej bądź PCZK miejsca wytypowane do kwarantanny zbiorowej, w poszczególnych gminach oraz izolatorium (oceniono 5 takich miejsc). Wydawano także opinie sanitarne na organizowane imprezy masowe w plenerze oraz w pomieszczeniach, m.in. opiniowano festiwal „Dookoła wody”, koncert „Otoczeni barwami muzyki”, festiwal „Czekolady”, „Jarmark Jagielloński”, imprezę „Pokaz Mody, Warsztaty Makijażu i Fotograficzne”, seanse filmowe w plenerze.

Współpracowano z instytucjami kultury oraz sportu w poszczególnych gminach, w zakresie przestrzegania bezpieczeństwa epidemicznego podczas stopniowego (przy zachowaniu pewnych ograniczeń adekwatnych do obowiązujących przepisów prawnych) wznowiania działalności w poszczególnych sekcjach tematycznych. Współpraca ta polegała na przeglądzie obiektów pod względem funkcjonalności oraz przystosowania ich do obowiązującego reżimu sanitarnego, oceny procedur funkcjonowania tych obiektów, prowadzono również konsultacje telefoniczne w powyższym zakresie.

Na podkreślenie zasługuje współpraca z Sandomierskim Centrum Kultury i podległym jej obiektom, GOK Zawichost, GOK Samborzec, GOK Dwikozy. Kierownictwo tych jednostek na każdym etapie luzowania obostrzeń związanych z COVID – 19 konsultowało zakres działalności i procedury postępowania w celu ochrony pracowników oraz uczestników.

Współpracowano również z instytucjami kościelnymi poprzez ocenę programów uroczystości czy też wydarzeń pod względem respektowania obostrzeń sanitarnych (wydawano zezwolenia np. na przeprowadzenie Procesji Bożego Ciała czy też Papieskiego Rajdu Rowerowego).

Nawiązano także współpracę z administratorami budynków zamieszkania zbiorowego, w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz zabezpieczenia klatek schodowych, w dozwolonej ze środkami dezynfekcyjnymi do rąk, jak również przeprowadzenie dezynfekcji klatki schodowej, w przypadku stwierdzenia izolacji domowej bądź kwarantanny lokatorów, a także ustalano na bieżąco zasady przeprowadzania przeglądów technicznych, kominiarskich, gazowych bądź też awaryjnych napraw usterek wodno-kanalizacyjnych w lokalach mieszkalnych.

Do powyższych działań należy dołączyć współpracę z zakładami pogrzebowymi w zakresie ustalenia zasad pochówków osób zmarłych na COVID-19. Na bieżąco przekazywano do wiadomości procedury postępowania oraz zmianę przepisów prawnych w tym zakresie jak również stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego.

W roku sprawozdawczym 2020 kontrolą objęto 68 placówki nauczania, wychowania i pracy pozaszkolnej oraz 6 sezonowych placówek wypoczynku zimowego / letniego.

Podczas wykonywanych czynności kontrolnych w placówkach oświatowo-wychowawczych szczególną uwagę zwracano na :

- przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych,
- stan sanitarno-techniczny budynków, pomieszczeń, terenów sportowych, placów zabaw, placów rekreacyjnych,
- stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, terenów sportowych, placów zabaw, placów rekreacyjnych,
- właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów,
- prawidłowy rozkład planów lekcyjnych,
- rodzaj i stan techniczny sal gimnastycznych, zaplecza sportowego, boisk sportowych,
- zapewnienie opieki medycznej w szkołach,
- mikroklimat pomieszczeń, tj. prawidłowe oświetlenie naturalne i sztuczne sal lekcyjnych, sal zabaw, pomieszczeń warsztatowych, pracowni szkolnych, zapewnienie odpowiedniej temperatury, w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych,
- warunki do prowadzenia żywienia/dożywiania w szkołach i przedszkolach.

W roku sprawozdawczym wykonano 119 kontroli.

Wydano 11 decyzji merytorycznych w tym: 2 płaćnicze, 7 przedłużających.

Decyzje dotyczyły: nieprawidłowego stanu sanitarno - technicznego ścian, sufitów, podłóg na korytarzach szkolnych, klatkach schodowych , pomieszczeniach bloku sportowego, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, osłonięcia grzejników c.o. oraz nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego oświetlenia sztucznego.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble szkolne oceniono w 51 skontrolowanych placówkach, 51 placówek posiada 100% mebli z certyfikatami.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

W obszarze dożywiania dzieci i młodzieży, w placówkach oświatowo-wychowawczych nadzorowano przestrzeganie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W 2020 r. pozytywną opinię sanitarną otrzymały następujące placówki :

- Żłobek przy Przedszkolu Samorządowym Nr 6 w Sandomierzu, ul. Tadeusza Króla, 27-600 Sandomierz,
- Ognisko Muzyczne „GAMA”, ul. Orzeszkowej 8, 27-600 Sandomierz,
- Żłobek w Klimontowie, ul. Szkolna, 27-640 Klimontów,
- Żłobek „Mali Odkrywcy”, ul. Wojska Polskiego, 27-600 Sandomierz,
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny ‘Radość Życia”, ul. Trześniowska, 27-600 Sandomierz,
- Park Robotów, ul. Słowackiego 35A/8A, 27-600 Sandomierz.

Na terenie powiatu sandomierskiego w elektronicznej bazie danych zarejestrowano 2 wypoczynki zimowe, z których skorzystało 42 uczestników. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne pod względem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych oraz przestrzegania procedur przeciwepidemicznych.

Wypoczynek letni – w elektronicznej bazie danych zarejestrowano 4 wypoczynki. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne pod względem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych oraz przestrzegania procedur przeciwepidemicznych. Z wypoczynku letniego skorzystało 57 dzieci i młodzieży.

Podczas kontroli bezwzględnie sprawdzano, czy przestrzegane są procedury przeciwepidemiczne oraz zapisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Organy prowadzące placówki oświatowo-wychowawcze informowano o stanie sanitarno-technicznym budynków, pomieszczeń szkolnych, boisk sportowych poprzez przysyłanie wystąpień o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Na prośbę zarządzających lub jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za przestrzeganie wymagań higieniczno-sanitarnych, wydano 7 decyzji przedłużających.

Przyczyną przedłużania terminów realizacji zaleceń wynikających z wydanych decyzji administracyjnych był brak środków finansowych ze względu na przesunięcie ich na walkę z pandemią koronawirusa.

Przeprowadzone kontrole miały na celu uzyskanie poprawy warunków sanitarno-higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiedniego reżimu sanitarnego pod względem epidemicznym.

b) Nadzór nad zgodnością realizacji nowych przedsięwzięć budowlanych z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi.

Zaopiniowano 14 wniosków w ramach prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

- zaopiniowano 12 wniosków co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W 1 przypadku wyrażono stanowisko, że brak jest przesłanek do wydania żądanych opinii, wniosek dotyczył: budowy budynku inwentarskiego – tuczarni do chowu trzody chlewnej wielkości maksymalnej, możliwej obsady inwentarza 1996 szt. (279,44 DJHP), przy czym z przedstawionych dokumentów wynikało, że przedmiotowe przedsięwzięcie należy do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 59 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283), w związku z § 2 ust. 1 pkt 51 lit. „b” rozporządzenia Rady Ministrów dnia 26 września 2020r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r. poz. 1839) tj. chów lub hodowla zwierząt innych niż wymienione w lit. „a” w liczbie nie mniejszej niż 210 DJP. W świetle powyższego brak jest przesłanek do wydania żądanej opinii. W 1 przypadku, na wniosek podmiotu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu, umorzył w całości postępowanie w sprawie: o wyrażenie opinii w przedmiocie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na „zmianie sposobu użytkowania hali magazynowej w Zakładzie Przetwórstwa Owoców i Warzyw. W 4 przypadkach, dot.: wydobywania piasku z rzeki Wisły, budowy elektrowni słonecznej Sprzypaczowice II, budowy gazociągu wysokiego ciśnienia ND 100 w msc. Sandomierz i Kobierniki, Budowy linii rozlewania soku jabłkowego w msc. Węgrce - wystosowano pisma do uzupełnienia, w okresie sprawozdawczym nie zostały nadesłane żądane dokumenty. Dla 6 przedsięwzięć (dotyczy: lokalizacji instalacji do przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych, budowy mostu przez ciek bez nazwy, budowy punktu skupu złomu, przebudowy sieci gazowej w/c w m. Sobótka – Dąbie, przedsięwzięcia pn. „Wprowadzenie innowacyjnych procesów w zakresie pakowania wyrobów gotowych w zakładzie w miejscowości Gałkowice Kolonia”, rozbudowy drogi gminnej, po przeanalizowaniu materiałów, odstąpiono od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Analiza przedstawionego materiału dowodowego pozwoliła na ustalenie, że przedsięwzięcia te nie będą mieć niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzi,

- zaopiniowano 2 wnioski dotyczące warunków realizacji przedsięwzięcia, na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jeden wniosek dotyczył wyrażenia opinii o realizacji przedsięwzięcia pn. „Wzmocnienie istniejącego mostu przez rzekę Wisłę oraz budowa drogi krajowej nr 77 przez Sandomierz po prawej stronie Wisły (ul. Lwowska – bis) jako nowy przebieg wraz z włączeniem do drogi krajowej nr 77”; przy czym postępowanie w przedmiocie wydania decyzji środowiskowej prowadzone było dla inwestycji zaliczanej do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Opinię wydawano w formie postanowienia, przy czym opiniowano przedłożone dokumenty wyłącznie w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi Drugi wniosek dotyczył: budowy budynku inwentarskiego – tuczarni do chowu trzody chlewnej wielkości maksymalnej, możliwej obsady inwentarza 1996 szt. (279,44 DJHP), przy czym postępowanie w przedmiocie wydania decyzji środowiskowej prowadzone było dla inwestycji zaliczanej do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. W toku prowadzonego postępowania wystosowane zostały pisma do uzupełnienia. W okresie sprawozdawczym nie zostały nadesłane żądane dokumenty.

Zaopiniowano 6 wniosków w ramach prowadzonego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

- zaopiniowano 1 wniosek o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla potrzeb sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dot. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Ryłowice” na terenie gminy Samborzec,
- wydano 1 opinię w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Postępowanie dotyczyło zmiany Nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łonów i Łonów Kolonia. Z analizy przedmiotowego projektu wynikało, że wprowadzona zmiana stanowi niewielką modyfikację istniejącego już dokumentu, i w ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu, ustalenia zmiany Nr 5 planu nie będą mieć negatywnego wpływu na zdrowie i życie ludzi,
- zaopiniowano 2 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – dot. projektu zmiany Nr 4 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łonów i oraz projektu zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla „Chwałki I” w Sandomierzu. Projekty zaopiniowano pozytywnie,
- zaopiniowano 1 wniosek o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Samborzec,
- zaopiniowano w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt zmiany Nr 6 Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Łonów. Projekt zaopiniowano pozytywnie.

Uzgodniono 44 projekty pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Wszystkie dokumentacje uzyskały akceptacje Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród wydanych opinii: 42 dotyczyło inwestycji związanych z infrastrukturą techniczną, tj. budową sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, budową ujęcia wody ze zbiornikami wody pitnej; 2 opinie dotyczyły inwestycji związanych z modernizacją istniejących zakładów spożywczych: Zakładu w Gałkowicach Kolonia zajmującego się produkcją kiszenia i pakowania kapusty i ogórków oraz Zakładu w Chodkowie Starym zajmującym się produkcją i przetwórstwem produktów owocowych i warzywnych.

Wyrażono zgodę na lokalizację wyrzutni powietrza na poziomie terenu na działce nr ew. 1100/23 zlokalizowanej przy ul. Zamkowej w Sandomierzu, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w decyzji znak SE.V-4430/17/20 z dnia 21.09.2020 r.; zgodnie z przepisami §152 ust. 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Dokonano odbiorów 65 obiektów budowlanych, dla których w toku prowadzonego postępowania przeprowadzone zostały czynności kontrolne. Na podstawie kontroli oraz okazanych dokumentów ustalono, że ww. obiekty wykonane zostały zgodnie z wymaganiami sanitarnymi i zdrowotnymi. Ponadto dla 5 obiektów budowlanych wydane zostały zaświadczenia informujące, że nie przewiduje się przeprowadzenia czynności kontrolnych, w celu ustalenia zgodności obiektu budowlanego z projektem budowlanym przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie, z uwagi na charakter i zakres inwestycji.

3) Inicjowanie działalności oświatowo-zdrowotnej.

W 2020 roku głównym kierunkiem działalności oświatowo – zdrowotnej było:

- promowanie zdrowego stylu życia poprzez inicjowanie i koordynowanie zadań wynikających z celów Narodowego Programu Zdrowia, a w szczególności profilaktyka antytytoniowa i Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeń HIV,
- realizacja zadań w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia wynikające z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz podejmowanie działań wynikających z zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa,
- realizacja zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej w oparciu o założenia programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!”,
- integrowanie działań w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia we współpracy z władzami rządowymi, samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi wynikającymi z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu oraz potrzeb zdrowotnych w społecznościach lokalnych.

ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Tegorocznym tematem Światowego Dnia Zdrowia (World Health Day) 2020 jest docenienie pracy pielęgniarek i położnych. Oczywiście w aspekcie aktualnej epidemii koronawirusa podkreślenie ich roli jest bardzo istotne.

W 2020 r. w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, przekazywano informacje na tematy prozdrowotne, w celu dotarcia do szerokiej grupy odbiorców np.: (interesanci PSSE w Sandomierzu, internauci odwiedzający stronę internetową PSSE).

AKCJA LETNIA I ZIMOWA w 2020 r.

W ramach interwencji nieprogramowej „Zdrowe Wakacje” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sandomierzu, w okresie wypoczynku zimowego i wakacyjnego skierowała swoje działania do dzieci i młodzieży korzystającej z wypoczynku zorganizowanego na terenie powiatu sandomierskiego.

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono informacje:

- O konkursie, promującym aktywność fizyczną podczas wakacji spędzanych wspólnie z rodziną opublikowanego na Facebooku Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Zamieszczono informacje na temat bezpiecznych zasad podczas grzybobrania pt.: „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”,
- Informacje na temat szkodliwości używania przez młodzież substancji psychoaktywnych o nieprzewidywalnym składzie chemicznym, zagrażającym zdrowiu i życiu - nowych narkotyków tzw. dopalaczy pt.: "Stop dopalaczom".

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dla organizatorów wypoczynku letniego

i zimowego, świetlic środowiskowych, domów kultury: nt. szkodliwości palenia, szkodliwości nadmiernego promieniowania UV, profilaktyki HIV/AIDS, dopalaczy-nowych narkotyków, zagrożeń związanych z ukąszeniem przez kleszcza, podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania, bezpieczeństwa podczas wakacji, upałów, barszczu Sosnowskiego, ulotki – Wakacje zdrowe i bezpieczne- Koronawirus-covid-19.

Przygotowano gazetkę tematyczną dla interesantów w budynku PSSE w Sandomierzu.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Sandomierzu w 2020 roku realizowała następujące programy profilaktyczne:

PROFILAKTYKA ANTYTYTONIOWA

W 2020 roku zamieszczano na stronie internetowej PSSE następujące informacje na tematy antytytoniowe:

- 31 maja Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony był pod hasłem: „Ochrona młodzieży przed manipulacjami przemysłu tytoniowego”,
- Wycofanie ze sprzedaży papierosów mentolowych, smakowych oraz „klikanych”,
- E-papierosy – nowe zagrożenie zdrowia publicznego,
- Światowego Dnia Rzucania Palenia.

W przedszkolach i szkołach podstawowych prowadzone były programy edukacji antytytoniowej we wszystkich grupach wiekowych.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program ten jest adresowany do dzieci przedszkolnych, z udziałem rodziców i opiekunów. Celem priorytetowym jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego.

Na terenie powiatu program realizowany był w przedszkolach oraz szkołach podstawowych.

W realizacji programu uczestniczyło 10 placówek z terenu powiatu sandomierskiego, edukacją objęto 350 dzieci i 264 rodziców.

W związku z sytuacją epidemiologiczną realizacja wszystkich zaplanowanych zadań nie odbyła się, pomimo tego część zaplanowanych zadań została zrealizowana za pomocą zajęć zdalnych, które były wysyłane rodzicom w formie propozycji zajęć dla dzieci poprzez bloga przedszkolnego oraz zadań wysyłanych grupom przedszkolnym poprzez komunikator Messenger. Zdjęcia z wykonywanych zadań wysyłane przez rodziców były zamieszczane na blogu placówki.

W jednej placówce całość programu została przeprowadzona zdalnie przy bardzo dużym zaangażowaniu rodziców, którzy pomagali przy zorganizowaniu wykonania prac plastycznych. Ze względu na pandemię nie udało się zorganizować corocznego happeningu antytytoniowego ulicami miasta.

Program „Czyste powietrze wokół nas” co roku cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci. Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach, były bardzo aktywne, łatwo przyswajały informacje na temat problemu dymu tytoniowego oraz jak unikać sytuacji w których dzieci przebywają w pomieszczeniach zadymionych.

Podczas zajęć zwracano uwagę na promowanie zdrowego stylu życia, dbania o przyrodę oraz wdrażania zasad ekologii jako alternatywę dla palenia. **Rodzice odchodzą od palenia tytoniu, deklarują niepalenie w obecności dzieci.**

„Nie pal przy mnie proszę” - program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W realizacji programu brało udział 6 szkół podstawowych, uczestniczyło 394 uczniów i 252 rodziców.

Treści zawarte w programie dostosowane są do wieku dzieci, dzięki temu uczniowie mogli w łatwy i przyjemny sposób przyswoić przekazywaną im wiedzę. Program został pozytywnie odebrany

przez uczniów jak również uzyskał pozytywną opinię rodziców. Wszystkie szkoły przeprowadziły zajęcia według scenariuszy programu. Podczas realizowanych zajęć stosowano metody aktywizujące. Nauczyciele według scenariuszy prowadzili zajęcia, które uczniowie odbierają jako bardzo ciekawe. Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w programie, są zaangażowane. Zajęcia odbywały się częściowo zdalnie ze względu na sytuację epidemiologiczną, zostały urozmaicone poprzez rozwiązywanie

quizów i rebusów dotyczących zdrowia. W realizacji programu aktywnie uczestniczyli wychowawcy poszczególnych klas.

Szkoły angażowały rodziców w działania dodatkowe w ramach realizacji programu. Rodzice uczestniczyli w zajęciach on-line podczas pracy zdalnej. W jednej szkole dzieci klas I-III przygotowały podziękowania dla służby zdrowia za ich pracę w czasie pandemii, które zamieszczono na stronie internetowej szkoły.

Działania w ramach tego programu powiązane były z działaniami zdrowotnymi realizowanymi na terenie szkoły. Dzieci poznały zalety prozdrowotne zdrowego odżywiania, zapoznały się z ćwiczeniami gimnastycznymi kształtującymi właściwą postawę, kondycję i sprawność ruchową. **Założenia profilaktyczne programu przyniosły zamierzony efekt, rodzice deklarują niepalenie i zaprzestają palenia w obecności dzieci.**

„Znajdź właściwe rozwiązanie” - jest to program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej. W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących po raz pierwszy zapalić papierosa. Nadrzędnym celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów.

Program realizowało 5 szkół podstawowych. W realizacji programu uczestniczyło 292 uczniów i 260 rodziców. Program spotkał się z pozytywnym odbiorem zarówno wśród uczniów szkoły podstawowej jak również rodziców. Rodzice angażowani byli w pracę zdalną z dziećmi. W części szkół

był przeprowadzony wśród uczniów w formie 5 zajęć warsztatowych. W roku szkolnym 2019/2020 wystąpiły problemy ze zrealizowaniem zajęć w całości ze względu na pandemię koronawirusa i absencję chorobową uczniów w czasie zimowym.

Program był realizowany poprzez różnorodne formy: zajęcia warsztatowe przeprowadzone według gotowych scenariuszy, prelekcje, pogadanki, imprezy środowiskowe oraz projekcje filmu.

Program uświadomił uczestnikom, że przebywanie w towarzystwie osób palących jest szkodliwe dla zdrowia. Zdobyli wiedzę, że większość dzieci, młodzieży i dorosłych nie pali. **Niestety wśród młodzieży coraz większą popularność zdobywają e-papierosy stanowiące nowe zagrożenie zdrowotne.**

Bieg po zdrowie” - program edukacji antytytoniowej opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami. Odbiorcami programu byli uczniowie klas IV szkoły podstawowej.

Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W realizacji programu brało udział 11 szkół podstawowych, uczestniczyło 125 uczniów i 73 rodziców.

Z uwagi na czas nauki zdalnej ze względu na sytuację epidemiologiczną realizacja nie przebiegła zgodnie z planem. Treści, które zostały omówione były dla uczniów atrakcyjne, dzieci negatywnie wypowiadały się na temat szkodliwości palenia papierosów, poznały skutki zdrowotne tego nałogu. Zajęcia realizowane były za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku uczniów. Podczas cyklu zajęć dzieci m.in. liczyły koszty jakie generuje palenie papierosów. Podstawą zajęć było stymulowanie kreatywności i aktywności. Dzięki zajęciom uczniowie nauczyli się asertywności w zakresie uzależnień. Z realizacją programu zapoznani byli również rodzice. Działania podjęto w ramach godziny wychowawczej, zebrania z rodzicami. Po rozmowach z pielęgniarką dzieci uzupełniały materiały, wykazując się wiedzą na temat składu dymu nikotynowego, szkodliwości palenia, kosztów nałogu. Dzieci wykonywały kolorowanki, wspólnie liczyły koszty związane z paleniem. Na zakończenie programu, wśród uczniów przeprowadzono

ankietę ewaluacyjną. **Dzieci świadomie się wypowiadały, treści trafiły do słuchacza. Większość rodziców jest świadoma - mało używają papierosy, jeżeli palą deklarują niepalenie w obecności dzieci w pomieszczeniach i samochodach.**

W większości placówek planowana jest kontynuacja działań antytytoniowych. Temat palenia jest zawsze aktualny i zawsze na czasie więc warto do niego wracać co roku aby umożliwić życie w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. 12 lutego 2020r. w Szkole Podstawowej w Sulislawicach pracownik ds. Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Sandomierzu, przeprowadził spotkanie edukacyjne dla rodziców na temat e-papierosów.

PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ONKOLOGICZNYCH

Program edukacyjny „Podstępne WZW” - program adresowany do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych. Celem tych działań było: upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi. W roku szkolnym 2019/2020 program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby pt: „Podstępne WZW” realizowany był wśród 130 uczniów w 3 szkołach ponadgimnazjalnych.

Program edukacyjny pt. „Znamię! Znam je?” mający na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry, adresowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2019/2020 na terenie powiatu sandomierskiego program zrealizowało 3 szkoły ponadgimnazjalne. W programie uczestniczyło 141 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki realizacji zajęć programowych, wśród uczniów upowszechniono wiedzę na temat czerniaka i skutecznych metod zabezpieczania się przed tym nowotworem skóry. Uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmowi oraz materiałom informacyjnym dowiedzieli się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem.

Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”, którego celem głównym jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Zadaniem programu jest zachęcanie do odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym. Na terenie powiatu sandomierskiego realizację programu w roku szkolnym 2019/2020 podjęło 4 szkoły ponadgimnazjalne, edukacją objęto 141 uczniów i 68 rodziców.

W ramach profilaktyki nowotworowej w dniu 10 marca 2020 r. odbyły się działania prozdrowotne w II LO w Sandomierzu.

PROFILAKTYKA HIV/AIDS

W roku 2020 ze względu na trwającą pandemię koronawirusa działania w ramach profilaktyki HIV/AIDS prowadzone były poprzez informacje zamieszczone na stronie internetowej PSSE oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych oraz zakładów Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Działania te miały na celu przypomnieć, że epidemia HIV/AIDS to problem wciąż aktualny. Podjęto działania na rzecz jego rozwiązania upowszechniając informacje na temat HIV/AIDS, sposobów ograniczania ryzyka zakażenia oraz propagowanie symbolu „Czerwonej kokardki” jako znaku solidarności z osobami, które cierpią z tego powodu.

Prowadzona edukacja stanowi pierwszy krok na drodze upowszechnienia problematyki HIV i AIDS przez co pozwoli młodym ludziom wykorzystać zdobytą wiedzę na temat ryzykownych zachowań oraz uchroni przed zakażeniem na HIV oraz zachorowaniem na AIDS.

PROFILAKTYKA OTYŁOŚCI

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program skierowany jest do szkół podstawowych klas V-VIII oraz ich rodziców. Program dotyczy promocji zdrowego stylu życia, powinien wdrażać zasady

zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, odpowiedzialności za własne zdrowie poprzez dokonywanie właściwych wyborów.

Inauguracja programu rozpoczęła się szkoleniem dla szkolnych koordynatorów programu. W programie szkolenia odbył się wykład : „Wpływ edukacji zdrowotnej na zachowania zdrowotne dzieci w wieku szkolnym” - Pani Agnieszki Chmielewskiej – psychodietetyka. Ponadto przedstawiono założenia programu edukacyjnego na rok szkolny 2019/2020. W ramach realizacji programu propagowano ogólnopolski „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”, który ze względu na pandemię koronawirusa został odwołany.

Przystąpienie do programu zadeklarowało 30 placówek podstawowych z terenu powiatu sandomierskiego. Ze względu na pandemię koronawirusa organizatorzy odwołali sprawozdawczość programu, brak danych dotyczących realizacji programu w szkołach.

Program pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Pilotażowa edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego pt.: „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Inaugurację programu rozpoczęto szkoleniem dla szkolnych koordynatorów programu w dniu 22 stycznia 2020 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sandomierzu.

W programie szkolenia wykład na temat rolnictwa ekologicznego – Pan Jan Furman Inspektor Rolnictwa Ekologicznego pracownik st. pracy ds. Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Sandomierzu przedstawił:

- założenia programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne ” edycja 2019/2020, sprawozdawczość z programu w roku szkolnym 2019/2020,
- lekcja pokazowa „Skąd się biorą produkty ekologiczne ” oraz nowości z serwisu społecznościowego Facebook fanpage GIS,
- omówienie plików umożliwiających realizację programu: publikacja dla dzieci „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, film animowany „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, scenariusz lekcji dla nauczycieli.

Program okazał się adekwatny i niezbędny dla poszerzania świadomości dzieci, a także rodziców

w zakresie zmiany niektórych przyzwyczajeń żywieniowych, co w efekcie sprzyja podnoszeniu odporności organizmu tak ważnej dla zdrowia i prawidłowego rozwoju.

Treści programowe bliskie dzieciom, szczególnie te dotyczące zwierząt, owoców i warzyw, gdyż świat przyrody cieszy się dużym zainteresowaniem i rozbudza ich ciekawość, dzięki temu przekazywane treści są łatwiej przyswajane.

Dzieci nauczyły się dlaczego warto wybierać produkty ekologiczne, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Zdobytą wiedzę i umiejętności dzieci będą mogły

wraz z rodzicami stosować w codziennym życiu. Na koniec wysunęły wniosek: **że trzeba wybierać produkty ekologiczne.**

Większość dzieci uczestniczących w realizacji programu pochodzi ze wsi a ich rodzice zajmują się uprawą roli i może pod wpływem tego programu, **ktoś przekształci swoje gospodarstwo w ekologiczne?**

Marzeniem każdej placówki jest aby w domach i przedszkolu dominowały posiłki zdrowe, pełnowartościowe z ekologicznych produktów.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

W ramach w/w projektu realizowano program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

pt.: „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Głównym celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. Program realizowany był w 5 placówkach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu sandomierskiego. Edukacją objęto 140 uczniów.

Z powodu epidemii koronawirusa, IV edycja konkursu „Szkoła wolna od używek” została odwołana. Zamknięte szkoły oraz konieczność ograniczania kontaktów międzyludzkich, uniemożliwiają realizację zadania konkursowego, jakim jest nagranie oraz zmontowanie filmu.

PROFILAKTYKA „DOPALACZY” (środków zastępczych)

Działania skierowane były w 2020 roku do młodzieży podczas prowadzonej „Akcji letniej i zimowej”. Przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla uczniów Szkoły Podstawowej w Śmiechowicach, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych o zagrożeniach związanych z zażywaniem tzw. „dopalaczy”.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną w 2020 roku podejmowano działanie edukacyjne w placówkach oświatowo-wychowawczych zmierzające do rzetelnej informacji na temat podstawowych zasad zapobiegania zakażeniom koronawirusem tj.: stosowania podstawowych zasad higieny, jak skutecznie myć i dezynfekować ręce, jak prawidłowo nałożyć maseczkę oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sandomierzu, zamieszczano informacje na temat prowadzonych akcji profilaktycznych. Prowadzono kolportaż materiałów edukacyjnych. Współpracowano z placówkami oświatowo-wychowawczymi i podmiotami leczniczymi w ramach prowadzonych programów edukacyjnych i akcji prozdrowotnych. Celem działań było propagowanie zasad zdrowego stylu życia, profilaktyka uzależnień, zapobieganie chorobom zakaźnym oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym.

Dzięki uchwalonemu i wdrożonemu w życie „*Powiatowemu Programowi Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego*” jest możliwe zaangażowanie wielu instytucji w program poprawy szeroko rozumianego ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Szczególny nacisk jest kładziony na akcję edukacyjno-profilaktyczną skierowaną do dzieci i młodzieży. W wyniku wystąpienia epidemii spowodowanej rozprzestrzenianiem się wirusa SARS - CoV - 2, ograniczony został kontakt między ludzki, w związku z tym, wielu działań i akcji edukacyjno - profilaktycznych nie udało się w pełni zrealizować.

Starosta Sandomierski

Marcin Piwnik